

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM.
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

Egyezkedés.

Budapest, december 28.

Nehéz feladatok küszöbéhez érkezett minálunk a politikai világ. Amikor a nemzeti küzdelemből alakult koalíció programjának beteljesítéséhez közeledt, akkor kellett előállania a legfontosabb programpontra, amelyik a jövővendi helyzet biztosítására és állandósítására vonatkozik. Akik csupán párt-célukért dolgoztak volna a vállalkozás ideje alatt, akiknek szeme előtt nem a nemzet és az ország sorsa lebegett, azok talán megütődtek, tapasztalván, hogy a politikai és állami élet vezetői nem feleltek meg erről a programpontról és éppen most arra gondolnak, hogy a nyugodt fejlődés útjában álló akadályokat el kell hártani és becsületes egyezkedéssel meg kell szüntetni minden olyan intézményt, össze kell törni minden olyan keretet, amely az egészséges fejlődést megnehezíti, avagy esetleg lehetetlenné teszi, rombolni kell, hogy az igazi élet kibontakozhassék, avultságokat félre kell tolni a kegyeletes emlékek közé, hogy új

életnek új szervezetei fungálhassanak egy szebb és egy céltudatos jövő érdekében. Bizonyos mértékben meglepetés-szerűen hatott a forum másodrangu embeire, hogy a helyzetből való kibontakozás során radikális feladatokat kell vállalni, ahelyett, hogy felelősség nélkül a bizonytalanság ködébe menjen szerte-szét mindenki keresni kerületében a választók hangulatát és aszerint biztosítani a mandátumot. Majdnem megfellebbeztek afelől, hogy a mandátummal más kötelezettségek is járnak, mint a pártbeliek és a személyiek. Hogy az országról is kell gondoskodni és pedig nemcsak jelenről, hanem jövőjéről is. Nem lehet mindenkire nézve kellemes, de viszont a kormány a „nagy kabinet” fogalmához fűzött várakozásokat teljesíti és a történelmi jelentőségét szerzi meg, amikor a kiváló feladatot vállalja. Eltűntetni az ellentéteket, amelyek programok között vannak, amikor a legfőbb cél az ország érdekeinek az előbbrevitele, javainak, jogainak biztosítása és mindazon érdességek leköszörülése, amelyek a nemzet és az uralkodó egymással való megértését akadályozták.

Beszéljünk világosan: a fuzióról van szó. Nem olyan fuzióról, amelynél egy párt sem hoz áldozatot. Ellenben olyan fuzióról, amelyben a pártok fölládoznak hatalmi és egyéni hiúságok szempontokat, hogy áldozat-tüzében felolvadjon minden kicsinyes pártérdek és egyéni

érdek, ellenben a megtisztult felfogások egységes légkörében megfrissült erővel az új Magyarország erős fundamentumait tegyék a jövővendi alakulás talpköveivé. Nagy elhatározásokhoz érkezünk. Választani kell aközött, hogy a tengődés sorvaszsa-e ezutánra is az ország erejét és vizálykodás miatt kerülünk folytonosan mind nehezebb helyzetbe és közjogi csetepatékkal, megpártközi villongásokkal kényszerítettünk a céltudatos munkásságról való lemondásra, avagy egy pár jelszót fölládozunk és némely pártelnyökről lemondunk. A nehézségek nem mindennapiak, viszont azonban nem olyan rettenetesek, hogy a jóakaratuaknak csüggedésre legyen okuk. Amikor az ország nemzeti érdekeinek megnyilvánulása lehetetlenné tette az abszolutizmust, már akkor bizunk kellett benne, hogy hasonló lelkiismeretesség fog érvényesülni más vonatkozásban is, valahányszor megint nemzeti érdekről lesz szó. Ilyen érdekek a stációjához érkezünk mostan. Mindazoknak, akiknek pártjaiknál befolyásuk van, a vezető embereknek, vállalniok kell a felvilágosítás és irányítás feladatát. A függetlenségi programnak egyesülnie kell, ki kell egyezkednie az alkotmánypárti programmal, amelyikkel együtt a megvalósítható vívmányokat kell biztosítani a nagy jövő és nyugalmasabb és biztonságosabb, a nagy eszmék világát megszerző jövő

Szilveszter-éji álmok.

Irta: Dr. Falk Zsigmond.

(Utánnoválás tius.)

Mesének beillik az a valóság, amit tollba mond az emlékezésem. Alig tíz esztendeje történt dologról fellebbenti a feledés áthatatlannak tetsző fátyolát.

Szilveszter napja a vidéken talált és így szivesen vettem gyárigazgató barátom meghívását, amely nem is egy estére, hanem két napra — a Szilveszter és újév napjaira szolt.

Mindenütt a világon az elmúlt év utolsó és a beköszöntő év első órái mulatozással telnek. Felejteni a mulat és vigan, bizalommal beletekinteni a jövőbe, ez a jelszó. Nálunk magyaroknál kissé megnyulnak ezek az órák napokra; tán azért, mert sokat kell felejtenünk és nagyon is gondtalanul, vigalmi mámortól kábultan kell a jövőbe néznünk, nehogy már eleve visszariadjunk attól a sötétségtől, melybe belefulnak összes reményeink!

Kora délután felültem a vonatra és a döcögős vicinálison két óra alatt elértem utazásom célját. A pályaudvar már hangos volt a folyton érkező vendégek üdvözlésétől. Kocsin, lóháton, gyalog, vasuton gyülekeztek mindenfelől. A szolgabíró, a főerdész, a pap, a tanító, a postamesternő, a vidéki fiskálisok, a pénzügyőrök, ki egyedül, ki családjával, sőt még a fővárosból érkezett vendégeivel együtt mind elfogadta a gyárigazgató meghívását. Egész messzeségből, a három-négy órányira fekvő helyekről, a többi gyárakból is jöttek a gyári tisztviselők, mert egymás közt megosztották az ünnepeket. Hus-

vét, pünkösöd és karácsony alkalmából náluk volt a vendégség. A gyárban izgatottan folyik a készülődés, hogy mindenki jól érezze magát. A figyelmes házigazda arról is gondoskodott, hogy a távolabb lakók rendelkezésére kellő pihenőágy álljon rendelkezésre és így csak azok legyenek kénytelenek hazafáradni, akik rövid időn belül az újévi nagy ebédre megint ott lehetnek.

Ami a szemnek és szájnak, testnek és szívnak kellemes és izgató, az feltalálható ezen a nem ugyan hetedhét országra, de legalább is ugyanannyi falura szóló mulatozáson. Azt tán felesleges megjegyezni, hogy nagyon sok volt a szép asszony és a bájos leány, mert ez természetes jelensége a magyar vidéknek általánoságban. De már a szórakoztatás anyni sokféleségében, mint ez estén tapasztalhattuk, egyhamar nem lesz részünk. Volt ének és zongorajáték, hegedű- és fuvala-produkció, akadt cimbalom- és harmonium-művés. Az öreg urak kártyázhattak, a fiatalok táncoltak. És még a mamák sem maradtak figyelmen kívül. Ki volt rendelve néhány idősebb tisztviselő az oldaluk mellé, akik a legtréfásabb kártya-társasjátékokat rendezték velük. Étel és ital volt tulton-tul és éjjelkor eldurrogtak Francois Lajos barátunk pompás Transsylvania pezsgői beláthatlan sorban. Jól találta magát mindenki és ismételtlen a leghangosabban éltették az új esztendő, úgy hogy az elegendő lett egy hosszú emberélet összes ujesztendőinek a javára.

Mégis csak valahogy be kellett fejezni a nagyon is hosszúra nyuló éjszakát, mert a másnapi tulajdonképpeni hivatalos nagy ebéd előtt valamennyien néhány órai pihenőt óhajtottak, hogy az evés és ivás újabb nagy csatáját sikerei megállhassák.

A társaság nagy része haza távozott, hogy alig 5-6 óra múlva megint visszatérjen. Mi, akik a gyárban kaptunk lakást, fűtést, világítást és egyéb teljes ellátást, hamarosan nyugodni tértünk. Másnap, vagy talán helyes kifejezéssel aznap a reggelinél — vagy ha úgy tetszik, gyomrunknak forró teával való renbehozatalánál — mert hisz a reggelin még lefekvés előtt tules-tünk — hamarosan hangos jókedv kerekedett a társaságban. A gyárigazgató rendkívül nagy öröme, valamennyien jól éreztük magunkat és e néhány órai nyugalom szinte megifjított. Új erőt adott az újabb dáridókhöz.

Kisebb csoportokba verődve eltrécseltük az időt, amíg a városból érkezőket vártuk. Az én szerencsés sorsom három leányka közé jutott — nem egészen véletlenül. Elbeszélgettünk erről és arról. A nyelvünk hegyére vettük egyenként a vendégek és házbéliek összes gyengéit és mikor már alaposan kiszóltunk mindenkit, kíváncsiskodóan azt kérdeztem hölgyeimtől, hogy mit is álmodtak?! Azt gondoltam, rövid válaszuk az lesz, hogy semmit, mert túlfáradtak voltak a sok tánczólástól.

Tévedtem. A nő képzelme a szórakozástól szárnyra kap és az álom országában azután viszi sebes repüléssel a legszebb tájakra, olyan környezetbe, amelyben szívük szerint készsággal időznek.

A fekete haju, bogár szemü, kreol bőrű román származású Olga — akit az éj királynőjének neveztek el — igen élénken válaszolt kérdésekre:

— Hogy mit álmodtam, nos, elmondok rövidesen. Menyasszonya voltam egy gazdag, imponáló külsejű, befolyásos férfiúnak, aki rengeteg vagyonával képes lett volna összes vágyai-

érdekében. A világfejlődés mutatja az utat, hogy merre felé kell haladni. Ez a fejlődés int bennünket, hogy a munka korszakában vagyunk és csak azok a nemzetek léphetnek előre mértföldes lépésekkel, amelyeket belső czivakodás nem gyengít és különösen minékünk, akik másra, mint saját magunkra nem támaszkodhatunk, jól kell vigyáznunk, hogy ellenségeink részére ne nyissunk tért meglazuló sorainkban.

Néhány nap választ el az új esztendődtől, amikor tán pontosabb megjelölést kaphatnak pártok és egyének afelől, hogy mi a teendő a kibontakozás terén, hogy minő tervek és gondolatok érvényesítésével lehetne kedvező eredményt elérni.

Mi csak azt óhajtjuk, hogy mindenki, akit illet, jól megfontolja az elhatározást és ne feledje el, hogy a nagy felelősség hárul reá az elkövetkezendőkért. Mindenki, akit illet, nagy és kicsiny egyaránt tartsa kötelességének a mellékintetektől való félrevonulást és a nagy, általános, igazán nemzeti érdekű szempontokat helyezze irányítónak maga elé. És soha senki se fogja elvtagadásnak nevezni azt, hogyha a legfőbb elvért, a nemzet boldogulásáért becsületes megegyezést kötnek a pártok.

Budapest, december 28.

A közös pénzügyminiszter Budapesten. Báró Burián István közös pénzügyminiszter, ki feleségével a karácsonyi ünnepeket budapesti rokonainál töltötte, tegnap visszautazott Bécsbe.

Az alkotmánypárt újéve. Az országos alkotmánypárt tagjai vezérüket, gróf Andrássy Gyulát és a párt elnökét, Széll Kálmánt az újév alkalmából együttes táviratban üdvözlik.

Községi orvosok nyugdíjintézete. A községi, körorvosok orsz. nyugdíjintézetének létesítését az 1908:XXXVIII. t.-cz. írja elő olyképpen, hogy ennek a törvénynek életbeléptetése után egy évre fel kell állítani a községi orvosok új nyugdíjintézetét. A bel-

mat teljesíteni. Külön házat ígért, amelyben lakni fogunk. Annyi szolgám lett volna, hogy legtitkosabb gondolataim azonnal a végrehajtással teljesültek volna. Állandóan négylovas hintón jártam volna és az év nagy részét a világ legszebb tájain — a Rivierán és a svéd és norvég földön — utazgattuk volna be. Pénzem, igen sok pénzem lett volna és nekem ez a boldogságom, mert ezzel, úgy vélem, teljesedni tud minden kívánságom, valamennyi titkos vágyam. Az aranyakkal bőségesen díszített, valódi brüsszeli csipkékből készült menyasszonyi ruha már rajtam volt, ott állt a négyesfogatu remek hintó az ajtó előtt és amikor be akarok szállni a kocsiába, rápillantottam a mögöttem álló daliás völgyemre, megbotlottam — és felébredtem. Lássá kérem — fejezte be Olga a román leányok szabadszáju modorával — egy leány is úgy botolhatik, hogy azért sértetlen marad. Magamnak ez csak annyit ártott, hogy a rideg valót még súlyosabbnak érzem és a bizonytalan jövőtől való félelem még jobban nyugtalanít.

— Egy kis megjegyzésem volna erre a mozgalmas álomra — mertem felszólalni Olga elhallgatása után. — Hát kérem, a szíve miért nem szólt bele az álom csintalan játékába? Akivel egy életre szövetséget kötünk, az adhat pompát és gazdagságot, nem lesz semmi értéke, ha nem ad melléje melegen dobogó szívet.

Olga nevetett.

— Ugyan kérem — mondta — mi románok meglevériük vagyunk. Nekünk nem szívdobogásra, hanem cselekvőképes, erős férfira van szükségünk. Már pedig az én álombeli völgyemnek épp az volt a kiváló előnye, hogy gazdag és erős volt. Daliás alakját mindenki megirigyelte volna tőlem.

ügyminisztériumban a szükséges előmunkálatokat már megkezdték, mielőtt azonban végleges döntés történnék, Andrássy Gyula belügyminiszter szükségesnek tartja az érdekelt községi és körorvosok meghallgatását, hogy esetleges kívánságaikat figyelembe vehesse. Evégből 1909. február hó 12-én szaktanácskozmány lesz a belügyminisztériumban, amelyen a vármegyék területén alkalmazott összes községi s körorvosok képviselőiben egy orvos fog résztvenni. Ezen az értekezleten a nyugdíjintézményre vonatkozó matematikai számításokat, tervezeteket s módozatokat is tárgyalni fogják.

A politika világából.

Budapest, december 28.

A bank ügye.

Wekerle Sándor minisztereinek ma délután klopodiai birtokáról, ahol családjával a karácsonyi ünnepeket töltötte, visszaérkezett Budapestre. Ezzel ismét megindulnak a kulisszák mögött a fúzió előkészítésére vonatkozó tárgyalások.

A tisztázandó kérdések közül a jegybank ügye különös aktualitást nyert azért, hogy az Osztrák-Magyar Bank már elkészítette azt a kérvényét, amelyben a két kormánytól a bankszabadalomnak újabb tiz esztendőre való meghosszabbítását kéri. Ezt a kérvényt, amelyet Pranger főkormányzó szerkesztett és Bilinski bankkormányzó aláírt, valószínűleg holnap nyújtják át a két kormánynak. Ennek alapján aztán megindulnak a szóbeli tárgyalások, amelyek eredménye döntő befolyással lesz a fúzió megvalósítására. Azt hiszik, hogy február második felében befejezik az erre irányuló alkudozásokat, s ezek kedvező eredménye alapján márczius elejére várható a koalíciós pártok összeolvadása. A bankkérdés megoldásának módját illetően ismét a kartel-bank eszméje lép előtérbe, amelyet bizonyos föltételek mellett még azok a körök is elfogadnak, amelyek eddig még ezzel sem elégedtek meg. Mindenesetre nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy Ausztriában már fújnak a harci riadót, hogy egységes tábort szervezzenek Magyarország ellen.

A katonai kérdések.

A katonai kérdések megoldására irányuló akció mind hevesebb ellenakciót vált ki az osztrákok között. Luegerék, szinte nyíltan hivatkozva Ferencz Ferdinánd támogatására, folyton megújuló támadást intéznek báró Schönaiich közös hadügyminiszter ellen, a miért ez félhivatalos kommunikében valami olyant mert mondani, hogy a magyar nemzeti követelmények között vannak teljesíthetők is. Ennek az akciónak kifolyásaként már napok óta nyomatékosan hirdették, hogy az urakháza holnapi ülésén nagy apparátussal teszik szóvá a katonai kérdéseket és a bank ügyét is. Miután az osztrák urakháza három pártjának az elnökei még nincsenek Bécsben, ma délelőtt tiz óraker ezeknek a helyettesei ültek össze tanácskozássra, herczeg Windischgrätz, az urakháza elnökének szalonjában, amely értekezletnek a czélja első sorban az volt, hogy megállapodjanak arra nézve, hogy a katonai kérdéseket az urakháza holnapi teljes ülésében milyen formában tárgyalják. Tekintettel arra, hogy több javaslatot kell elintézni, fontolóra vették azt az eshetőséget, hogy az urakháza esti ülést is tart, de hire jár, hogy az urakháza holnap csak a határidőhöz kötött javaslatokat fogja elintézni.

A jobboldali tagjai az urakházának interpelláció alakjában kívánták a katonai kérdéseket szövegezve hozni, de az alkotmánypárti tagok közbelépésére ettől eltekintettek. Most már a három csoport külön-külön fog tanácskozni, hogy az eljárásban megállapodjanak, de valószínű, hogy ezek a napirenden levő költségvetési provizórium tárgyalása közben fognak a katonai kérdésekre kitérni. Végleges megállapodás czéljából holnap még az ülés előtt a csoportok elnökei fognak újból értekezletet tartani. A keresztény-szociálista pártszövetség vezetői ma tanácskozást tartottak, a melyen megbeszélték Ausztria és Magyarország viszonyát, különös tekintettel a bankkérdésre és a katonai kérdésekre. Két óráig tartó tanácskozás után félbeszakították a tárgyalást, a melyről semmiféle közlést nem adtak a lapok. Holnap az urakháza ülése után, a melyben a költ-

— Olgácska édes, nagyon elveti a súlykot — mondtam. — A földi boldogság nem az érzéki-ségen alapszik, amely ideig-óráig tart és a ridegségével megtört testet irgalmatlanul félrelöki, hanem igenis a szív nemességén és lélek magasztosságán. Ezt kell keresnünk a férfiban, ha a jövőnk helyes alakulását nem tévesztjük szem elől pillanatnyi élvezetekért. Az ön választottja talán nyers, követelő, szívtelen ember lett volna és akkor egész élete — daczára a sok pénznek — feldult, elhibázott lett volna.

— Kérem, ne vitatkozzunk ilyen álombeli dolgokról — viszonzta Olga. — Engem a maga óvatos bölcsessége nem fog megváltoztatni. Én nem akarok mást, mint sok pénzt és daliás alakú férjet. Ha nincs lelke, hát annál jobban fogom költeni a pénzt és ebben találmom majd gyönyörűségemet. Gazdag akarok lenni és ha ezt a sors elérnem engedi, úgy hiszem, boldog is leszek.

Nem feszegettem tovább a dolgot. Visszatetsző volt egy fiatal leánykának ez az anyagias gondolkodása, amit csak annak tulajdonítottam, hogy otthon folyvást a jövő súlyos voltáról beszéltek és egyre hajtogatták, hogy csak jómodu embernek legyen a felesége, avagy maradjon inkább pártában.

A szőke haju, kissé álmos szemű, német vérből származó Mártához fordultam kérdésemmel, hogy ő vajjon mit álmodott Szilveszter éjjelén?

— Egyedüli kedves foglalkozásom az olvasás — kezdte Márta az álmáról való beszámolást. — De mivel nappal a ház körül kell munkálkodnom, rendszeren az éjleket kell felhasználnom egyedüli szenvedélyem kielégítésére. A tegnapi és mai nap nagy veszteség számomra. Nem olvashattam, tehát segítségemre

jött az álmom. Ott voltam egy tudós férfinak az oldala mellett. Reggeltől estig és ugyszólván estétől reggelig olvastunk, tanultunk, dolgoztunk e tudós gyönyört adó műhelyében. Az uram nehéz fizikai és algebrai munkálatokkal volt elfoglalva és engem zavartalanul hagyott elmélyedni történelmi regényeim megalkotásában. Boldog és meglepődöttem voltam, mert elértem azt, ami után vágyódtam és amit a szüleim egyre elleneznek. Bismarckról megírt háromkötetes regényemet vittem a kiadóhoz, aki elkérte betekintés végett. Amikor átnyújtottam neki, valahogyan kicsuszott a kezéből és az egyes lapok százfélre szálltak a tágas helyiségben. Nagy ijedségemben, hogy korszakalkotó munkámból esetleg egyetlen lap is elveszhetne, gyorsan lehajoltam, hogy a segédnek az összeszedésben segítsek és erre — felébredtem. Ez volt életem leggyönyörűbb éjszakája, amelyből bár sohase ébredtem volna a hideg, szellemtelen valóra.

— Tudós Márta nagysám — szóltam hozzá komolyan — nem gondolja, hogy a tulságba vitt szellemi foglalatosság megtámadja az idegeket, megbénítja a testet és ezzel azután tönkre silányítja a jövőnkét. Nem érzi, hogy egy fiatal leánynak mást kell hoznia a tudós férfinak, mint megint csak hasonló elmélyedést és folytonos tanulmányozó olvasást. Talán egy kis lélek, egy csepp szórakoztatás, valamelyes felvidámulás neki is javára lenne.

— Lehet kérem — mondta csüggedten Márta — hogy magánat van igazza. A szüleim is óva intenek és elriasztanak az olvasástól. De nekem ebben telik a kedvem és várva-várom álomlátásom lovagiát, akit, ha megkapok, én leszek a világ legboldogabb teremtése.

ségvetési provizórium lesz napirenden, a pártok vezetői folytatni fogják a tanácskozást. Szerdán este a keresztényszocialista pártszövetség parlamenti bizottsága fog ülést tartani s akkor fogja megszövegezni a katonai kérdésekben a közvéleményhez intézendő manifesztumot. E tekintetben a pártok kebelében a hangulat és a felfogás egyöntetű.

A horvát-szerb koalíció válsága.

Zágrábban ma délután értekezletre gyűlt össze a horvát-szerb koalíció végrehajtóbizottsága. Ezzel az értekezlettel egyidőben a horvát jogpárt is gyűlésezett. Mind a két tanácskozásnak egy és ugyanaz a tárgya volt, nevezetesen az a válság, amely a kilépő tagokkal a horvát-szerb koalíciót fenyegeti. Jelentettük már, hogy több képviselő ott akarja hagyni a koalíciót és azt tervezi, hogy a horvát jogpárttal egyesülve, a koalíciótól teljesen függetlenül fog csoportosulni. Ezzel szemben a másik áramlat arra figyelmezteti az elpártolódókat, hogy a koalíció szétbomlásával csak az ez idő szerinti való kormányának kedveznek, mert a mostani rendszer ellen folytatott küzdelem ereje aláhanyatlak a harcolók viszálykodásával.

A horvát jogpárt mai összefüvetele sem hozta meg a kibontakozást. A koalíció kebelében a jogpárt és a haladópart közt folytonos a surlódás. Ez azonban elvi kérdésekre vonatkozik, mert a haladópart szélső radikális elveket vall, míg a jogpárt, melynek tagjai sorába Bauer Antal és Zagorác István is tartoznak, már papi állásuknál fogva is inkább a klerikálisokhoz hajlanak. A jogpárt többsége ez idő szerint nem tartja helyesnek a koalíció felbomlását, sőt ellenkezőleg, hevesebb akciókat akar a magyar kormány ellen, már csak azért is, mert azt reméli, hogy a külpolitikai helyzet, a boszniai annexió és a magyarországi politikai viszonyok a tavaszig olyan változtatásokat fognak előidézni, hogy egy jogpárti blokk megalakítása a pátra nézve haszonnal fog járni. Boszniából érkezett hírek szerint horvátok és szerbek közt közeledés történt, úgy hogy remélhető lehet, hogy a két népfaj között teljes meg-

egyezés létesül. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy a mai tanácskozáson azok voltak többségben, a kik a koalíció fenmaradását óhajtják.

Bizalmas jelentések a helyzetről.

— Reflexiók és magyarázatok. —

Budapest, december 28.

A hosszú ünnepnapok alatt alkalmam nyílt beszélgetni egynéhány érdekes politikussal és közéleti emberrel (ahogy a személyes érdekeken kívül lévő terrénumon járó férfiakat nevezik), volt alkalmam diskurálni velük az Egyetértés karácsonyi számában megjelent politikai riport témái felől és kellő türelemmel meghallgattam nézeteiket.

Előre kell bocsájtanom, hogy ebben a tekintetben, tudniillik a türelem dolgában, trenirozott ember vagyok. Nem törődöm vele, hogy tulajdonképpen általában mit értenek politikai újságírás alatt, én azonban mindig nagy súlyt fektetem arra, hogy bármennyire exponált államférfiak, politikusok és képviselők nyugodtan rámbizhassák titkaikat, én azokból se ellenségeimnek, se barátainak el nem árulom a személyes vonatkozású részeket és tőlem soha senki semmi körülmények között nem kap fegyvert arra, hogy riválisában kárt tehesse, se pedig tarisznyát nem kap, amibe zsákmányt gyűjthessen. Akadhatnak, akik másképpen gondolkoznak s akik esetleg dicsekvéssel emlegethetik, hogy az újságírói minőségükben megszerzett titkok elárulásával egyik vagy másik politikai pártnak, sőt egyik-másik egyéniségnek a boldogulását, érvényesülését és sikerszerzését előmozdították. Lehetséges, sőt csaknem bizonyos, hogy anyagias szempontokból nekik van igazuk. Sokkal inkább tekinthetik magukat a politikában tényezőknak, ha eképpen dolgoznak és az érvényesülés terén a jutalmukat is sokkal könnyebben szerezhetik meg. Mégis, tudja Isten, nekem az a meggyőződés, hogy az igazi újságíró a megtudott titkokból csak annyit árulhat el, amennyit a lapjában közöl, de se pártnak, se egyének a szolgálatát nem vállalhatja oly közlésekkel, melyeknek birtokába aképpen jutott, hogy diszkreciójában megbíztak.

Amikor tehát én azt mondom, hogy bizalmas jelentéseket közlök a helyzetről, azzal kapcsolatosan, hogy az Egyetértés riportjáról beszélgettünk, akkor az előrebocsájtottak után, hiába sopánkodnak a törekvők, a stréberek és a haszonlesők, hogy mily nagy mértékben hasz-

nosíthatják volna ők e közleményeket, ha csupán velük tudatom, mint hogyha tisztán a közre vonatkozó részeket a nyilvánossággal közlöm.

Nekem pedig nem lehet más célom, mint a magam, vagyis a lapom és olvasóközönségem részére információkat szerezni.

Juriga Nándorral találkoztam volt, aki államellenes izgatásért vagy három évi államfogházra van ítélve. A vácsi államfogházba kerültem volt pár napra párbajvétség miatt és ott ismerkedtem meg vele. Igyekeztem, hogy minél több ideig legyek a társaságában és a legnagyobb figyelemmel hallgattam magyargyűlölő és államfelforgató tendenciájú előadásait. Amikor este csengettek, hogy be kell vonulnunk szobáinkba, Juriga valósággal elérzékenyedett.

— Az első ember, — mondta, — akivel beszélni lehet. Itt voltak már urak, akiknek kifejtettem nézeteimet, de igen hetykén vágtak vissza, veszekedtek és engem szidalmaztak. Ön ellenben figyelemmel végighallgat, nem kötözködik belém és úgy látszik, megszivleli, amit mondok.

Juriganak félig igaza volt. Tudniillik abban volt igaza, hogy türelemmel hallgattam. Nem szólottam közbe és nem vitatkoztam vele, mert nekem, mint újságírónak, nem az a feladatom, hogy őt megismertessem a magam nézetével, hanem hogy én megismerjem az ő véleményét, tanulmányát, terveit.

És csodálkozhatott aztán Juriga, amikor impresszióimat közreadtam és azt proponáltam, hogy az igazságügyminiszter bocsájtassa őt szabadon, mert az államfogházban nagyon sok alkalma nyílik oly ideák szerzésére a sok olvasás és levelezés által, amelyekhez nem jutna ideje és módja, hogyha köztünk élne.

Nekem azonban csak az volt a célom, hogy megismerkedjem az ő nézeteivel s azért kellett türelmet tanúsítanom, viszont azonban Juriga se vetheti szememre, hogy érdekeit zavartam, mert hisz ő is kegyelmet kért s én is azt kértem. Persze az indokok mások voltak az ő részéről s mások az én részemről.

Körülbelül így vagyok a mostani bizalmas jelentésekkel is.

Senkinek a cirkulusait nem akarom zavarni s az információkból csakis azt közlöm, ami általános érdekű.

Sőt hajlandó vagyok akár az egyik, akár a másik párt részére kegyelmet kérni.

Az Andrássy-uton találkoztam egy régi szabadelpárti politikussal.

Azt mondja:

maga baráti körét és ott esetleg szolid kártyázásban keresni szórakozást és az által felejteti az egész hét tengersok fáradozásának különféle kellemetlenségét. Persze a legnagyobb energiával keltem uram védelmére, de azért erős nyomot hagyott bennem a kívülről érkező felszólalás. És mikor férjem hazajött, megkísérlettem egy s más irányban helyteleníteni eljárását. Ő határozottan tiltakozott az ellen, hogy beleavatkozom cselekedeteibe és kifejtette, hogy ő megtesz mindent, amit gondos családapától követelni lehet, de viszont megtiltja, hogy én bírálgassam az ő eljárását. Éreztem mondásai igazságát és fáj, hogy megbántottam. E feletti bánatomban keservesen elpityeregtem magam és — felébredtem. Álom vége siralmas volt, de ezt sem bánom egy cseppet sem. Kitűnő tanulsággal szolgált a jövőre nézve. Bár olyan urat kapnék, amilyenről álmodtam; biz' Isten, soha sem bánatnám, bármilyen megjegyzést tennének is a mindenkori szolgálatkész, ugynevezett jó barátok.

— Lelkem, Rózsikám, — fakadtam ki önkénytelenül, — nem hiába magyar leány maga, de igazán aranytiszta és csodásan természetes is az álma, illetve agyának az a működése, mely táplálékot ad a szívesen csapongó álmokképeknél.

Évek mentek, évek jöttek. Sok Szilveszter ment el nyomtalanul mellettem. Az élet kényeszerű egyformasága nem ontja gyakran a változóságot. Rég feledtem már ezt a vidéki Szilveszter-, illetve újév-napi kellemes szórakozást, amikor a véletlen elem tárta ismét, mondjuk a régi jó időket.

Találkoztam Olgával, aki mély gyászba bo-

— És ha ez a szivtelennek mondható tanulmányozási hajza időnek előtte elemészi?

— Nem baj! Szívesen feláldozom magamat és ha kell, még az uramat is. Csak legalább rövid időre egy olyan lényvel lehessen együtt, aki méltányolja tudományomjamat és a saját elmélyedésével azt semmiben sem háborgatva, hathatósan előmozdítja.

— Nem irigylem az álmát, mert nem vérből és húsból való teremtesek üdülésére szolgál, hanem légius teremtmények beteges képzelődése — mondtam neki szárazon.

És ezzel elfordultam a szegény kis leánykától, aki azt hiszi, hogy a nőt azért alkotta a teremtes ura, hogy tudományt gyarapítson és nem azért, hogy élete párjának testi s lelki üdülését és ezáltal a földi lét könnyebb elviselhetőségét lehetővé tegye. Nem a tudomány művelésére, nem az elmélyedés forszírozására, nem a tételek megállapítására vesz maga mellé társat a tudós férfit. Ő nem! A tudós férfit akkor, amikor nőt kíván az oldalán, első sorban egészséges gondolkodású, emberi lényt óhajt, aki felvidítsa, fáradt szellemét kedves fecsegésével szórakoztassa és testi jólétéről kellőképp gondoskodik.

Feszült kíváncsisággal fordultam a magyar Rózsikához. Hátha az ő szilveszteri álma itt a magyar földön természetes, magyaros gondolatlan van megteleve.

— Az én álomom — mondta Rózsika — nélkülözi a rendkívüliséget. Álmodtam, de mégis itt maradtam a földön. Az az egészen rendes teremtes voltam álomban, aki vagyok a mindennapi életben. Nem kelhetek versenyre a barátnőmmel. Ők legalább álmaikban megépítik légváraikat, amelyeket soha sem fognak be-

venni ugyan, de amelyek elképzelése ideig-óráig gyönyörűségekre szolgál. Hát igen, az én álomom egészen egyszerű, semmiféle elérhetetlen dolgokról nem szól. Férjem volt, aki kényeztetett és akit én figyelmesen gondoztam. Nem volt sem gazdag, sem szegény; nem volt sem előkelő, sem munkás. A középosztályhoz tartozott. Arca verejtekével kereste kenyerét, de ebből annyit tudott előteremteni, hogy tellett itt-ott kalácsra is. És ha elvégezte napi munkáját, eljött hozzám és velem együtt meghányta-vetette a nap eseményeit, azután szívesen hallgatta a ház körül végzett dolgom apró-cseprő bajait. Boldog egyetértésben töltöttük napjainkat és legfőbb gondunk az volt, hogy egymást kényeztessük és kölcsönösen esetleges szenvedéseinket enyhítsük. Azután megjött az Ég áldásos jutalma. Egy fiú és egy leánygyermek vidított fel és mi még ekkor sem feledkeztünk meg egymásról. Nem voltunk cseppet sem modernek. A mai divat szerint, amint gyermek van a háznál, a szülők annyira háttérbe szorulnak, mintha már nem léteznének egyébre, csak hogy minél több pénzt teremtsenek drága magzataik kényelmének biztosítására. Mi továbbra is gyengédek és figyelmesek maradtunk egymáshoz és csak ha az ebben az irányban kifejtett munkáságunkat kellőképp elvégeztük, akkor került a sor a gyermekekre. Nem voltunk rabszolgái a saját szülőitünknek, de azért semmiben sem szenvedtek hiányt. Simán és szépen folytak napjaink, amikor külső beavatkozás kellemetlenül lecsapott életünk egyszerű, de elragadóan bájos folyamatára. Látogató érkezett, aki elszörnyülködött azon, hogy amikor az egyik gyerekünk beteg, akkor még van kedve az uramnak vasárnap délután elmenni a kávéházba felkeresni a

— Olvastam a tudósítást és nem lepott meg. Tudok róla, hogy mi irántunk állandóan érdeklődnek Bécsben. Ismerem a feltételeket is. De afelől biztosíthatom, hogy az a terv, melyben velünk szövetkezést kerestek, már meghiusult. Közbevetőleg legyen mondva, mi nem is vállalkozhatunk. Mi amellet vagyunk, hogy meg kell várni a lejárati folyamatot. Mi csak akkor követhetünk, hogyha mindenféle más kombináció meghiusul. Viszont a mi értékünk csak addig érték, amíg szárazon tartjuk a puskaport, vagyis amíg alkudozni nem kezdünk. Tehát nem is kezdünk alkudozni.

Miféle más terveik vannak a régi szabad-elvűpártiaknak, azokról majd beszélnek az események, ez idő szerint pedig beszélnek egyes vidéki és másféle testületi akciók.

— Mi maradunk, — folytatta a félmult idők államférfia, — maradunk, amik vagyunk és várunk. Egyről azonban, az én bécsi értesüléseim alapján, biztosíthatom önt, arról tudniillik, hogy ha esetleg a koalíciós és fúziós tervek meghiusulnának is, a függetlenségi párt kormányra jutását Bécsben nem fogják engedélyezni. A függetlenségi párt nem fog kormányra jutni. A függetlenségi párt diszkreditálva van és pedig — akármilyen ellentétnek látszódnak is — diszkreditálva van tulságos szolgáltatási készsége és elvtagadásai miatt.

A másik politikussal a jégpályán találkoztam.

— Tudok róla, — mondta, — hogy egyikünk-másikunkat szívesen látnának valamely összeolvadási proccessusban. Emlégetik is folytonosan, hogy ezt meg azt jó volna behódítani. Ugyanígy beszélnek a mihozzánk tartozók többségéről, amelyet mint „értékes elemet” tüntetnek fel. Én azonban mondhatom, nem kérek belőle. Bőven elég támadásban volt részem. Elég nyugtalansággal járt az én politikai pályám. Most nyugodtan dolgozhatom magamért és családomért. Addig nem is tudtam mi a családi élet kellemessége és öröme. Miért élek annak a czédának, amit politikának neveznek, amikor élhetek becsületben a családomnak.

Más kérdés a helyzet lényegéhez tartozó részletek megvilágítása.

Több oldalról hallom, hogy a kép tulsötét volt. Ez igaz. Az impressziók egymás mellé helyezve sokkal komorabbnak tüntetik fel a levegőget, mint hogyha rést engedünk az eshetőségek napvilágának.

A dolog úgy van, hogy valóban a király egy némely engedmény ellen tiltakozik. És különö-

mulva, sápadt arcuzal, beesett szemekkel megszólított az utcán.

— Nem ismer rám, ugy-e, kedves barátom, — ezekkel a szavakkal állított meg. A tüzesvéri román Olga, ime, fonnyadt virág lett, hogy bizonyosságát adja állítási helyességének.

— Gazdag, előkelő, daliás uram volt, de nyers és kiméletlen volt a természete. Azt hittem, hogy a pénzével boldog leszek, mert úgy éreztem, hogy szerelmével soha sem fog megajándékozni. Néhány év úgy telt el, hogy nem tudtuk, van-e egyáltalán lelki. A férjem a lovaknak, a vadászoknak, a dorbézolásnak élt. Engem egyedül érzékiségének kielégítésére használt. Azután a sok tivornya ártalmára lett és rövidesen itt hagyott. Milliók urnője vagyok és nem tudom, miért éitem, mi van még keresni valóm e világban. Ugy érzem, mintha most tudnám csak szeretni az uramat és bánt, hogy nem volt kiméletesebb velem szemben, nem dobogott nemes érzelmekben csak egy pillanatra a szíve. Elhagyott, még mielőtt lélekben egymásé letünk volna és én most gyermek nélkül, támasz nélkül itt ülök millióim trónusán, anélkül, hogy boldog volnék. Összeroncolt testtel, elfásult lélekkel nincs mit keresnem a földön. Megvan a sok pénz, amely után áhitoztam és nincs semmi örömem benne, mert sívár a lelkem és dobogni óhajto szívem nem talál sehol sem viszhangra. Tudom mit akar tanácsolni. Nem, barátom, arra már késő. Szívem szerint férjet többé nem választhatok. Elkábított az arany csillogása, elvakított a megnyerő külső és ezért nem tudtam vizsgálni sem a magam, sem az érettem esengő férfi lelki világát. Az én bünömről kell most ve-

sen, amiképpen az én információim feltüntette, a király semmi körülmények között nem egyezik bele a bank kettéválasztásába és a katonai téren nem ad olyan engedményeket, amelyek a régi kilenczes bizottság programjának terjednek, sőt e program teljes megvalósítására sem tartja a mostani időt alkalmasnak.

Máskülönbent azt mondja a király, e körön kívül csináljanak, amit tetszik, egyezkedjenek, ahogyan tetszik és hogyha sikerül, akkor ad ő vállalkozni, ha pedig nem sikerül, akkor ad ő más kormányt, de azt most ne kérdezzék, hogy milyen kormányt ad, hogy ki lesz a miniszterelnök, milyen programja lesz a kabinetnek és abban kik foglalnak helyet.

A király legjobban szeretné, ha békés kibontakozást lehetne létesíteni és ha Andrássy Gyula mögött keletkeznék megbízható többség, melyre a kormány a végleges kibontakozás munkájában támaszkodhatik. Tehát nincs ok pesszimizmusra. Nincs ok rá, mert hisz a király a végleges kibontakozást, a függő nagyfonságú kérdések békés elintézését kívánja és a megoldásnál legnagyobb bizalommal Andrássy Gyula gróf iránt viseltetik. Ami igen fontos, tudva lévén, hogy a pártok kivétel nélkül csakis olyan egyezkedést fogadnának bizalommal, melynek élén Andrássy Gyula gróf áll. Ebben lényeges az a körülmény is, hogy Kossuth Ferencz gyengélkedése következtében a miniszterelnökséget amugy se vállalhatná.

Ha szabadna még egy információt ide jegyneznem, azt irnám, hogy a függetlenségi párt iránt (a mostani iránt) a bizalom lennt és fent egyaránt nagyon megcsappant.

Szintén aképpen írom le, mint tudósítást, nem törődve vele, hogy pártnak vagy egyesnek mi haszna-kára lenne belőle, hogyha nem irnám.

Budapest, december 28.

A választói reform. Füzesgyarmaton, Békés vármegyében a karácsonyi ünnepek alatt rendkívüli országos pártkongresszust tartottak az újjászervező szociáldemokrata párt hívei. A pártkongresszuson különben 411 község 566 kiküldöttel képviseltette magát. A középponti pártvezetőség teljes számban jelent meg. Az elnöki tisztet Mezőfi Vilmos országgyűlési képviselő töltötte be. A tárgysorozat első pontjaképen dr. Tarján Mihály előadó a fokozatos földadóért és a tehermentesítési járulékok igazságtalan kivétele ellen folytatott küzdelemről beszélt. Ezután Farkas Ferencz előadó hosszabb beszéd végén azt az indítványt tette, hogy a párt

zekelnem és a büntetésem súlyos, majdnem éviselhetetlen. Megutáltam a férfiakat és így ki van zárva annak lehetősége, hogy valamikor szebb napokat láthassak. Viselem a keresztet megadással. Ami történt, a magam akaratából, a magam hibájából történt, bele kell tehát törődnöm minden további zúgolódás nélkül.

— És mi történt a barátnőivel? — kértem, hogy elfordítsam kissé a figyelmét saját személyéről.

— Hogy mi történt? Hát Márta két évvel ezelőtt meghalt, miután tudós férjét ugyszólván a kétségbeesésbe kergette folytonos tanulmányaival. Történeti regénye az nap jelent meg, amikor örökre lecsukta szemeit. Elcsigázta a szervezetét, elkeserítette az urát, hát mi haszna van most abból, hogy munkája tényleg korszakalkotó.

— És Rózsika?!

— Ő tényleg boldog és megelégedett. Nem is két, hanem négy gyermeke van már, az ura pedig úgy basáskodik odahaza, mintha legalább is teiben-vaiban fűrösztene. Pedig szegényeknek nagyon meg kell forgatniok a garast.

— Hát hiába, igen tisztelt Nagysád, a jövő virágai egyedül azoknak nyílnak, akik ápolni tudják és gondozásukat értik. Ennek pedig egyetlen titka a lelki világban, a szív birodalmában található. Ön is, Márta barátnéja is megfelekezni iparkodtak a szív jogairól. És nincsen kiméletlenebb végrehajto nálánál. Aki elefelejtja a szívét, annak feltétlenül lakonia kell előbb vagy utóbb.

a legélesebb harcot indítsa meg az általános, egyenlő és titkos választói jog érdekében és a nép jogaiért szükség esetén esetleg a végső gazdasági harcot is alkalmazza. A nagygyűlés az indítványt elfogadta. Mezőfi Vilmos ezután bemutatta a belügyminiszter végzését, amelyben a kiscgazda szövetség alapszabályainak módosítását követeli. Indítványára a gyűlés a módosításokat magáévá tette. A párt új elnevezéséről határozott ezután a nagygyűlés. Monoki Áron, a kisújszállási párt elnöke indítványt tett, hogy az újjászervező szociáldemokrata párt helyett negyvennyolcas szociáldemokrata párt legyen a párt czime. Gyárfás Emil előadó után, aki az indítvány elfogadását ajánlotta, Mezőfi Vilmos, majd dr. Tarján Mihály beszéltek. A kongresszus hozzájárult Monoki indítványához és kimondta, hogy a párt neve ezentul negyvennyolcas szociáldemokrata párt lesz. Elhatározták még, hogy a „Szabad Szó” 1909. február elsejétől naponként jelenék meg. A kongresszus után délután négy órakor Füzesgyarmat piacán mintegy 10.000 ember jelenlétében nyilvános népgyűlés volt. A népgyűlés elnöke dr. Tarján Mihályt választotta. A szónok Mezőfi Vilmos országgyűlési képviselő volt, aki kétórás beszédben ismertette a politikai helyzetet. — A szolnoki szociáldemokrata párt karácsony másodnapján a Nemzeti-szálló disztermében megyei értekezletet tartott, amelyen mintegy 400 főnyi közönség vett részt. Elnökké Darvas Mihályt választották. Dr. Szabó Béla szolnoki ügyvéd és Deák Miksa középponti pártvezetőségi kiküldött fölszólalása után az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy a pluralitás és a nyílt szavazás megdöntésére a tömegsztrájk fegyveréhez nyulnak, egyébként pedig hozzájárulnak a magyarországi szociáldemokrata pártnak december 6-án, a rendkívüli pártkongresszuson hozott határozatához. — Karácsony másodnapján Szabadkán is megyei értekezlet volt. A középponti pártvezetőséget Kondor Bernát képviselte. Az első szónok Fleischer David titkár volt. Utána dr. Gruber Károly szabadkai ügyvéd beszélt. Indítványára a megyei értekezlet kimondta a december 6-án tartott országos rendkívüli pártkongresszus határozatához való csatlakozását és elhatározta, hogy Bácsbodrog vármegye minden községében pártszervezetet létesít. — Vasárnap délután Székesfehérvárt is kimondták, hogy a választói reform és a nyílt szavazás megdöntésére alkalmas pillanatban a politikai tömegsztrájk fegyveréhez nyulnak. A fehérvári megyei értekezleten a középponti pártvezetőséget Bokányi Dezső képviselte. — Az orsz. szociáldemokrata párt nagyváradi kerülete tegnapi délután meg ezidei kongresszusát, melynek eredménye általánosan lesütő hatást gyakorolt a népes kongresszusra. Kopper Ármint titkár évi jelentésében konstataálta, hogy a szervezet a múlt évben erősen hanyatlott; tagjainak száma egyre fogy, annyira, hogy ötezerről háromszázhatvanra apadt. A jelentés kinos feltünést keltett. Pelczéder Ágoston a jelentés hallatára ingerülten kijelentette, hogy nem fogadhatja el a jelentést. A hiba — ugymond — a kerületi vezetésben, valamint a tagok nemtörődöm-ségében van és hevesen ostorozta a közönyösséget. A kongresszus végül kimondta, hogy mozgalmat indít a párt újjászervezésére és csatlakozik a budapesti kongresszusnak a tömegsztrájkokról szóló határozatához. A gyűlés igen kedvetlenül ért véget.

Függetlenségi beszámoló. Miskolcraól táviratozák, hogy Bizony Ákos országgyűlési képviselő ma a függetlenségi párt nagy választmánya előtt megjelent, ahol hosszasan foglalkozott a politikai helyzetről, nyilatkozott a bankkérdésről, a fúzióról és a választási törvényről. A bankügyben hangsúlyozta, hogy a függetlenségi pártnak régi programponja az önálló magyar bank, azonban ez a kérdés mindig kapcsolatban állott az önálló vámterület kérdéssel. Ma megoszlanak a vélemények, vajjon az önálló bank nem káros-e önálló vámterület nélkül. Most még senki sem tudná megmondani, hogy 1911-ben az önálló bankot gazdasági válság nélkül fel lehetne-e állítani. A fúzióra nézve a képviselő kijelentette, hogyha a fúzió úgy jönne létre, hogy a 67-es pártok beleolvadjanak a függetlenségi pártba, ez esetben szívesen elfogadja a fúziót, de hogy a függetlenségi párt bevonásával új pártot alkossanak új programmal, erre ő semmi körülmények között nem kapható. A választói jogról hosszasan szólt és kifejtette, hogy a pluralitás ugyan nem egyezik a függetlenségi párt régi alapelveivel, az is igaz, hogy a párt nem fogadta el a szocialisták jelszavait teljes mértékben, mindazonáltal a függetlenségi párt a titkos szavazás behozatalát óhajtotta, mert szerinte csak ez biztosíthatja mindenkinek vélemény-szabadságát. Ha azonban szólt meggyőzők arról, hogy az egyenlő titkos választás azt a veszélyt rejti magában, hogy Magyarország higadtabb elemei kezébe kerül a hatalom és az az ellenséges nemzetiségek kezébe megy át, akkor magasabb szempontok előtt mindenkinek meg kell hajolnia. Ezután kifejtette, hogy ő különben is kényes helyzetben van, mert, mint a választási törvény tárgyalására kiküldött 31-es bizottság elnöke, nem foglalhat el merev állás-

pontot e kérdésben. A vélemények e kérdésben különben sem érlelődtek meg teljesen

Főispán-beiktatás. Kézdivásárhelyről jelentik, hogy Meczner Béla Háromszék megye új főispánja tegnap tartotta bevonulását Kézdivásárhelyre. Ugy a középületek, mint a magánházak nemzeti lobogódiszt öltöttek. Reggel nyolcz órakor a városi tanács és képviselőtestület vezetésével az összes ipartársulatok zászlók alatt kivonultak a vasuti állomásra, ahol a vonattal érkező főispánt zúgó élendezéssel fogadták. A tiszoltó-zenekar a Rákóczi-indulót játszotta. Dr. Török Andor polgármester üdvözölte ezután lelkes szavakkal a főispánt, aki szeretetteljes beszédben köszönte meg a szíves fogadtatást. A pályaudvarról hosszú kocsisor kísérte a főispánt a városba. A Főtérre felállított diszkapunál óriási közönség várakozott s itt dr. Varga Béla városi tiszti ügyész üdvözölte az új főispánt, aki rokonszenves beszédekben köszöntötte a város hazafias polgárságát, kérve a közönség támogatását és ígérve, hogy a város érdekeit mindenkor szeretettel fogja istápolni. Innen az egész kíséret a városi Vigadóban levő szállására kísérte a főispánt. Itt tisztelegtek előtte az üdvözölő kiildöttségek: a város tanácsa és képviselőtestülete dr. Török Andor polgármester vezetésével, majd a honvéd tisztikar Vörös Szilárd őrnagy vezetésével, a függetlenségi kör Török Sándor elnökkel, a római katolikus egyháztanács Somogyi Gusztáv plébánossal, a pedagógiai társaság Gáspár István elnökkel, a polgári kör Szöcs Károly elnökkel az élén stb. Déli egy órakor 200 terítékű lakoma volt, melyen az első felköszöntőt a főispán a királyné, a második a polgármester a város nevében a főispánra, a harmadikat Török Sándor a függetlenségi kör nevében szintén a főispánra mondta.

KÜLFÖLD.

Az amerikai flotta költségei. Az Egyesült-Államok hadi flottájának utja, megbízható becslések szerint, kétszázmillió koronába került. Ebből 110 millió főtűszén beszerzésére költöttek. Amerikai tengerész-tisztek véleménye szerint a hatalmas összeget érdemessé tették azok a tapasztalatok, amelyeket a flotta tisztjei s legénysége a távol keleten szerettek.

Castró uralmának vége. Caracashól jelentik, hogy az egész ország elismerte Gomezt köztársasági elnöknek. A forradalom vérontás nélkül ért véget. Castró Celesztin tábornok, a volt elnök fivére, lemondott a csapatok parancsnokságáról és az összes 6000 fegyvert és 3 millió patronból álló municziót kiszolgáltatta. Castró volt elnök hatalma véget ért. — A New-York Herald caracasi jelentése szerint Gomez elnök kéri fogja Castró kiadatását, ha bebizonyul, hogy ő küldte el azt a kábeltáviratot, amely utasítást tartalmaz Gomez megöletésére. A távirat azt mondja, hogy a kigyónak a fejét kell eltaposni és Caracast terrorizálni.

A bolgár költségvetés. Az 1909. évi költség-előirányzatban 157,300,000 lei szerepel a folyó évi 127,200,000 lei ellen. Ebből az emelkedésből a hadügyminisztériumra 9 millió és a közoktatásügyi minisztériumra 3 millió esik. A „nyilvános iskolák” czimnél hiányzik a kelet-ruméliai iskolákért a magas portának tétele, amely körülbelül 3 milliót követelt.

EGYHÁZAK.

— (Az egri izraelita hitközség), mint tudósítónk írja, vasárnap tartott gyűlésében Kánitz Dezsőt, az Agrártakarékpenztár elnökgazgatóját, egyhangulag elnökének választotta.

— (A zsidó rabbik fizetéklegészítése.) Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívást intézett ugy a neolog, mint az ortodox izraelita országos iródához, hogy két hónapon belül jesszék be ama rabbinusok névjegyzékét és fizetési kimutatását, kik a kongrua-törvény értelmében fizetősülnek az állam részéről való kiegészítésére igényt tarthatnak.

A balkáni események.

Budapest, december 28.

A mai eseményeket még mindig Izvolszki pénteki beszéde uralja. A külföldi sajtó hosszabb kommentárokat fűz az orosz külügyminiszter expozéjához és aszerint, minő álláspontot foglal el valamely laporgánnum, mellette, fogly ellene cikkeznek. A legnagyobb csalódás természetesen Szerbiát és Montenegrót érte, mert hiszen e két állam az annexió proklamálása óta minden reménységét az orosz diplomáciába helyezte. Most, hogy Izvolszki expozéjában világosan kijelentette, hogy Oroszország keze a reichstadti egyezség révén meg van kötve, füstbe ment a sok remény, mely ugy megzavarta a belgrádi és czettinjei hazafiak fejét.

Az orosz körjegyzék kibocsátásával egyidőben közölték már, hogy Ausztria-Magyarország is körjegyzéket intéz a hatalmakhoz, melyben közzéteszi az aktákat, amelyeket október végén Bécs és Pétervár között a balkáni konferenciára vonatkozólag váltottak. E körjegyzéket e hó 23-án küldte el külügyi hivatalunk az egyes kabineteknek és tartalma nagyjában ismereti azokat az eszmecseréket, melyről az események folyamán hírt adtunk és amelyek végeredményükben oly megállapodást hoztak létre e két nagyhatalom diplomáciája között, hogy az annexió kérdése előbb megvitatásra kerüljön az egyes kabinetek között, mielőtt a nemzetközi konferencia összeülne.

A mai táviratok az első véres összecsapás hírért hozzák a szerb határról, melyet hivatalosan is elismernek. A Drina mentén portyázó csendőrorjáratra tüzelni kezdtek szerb területekről, mire valóságos tüzharcz fejlődött ki, melynek folyamán részünkről megsebesült egy őrmester, szerb részről pedig elesett két ember. A szerb sajtóiroda bizonyára felhasználja ezt az alkalmat arra, hogy ismét telekürtölje a világsajtót különféle rémhírekkel, pedig ezuttal megállapították, hogy a provokáció szerb részről történt.

Mai híreink a következők:

A monarchia körjegyzéke.

Izvolszki miniszter tudvalóvóleg néhány nappal ezelőtt a berlini egyezmény szignatár-hatalmaihoz intézett körjegyzékben feltette ki az orosz kormány álláspontját. A monarchia külügyi kormánya is szükségesnek látta, hogy a szignatár-hatalmakat a tárgyalások mai állásáról értesítse. Ez az e hó 23-án a hatalmakhoz intézett memoire után történt, amely a következőket fejté ki:

A külügyi kormány azonnal az Izvolszki külügyminiszter által beküldött konferencia programja ügyében vett közleményre adott válaszában a program valamennyi pontja mellett állást foglalt. A monarchia ma is rokonszenves álláspontot foglal el a konferencia eszméjéről és az általa felállított feltételeknek kizárólag az a céljuk, hogy a konferencia munkája minél hathatósabbá alakíttassék ki.

A bécsi kormánynak november 14-én kelt jegyzéke kifejti, hogy a monarchia külügyi kormánya hajlandó a Bulgáriában proklamált új állapotot elismerni, feltéve, hogy a konferencia ezen állam függetlenségét szentesíteni fogja, ha az összes pénzügyi kérdések, ideértve a vasuti ügyet is, rendeztetnek. Bosznia, Hercegovina és a novibazári szandzsákot illetőleg a kormány hozzájárul ahhoz, hogy e kérdések a konferencia programjába felvételnek. Természetes azonban, hogy ő felsége szuverén jogainak Boszniára és Hercegovinára való kiterjesztésének, nevetség a szandzsák kiűritésének tényei ne

képezzék a konferencia megvitatásának tárgyait. A Szerbiának és Montenegrónak adandó kedvezményeket illetőleg esetleges téves magyarázatok elkerülése végett a külügyi kormány ezt a kifejezést ajánlja: „A Szerbiának és Montenegrónak adandó gazdasági előnyök”. A kapitulációkat és a törökországi idegen postahivatalokat illetőleg a külügyi kormány kész az ezek ügyében eszközlendő módosítások tekintetében a többi hatalmakkal tárgyalásokba bocsátkozni. A jegyzék végül azon nézetének ad kifejezést, hogy az orosz császári kormánynak immár alkalma leendő, hogy az egyes programpontokat illetőleg elfoglalt álláspontját közölje.

Az orosz kormánynak november 22-én kelt jegyzéke kifejti, hogy mielőtt az orosz kormány a többi programpontot illetőleg állást foglalna, értesülést szeretne arra nézve, vajjon a monarchia külügyi kormánya osztja-e nézetét a fentebb formulázott prejudikáló kérdések tekintetében. A jegyzék végül az orosz kormány azon szándékának ad kifejezést, hogy az imént kifejtett álláspontját a többi szignatár hatalmak megítélése alá terjeszti.

Ausztria-Magyarország külügyi kormánya december 8-án kelt jegyzékében konstatálja a bécsi és szentpétervári kormányoknak az előzetes tárgyalások szükségességére vonatkozó egyetértését s ebből azt következteti, hogy az orosz kormány csak ugy, mint Ausztria-Magyarország külügyi kormánya, odatörekcszenek, hogy a konferenciát megóvják azon veszélyektől, amelyek esetleges nézeteltérésekből származhatnának. A kormányok közötti eszmecserét legalább a fontos programpontok lényegére is ki kell terjeszteni és ezuton remélhetőleg bizonyos formulák állapíttatnának meg, amelyeknek az volna a rendeltetésük, hogy a tárgyalás az általuk meghatározott keretek között mozogjon. Így pl. az orosz kormány bizonyára hajlandó volna Bosznia és Hercegovina tárgyában a vitát olyképpen korlátozni, hogy az annexió ténye ne képezzen kérdést. Ausztria-Magyarország reméli, hogy az orosz kormányt ugyanaz a békés hangulat fogja vezérelni, egyben pedig elmondja véleményét Ausztria-Magyarország kormánjának a főprogrampontokat illetőleg.

A pétervári kormány december 17-én kelt aide memoireja szerint Ausztria-Magyarország azon javaslata, hogy a hatalmakkal való előzetes tárgyalások a programpontok lényegére is kiterjesztessenek, hogy ily uton formulákat lehessen megállapítani, amelyek a konferencia diskusszióját bizonyos korlátok között tartanák, daczára a nehézségével és hosszadalmasságával járó akadályoknak, az orosz kormány kész akceptálni, csak hogy mérsékelt szellemének adjon kifejezést, de felteszi, hogy a többi hatalmak is ugyanigy járnak el. Ausztria-Magyarország külügyi kormánya javaslatát a többi kormányok elé is terjesztheti, amelyeknek az orosz császári kormány körjegyzékben fogja körvonalozni álláspontját. Ausztria-Magyarország azon óhaját illetőleg, hogy Oroszország adjon kifejezést véleményének egyes programpontokat illetőleg, a jegyzék kifejti, hogy Oroszország majd csak a közelgő tárgyalások során fogja nézetét az Oroszországra nézve fontossággal bíró programpontokat illetőleg kifejezni.

A török tárgyalások.

A „Matin” konstantinápolyi tudósítója megkérdezte Tewfik pasa külügyminisztert, hogy igaz-e, hogy Ausztria-Magyarország ötven milliót ajánlott fel az annexióért kártérítés gyanánt. A miniszter ezt felelte:

— Ausztria-Magyarország eddig csupán azt ajánlotta fel, hogy megszünteti a postahivatalokat, beleegyeznek a vám fölemelésébe és hogy lemond a katolikus albánok protektorátusáról. Ezt az ajánlatot nem fogadtuk el, miután az albánok fölött való protektorátust Törökország sohasem ismerte el. Pénzbeli kárpótlásra vonatkozólag pedig Ausztria-Magyarország eddig még semmiféle ajánlatot sem tett.

Véres harc a szerb határon.

December 23-án délután félnégy órakor a Drina szerb partjáról rálöttek egy, a bosnyák határon czirkáló őrjáratra

A szerb határőrök megpillantva az osztrák-magyar csendőröket, átlöttek és annak őrmesterét megsebesítették. Az osztrák-magyar csendőrök azonnal viszonzták a tüzelést. Amikor egy szerb bizottság a helyszínén megjelent, két megölt szerb katonát vittek el. A megsebesült őrmester állapota nem súlyos és már a javulás útján van. Osztrák-magyar részről semmi provokálás nem történt. A szerb katonák minden ok nélkül támadtak.

Az osztrák-magyar csendőrök ellen intézett támadás hírére egy kis eltéréssel a hadügy-minisztériumban is megerősítik. Az esetről a hadügyminisztériumba érkezett hivatalos jelentés ugyanis azt mondja, hogy a támadók szerb parasztok voltak.

Beavatott részről a közös külügyminisztériumhoz közelálló „Wiener Allgemeine Zeitung”-nak az e hó 23-án a szerb-boszniai határon történt összeütközésről a következő részleteket jelentik: A Drina szerb partjáról Selenica mellett december 23-án két szerb paraszt, akik szerb önkéntesi ruhában voltak, rálőtt az osztrák-magyar csendőrökönként, amely Lesniak őrmester vezetése alatt a szerb zworniki kerülettel szemközt a boszniai határ mentén őrijáratot teljesített. Egy golyó Lesniak őrmestert taláta és erre az osztrák-magyar csendőrök a tulsó partról célbavették és leterítették a két szerbet.

Igy történt a sajnálatos esemény, amely azt bizonyítja, hogy a szerb kormány hihetetlen könnyelműséggel járt el, amikor Podrinja, Usica és Prokuplia határmenti községek szerb lakossága között százezer darab új Mauser-puskát és illetőleg régi orosz Berdan-puskát osztott ki. Azon a környéken ugyanis a nép szociális helyzete a lehető legzüllöttebb, a rablások és gyilkosságok mindennaposak s az is köztudomású, hogy Selenica a fészke annak a hirhedt Brieké rablóvezérnek, akit a szerb hatóságok régóta üldöznek. Ez az ember huszonnyolc rablógyilkosságot követett el és hatvanöt esetben rábizonyult, hogy fiatal lányokat rabolt el s azokat törökországi háremekben és boszniai lánykereskedőknek adta el.

A Neue Freie Presse-nek illetékes katonai részről a boszniai és szerb határ mentén történt sajnálatos incidensről a következőket közlik: Az esetnek nem lehet semmiféle komoly katonai jelentőséget tulajdonítani. Nem is az első ez az eset. Az utóbbi időben többször is lövöldöztek a határon, de az igaz, hogy senki sem sebesült meg és a támadókat nem lehetett látni. Csak rövid idő előtt történt a montenegrói határon hogy két lövést szántak az osztrák-magyar határmenti csendőrökönként. Ezuttal esik meg először, hogy ilyen incidens alkalmával egy katonát megsebesítettek, de az alattomos támadást nyomban meg is bszulták. Belgrádból jelentik a Reuter-ügynökségnek, hogy gróf Forgách osztrák-magyar követ közölte Milovanovic külügyminiszterrel, hogy az osztrák és a magyar kormányok utasították a boszniai katonai hatóságokat, hogy a szerb határon a csapatok és mindenféle őrijáratok kerüljék a provokálást, az őrijáratok óvakodjanak a határ átlépésétől és semmi esetre se nyuljanak fegyverhez.

A helyzet Szerbiában.

A több nap óta lappangó szerb kormányválság a parlamentben a költségvetési provizorium körül hirtelen támadt nehézségek következtében akurtá vált. Az ó-radikális pénzügyminiszter törvényjavaslata azt az intézkedést tartalmazza, hogy a folyó évi költségvetés mindaddig meghosszabbíttatik, míg az 1909. évi előirányzatot parlamentáris uton elintézik. Mintogy a kormány határozottan ragaszkodik a javaslat változatlan elfogadásához, tárgyalások folynak a pártok közt aziránt, hogy miképp lehetne a kérdést barátságosan elintézni. Politikai körökben a válság kiélesedését azokkal magyarázzák, hogy egyes

pártok a kormányválságot, amelyet majdnem az egész szkupstina kíván és csak személyi kérdéseken mulik, most már erőszakosan felidéznek.

A költségvetési provizoriumról szóló vita végén a szkupstinában Popovics pénzügyminiszter kijelentette, hogy ragaszkodik a kormányjavaslat változatlan elfogadásához. Velimirovics miniszterelnök erre az összkormány nevében a bizalmi kérdést vetette fel. A szkupstina ezután a kormány javaslatát, amely a f. évi költségvetést meghosszabbítja mindaddig, amíg az 1909. évi költségvetés nincs megszavazva, névszerinti szavazással 32 szóval 26 ellenében elfogadta. A javaslat mellett szavazott a két radikális párt és több haladó párti képviselő, ellene a nacionalisták, egy haladó és egy szociáldemokrata képviselő. Az ülést ennek megtörténte után zártnak jelentették ki. A zárt ülésen Novakovics és Pasics beszámolnak küldetésük eredményéről.

A török trónörökös elleni merénylet.

Alaposnak látszik az a gyanu, hogy a trónörökös ellen összeesküvést forraltak és merénylet készül ellene. Állítólag Ali Haidar bey szenátor is kompromittálva van az összeesküvésben. Ali Haidar már lemondott a szenátorságról és külföldre utazott. A képviselőházban a nagyvezírt meg fogják interpellálni.

A török rendőrség Konstantinápoly különböző pontjain a trónörökös ellen bujtogató plakátokat talált. A Jeni Gazetta hozzájutott, hogy a plakát néhány sorát lemásolja. A plakát figyelmezteti a népet, hogy tartsa nyitva szemét, miután valószínűleg coup áldozata lesz és kérdezi, vajjon kinek lesz haszna a trónörökös eltűnéséből. A plakátok egy ismert személyiséget említenek. A Jeni Gazetta nem kívánja a plakát többi részét közzétenni és azt mondja, hogy a trónörökös ellen intézett merénylet az összes köroröket foglalkoztatja és az a hír, mely szerint Juzuf Izzedin javára lemondana, mindenkit elszomorít. A lap szerint a hercegek egész testőrszemélyzetét, amely még a despotizmus korszakából származik, elbocsátják.

A balkáni kérdés a román kamarában.

A román kamara a trónbeszédre adandó válaszfeliratot tárgyalja. Bratianu belügyminiszter, a külügyek ideiglenes vezetője szólal fel.

— Rokonszenvvel üdvözljük — mondta többek között — Törökország megújodását és azt óhajtjuk, hogy az új érában az ottomán birodalomban lakó románokkal szemben igazságosan járjanak el. Rokonszenvvel nézzük Bulgária függetlenségét, melynek megteremtésében véráldozattal segítünk. Az adott pillanatban senki sem fog nagyobb igyekezettel eljárni Bulgária függetlenségének elismerése érdekében, mint Románia. Bosznia és Hercegovina annexiója közvetlenül nem érint román érdekeket. Sem földraizi, sem politikai tekintetben nem vagyunk Balkán-állam. De senki, sem Oroszország, sem Ausztria-Magyarország nincs annyira érdekelve a balkáni egyensúlyban a területi status quo alapján való fenntartásában, mint mi. Továbbra is támogatjuk teljes mértékben mindazokat, akik a világékekét akarják biztosítani. Nem akarunk kalandpolitikát. Politikai irányelvünk összhangban áll az európai érdekekkel. Románia és Európa érdekei találkoznak abban a törekvésben, hogy a dunai hajózás szabadsága biztosítsék. Óhajtjuk és reméljük, hogy Ausztria-Magyarországgal létrejön a kereskedelmi szerződés, mert nagy súlyt helyezünk a monarchiával való jó viszonyra. De nem áldozhatjuk fel a mezőgazdaság, valamint a gyárpar és kéziipar érdekeit s azokat meg fogjuk tudni védelmezni. Nem látjuk szükségét annak, hogy a konzervatív indítvány szerint, felmondjuk a szerződést, sőt ellenkezőleg, azt a legnagyobb mértékben időszerűtlennek tekintjük, mert okunk van remélni, hogy a szerződéses tárgyalások hamarosan célra-vezetnek.

Izvolzski expozéjának hatása.

Az orosz lapok ma bő kommentárokat fűznek Izvolzski beszédéhez. A „Novoje Vremja” kijelenti, hogy Izvolzski beszédének első része ellen, amelyben Oroszországnak a többi hatalmakhoz való viszonyával foglalkozik, nincs kifogása. Hasonlóképp helyesli a lap a három szláv balkán-államnak Törökországgal való egyesítése gondolatát, ami, ha Izvolzski kijelentései — amint reméli — őszinték, az orosz politikát új gyümölcsöző alapra fogja állítani. Ugyancsak hozzájárul a lap török-barát politikához. A külügyminiszter beszédének többi részével szem-

ben azonban rideg magatartást kell tanúsítania. Például teljesen érthetetlen, hogy miért hivatkozott a miniszter az osztrák-magyar titkos szerződésekre és szakított fel régi sebeket. Tiltakozik a „Novoje Vremja” a többi diplomáciai okirat titokban tartása ellen, amelyekre Izvolzski hivatkozott, valamint Bulgária éleshangu megleczkéztetése ellen. A „Slovo” kifogásolja, hogy Izvolzski rámutatott Oroszország föltétlen békeszükségletére s azt hiszi, hogy ha Izvolzski hallgat a békéről, ez még egyáltalán nem lett volna egy jelentőségű a háborúval való fenyegetéssel. A beszédből hiányzik a szilárdság és határozottság. A „Golosz Pravdi” is úgy találja, hogy az orosz diplomáciának hiányzik a szilárd talaj és ezért mintha sima parketpadozaton mozogna.

Szófiában az orosz külügyminiszter beszéde mindenütt jó hatást keltett. A lapok pártkülönbőség nélkül nagy megelégedéssel kommentálják a beszédet. A félhivatalos „Vreme” az expozét a szláv Oroszország története fontos parlamentáris dokumentumának mondja és szerinte a Bulgáriára vonatkozó passzus örömmel tölti el minden jó bolgár szívet, aki Oroszország jó szolgálatait megbecsüli és aki értékesnek tartja Oroszország rokonszenvét. Az a kijelentése, hogy Oroszország Bulgáriát ki akarja segíteni a zavarból, bár az orosz tanácsok ellenére cselekedett, határtalan rokonszenv jele, mely minden bolgár szívet megindítja. Még a „Vecerna Posta” is talál lelkes szavakat Izvolzski számára, kinek az expozében megjelölt politikáját minden bolgárnak helyeselni kell.

A szerb lapok különfélekor kommentálják az orosz expozét. A „Politica” igen kedvezően nyilatkozik róla, miután a beszéd végre tisztázta a helyzetet. A „Mali Journal” azonban hevesen támadja Izvolzskit és szemére veti, hogy az annexió óta kettős játékot űzött, amennyiben germanofil és ausztrófil volt és ez beszédében is megnyilvánult. Az orosz nép méltóságának nem szabad megengednie, hogy minisztere Ausztria-Magyarországgal szemben szervilisen viselkedjék. Izvolzski Szerbiától és Montenegrótól a béke feltétel megőrzését kívánja oly pillanatban, amidőn a szerb nép fenmaradása fenyegetve van. Az orosz nép méltóbb minisztert választathatna. A „Trogovinskij Glasnik” az orosz körjegyzékről szólva kiemeli annak kategorikus hangját. Abban a kijelentésben, hogy Oroszország a konferenciáról való nézetét akkor fogja közölni Ausztria-Magyarországgal, ha ez a konferencia programját a többi hatalommal közölte, látja a lap a jövő helyzet súlypontját.

Az eddig megjelent török lapok Izvolzski külügyminiszternek a dumában tartott beszédét kommentár nélkül reprodukálják, valószínűleg helyszüke miatt, amely a nagyterjedelmű kamarai tudósítások folytán állott elő. Az Osztrák Lloyd úgy találja, hogy a beszéd nagy csalódást hozott a szlávoknak.

A francia lapok a Tempshez hasonlóan kommentálják az orosz jegyzéket. Az Eclair azt írja, hogy Izvolzski nyilvánvalóan utat keres, a melyen tisztességgel kikerülhetne az ügyből. Annál nehezebb lesz számára Bosznia annexióját vitássá tenni, a mennyiben ez volt az ára Ausztria-Magyarország Plevna előtti és utáni semlegességének. A Humanité élesen Oroszország ellen fordul, amelynek pretenziói abban az irányban, hogy a délszláv népek szabadságát megvédelmezze, tanúságot tesz végtelen csekély önismeretéről.

A Daily Telegraph azt mondja, hogy a reichstadi szerződésre és a titkos berlini deklarációra való tekintettel régóta nyilvánvaló volt, hogy Oroszország Ausztria-Magyarország akcióját nem ellemezheti. Izvolzski becsületesen cselekedett, amidőn ezt elismerte. A Daily Telegraph azt mondja, ha az osztrák-magyar kormány a saját maga által felidézett nehézségek békés és igazságos megszüntetésére törekszik, úgy Oroszország utat mutatott neki, a melyen visszavonulása Ausztria-Magyarország gazdasági érdekeinek vagy nemzeti méltóságának csorbítása nélkül megtörténhetik. Európa kívánja és a monarchia is óhajtja a békét. Minden, amit a bécsi kormánytól kívánnak az, hogy használja fel az alkalmat, hogy a békét becsülettel fenntartsa.

A Jeni Gazetta Izvolzski beszédével meg van elégedve, mert azt bizonyítja, hogy Oroszország po-

litikája az Angliával való barátságon alapszik. A lap hangsúlyozza az olasz-orosz entente szükségét, kijelenti, hogy a beszéd hangja általában barátságos és rokonszenves Törökország iránt és hozzáteszi, hogy az ottománok figyelmére érdemes Izvolszki beszédének a macedóniai rend helyreállítására és az ottomán alkotmányra vonatkozó része. Izvolszki felismeri a jogot a Balkán kérdésben és megmutatja a választvonalat Ausztria-Magyarország, Németország és a többi hatalmak közt a konferencia kérdésében.

A Suraj Ummet hosszabb cikkben foglalkozik Izvolszkinak a Balkán-konföderációra vonatkozó eszméjével, melynek célja a monarchiának és Németországnak a Balkánon való előhaladását megakadályozni, majd pedig egy bizonyos szkepszissel beszél annak megvalósításáról. Bulgáriáról azt írja, hogy jól meg kell gondolnia, mielőtt határoz. Oroszország jó intenczióinak bizonyítékát kell, hogy adja, ha Bulgáriának Törökországgal való kibékülését az igazságos török követelések keretében támogatja.

A két újtörök képviselő vezetése alatt álló Tanin jellemzőnek mondja, hogy Isvolsky súlyt helyez az Olaszországgal való jó viszonyra. Most már Oroszország közeledéseire és néhány Balkán-államra támaszkodva nagyobb hatással szólhat a monarchiához. A nehézségek megoldásánál az első szerep Törökországról Oroszországra szállt át. A lap hozzájárul a beszéd azon részéhez, mely szerint megbotránkoztatónak volna tiltakozni anélkül, hogy szükség esetén fegyverrel tudnánk közbelépni. Értéktelenek voltak a Törökország diplomáciai történetében feljegyzett tiltakozások, mint azt Tunisz, Egyiptom, Massua, Kelet-Rumélia és Tripolisz esete bizonyítja. A Tanin rámutat arra a megkülönböztetésre, amelyet Isvolsky Bulgária függetlenségi nyilatkozata és Bosznia annexiója közt tett, mikor az utóbbit nagy, az előbbi kis bűnnek nevezte. A lap szerint Oroszország körözüvényével és Isvolsky beszédével új akcióba kezdett. Isvolsky beszéde sok bókot tartalmaz, amihez az ottománok nem szoktak hozzá.

Legujabb.

Belgrádból jelentik éjjel: A két radikális párt közt létrejött kompromisszum, mely szerint a Velimirovics-kormány a költségvetési provizórium elölgadásakor bizalmat szavaztak, megakadályozta a krízis kitörését. A kormány maradása mindazonáltal továbbra is a pártvezérek közt folyó és koalíciós kormányra irányuló tanácskozások lefolyásától függ.

A török felirat.

Konstantinápoly, december 28.

A szenátus feliratát, melyet Said pasa elnök és volt nagyvezér írt alá és amely a trónbeszédre válaszol, tegnap adták át a nagyvezérnek, ki azt a Yildiznek küldötte. A mai hivatalos lap közli a feliratot. Több törvényhozási érzékelt tanusít, mint a képviselőház felirata, komoly méltósággal fejezi ki alkotmánymentartó szándékait és szintén garanciát vállal eziránt. Bevezetésül konstatálja, hogy a nemzet boldog, hogy a trónbeszédet hallotta és hogy elmúlt a régi rendszer, amely megakadályozta az uralkodó és a nép közt az összeköttetést, amiért a szenátus a szultánnak a feliratát fejezi ki. Kijelenti a szenátus, hogy a szultán megmásíthatatlan óhaját, melyet a nemzettel és az egész világgal szemben nyilvánított az alkotmány fentartása iránt, fogadalomnak tekinti. A külpolitikára vonatkozó passzus így hangzik:

Ami a felsőged által a trónbeszédben érintett bosnyák és bolgár kérdést illeti, elől a berlini szignatárius hatalmakkal való tárgyalások figyelemmel kísérése és azoknak kielégítő eredménnyel való elintézése a végrehajtó hatalom feladata. Elvárjuk, hogy a minisztertanács e feladatot kielégítően oldja meg s ugyanezt kívánjuk a fontos krétai kérdésben is.

A felirat ezután azt mondja, hogy a kamara törvények előkészítését várja. A parlament törvényhozó joga a két ház és minisztertanács által az országot kétségtelenül a kívánt mértékben felvirágoztatja. Végezetül a felirat ismételt megköszöni a szultán ígéretét, biztosítja, hogy a szenátus megvédi az alkotmányt és ezen az egyenes úton híven tel-

jesíti kötelességét az uralkodóval és nemzettel szemben.

A kamara fölrati javaslata a történelmi visszapillantással kezdődik, amely kiemeli, hogy a szultán trónralépése óta elismerték az alkotmány behozatalának szükségességét. A nemzeti intelligencia idejekorán belátta, hogy az ország a politika és a civilizáció színterén csak a polgári és politikai jogok teljes gyakorlása által biztosíthatja pozícióját és a szultán szerencsére hozzájárult a parlament egybehívásához, amiért a nemzet köszönetet mond. A külpolitikára áttérve, azt mondja a fölrat, hogy a nemzet a szultánnal együtt sajnálja, hogy a bolgár fejedelemség függetlennek nyilvánította magát és hogy közvetlenül ezután Ausztria-Magyarország annektálta Boszniát és Hercegovinát, melyek nemzetközi szerződés értelmében ideiglenesen okkupáltak. A kamara természetesen mindenképp támogatni fog olyan kormányt, amely megvédi a nemzet tekinthetőségét és jogait és keresni fogja a politikai incidensek megoldását. A kamara az összes hatalmakkal jó viszonyt kíván biztosítani és meg fogja mutatni a civilizált világnak, hogy a nemzet békét akar és reméli, hogy Törökország nagy hatalom rangjával fog bírni és élvezni fogja a nemzetközi jog összes előnyeit. Ezután a javaslat a kamara belpolitikai föladataival foglalkozik és ünnepélyesen kijelenti, hogy nem engedni pazarolni az állam pénzét. A kamara a szárazföldi és tengeri haderő újjászervezésén és kiépítésén fog munkálkodni, nem támadó célból, hanem a haza megvédése céljából. Végül hangsúlyozza a fölrati javaslat, hogy semmiféle hatalom sem ingathatja meg a nemzetet az alkotmány föntartására irányuló törekvésében és megköszöni a szultánnak, hogy osztja e kívánást és hogy személyesen nyitotta meg a parlamentet.

A török lapok közlik és bírálják a fölrati javaslatot. Az ifjú-török sajtó egy része helyesli, a Jeni Gazetta óvatosnak találja a külpolitikára vonatkozó részét, de kritika tárgyává teszi több más lappal együtt, hogy meg akarták akadályozni a fölrat közlését és megbeszélését a sajtóban.

Az arab képviselők sértve érzik magukat, amiért egy arab képviselőtársuk mandátumát megsemmisítették és több más mandátum megsemmisítése is tervbe van véve. Hírlik, hogy azok az arab képviselők, akik még nem érkeztek a fővárosba, utasítást kaptak, hogy ne is jöjjenek egyelőre el és az itt idők is el fognak utazni, ha elégtételeit nem kapnak. A szultán jóváhagyta Achmed Rizának megválasztását a képviselőház elnökévé.

A képviselőházban ma nagy zene-bonát okozott Izmail pasa, amikor a szónoki emelvényről személyes sérelmeit tette szóvá és kifakadt Sabah Eddin herceg lapjának, a Verbeskinek személyes támadásai miatt. Nagy lármát tett erre és a képviselők pártkülönböztetés nélkül azt kiabálták, hogy a dolog nem tartozik a parlament elé, Izmail pörölje be az újságot. De Izmail pasa csak tovább beszélt és még akkor sem hagyta abba, amikor a képviselők dobogtak és a padokat verdesték. Végre is Achmed Riza elnök megvonta tőle a szót. Egy arab képviselő is személyeskedett a felirati vitában és emiatt lehurrogták. Hirtelen egy görög képviselő indítványozta, hogy térjenek napirendre és az elnök váratlanul elrendelte a szavazást. A meglepett képviselők az elnök felszólítására felálltak és Achmed Riza kihirdette a határozatot, hogy a képviselőház nagy többséggel elfogadta a feliratot.

Délután három órakor Achmed Riza elnök megnyitja az ülést s bejelenti, hogy őt és az első alelnököt ma a szultán fogadta s midőn megköszönték ki-nevezésüket, kijelentette, hogy az alkotmányt, melynek örök időkre érvényben kell maradnia, mindig tisztelni fogja és azt óhajtja, hogy a kamarának megfelelő palotát építsenek. A szultán elrendelte, hogy abban az épületben, hol a kamara most ülésezik, felvonó-készülékkel létesítsenek. A kamara a felirati javaslat elfogadása után tudomásul veszi az időközli táviratokra adandó válaszokat. A francia és angol parlamentnek adandó válasziratokat az összes képviselők aláírják. Ezután folytatják a mandátumok felülvizsgálását. Sefik damaszkszi képviselő mandátumát hitelesítik, ami valószínűleg kiengeszteli az elégedetlen arab képviselőket. Az ülés végén egyik képviselő azt kérdi az elnöktől, mikor fog a nagy-

vezér a kamarában felvilágosítást adni a bel- és külpolitikáról. Az elnök azt javasolja, hogy szavazzanak köszönetet az egység és haladás bizottságának. Elnök kijelenti, hogy a bizottság nem szorul köszönetre, mert csak kötelességét teljesítette. Holnap nem lesz ülés. Eddig 42 arab képviselő érkezett ide.

A hadügyi és tengerészeti minisztérium költségvetési előirányzatot készít, amely igen magas összegeket mutat ki. A tengerészeti minisztérium költségvetése 600.000-ról három millióra emelkedik. A Suraj Ummet szükségesnek tartja a haderő számára a költségeket, de óva int azok túlzásától.

A kamara feliratának azon részét, mely az annexióról szól, megváltoztatták a következő módon: Közvetlenül ezután kijelentette Ausztria-Magyarország, hogy annektálta Boszniát és Hercegovinát stb.

Dorgo kisasszony.

☉

Operett-primadonnák, drámai hősnők, operai csillagok: olvassák el Dorgo kisasszony történetét és sziveskedjenek róla tudomást venni.

Dorgo kisasszony, párisi színésznő, az automobilján ült. Az automobil nem vágatott nagyon gyorsan Páris utcáin, mert a kisasszony valami új ruha-költeményt akart bemutatni a bámmészködő népnek. Egy utczakereszteszénél nagy tömeg állotta utját a gépkocsinak. A tömeg afajta kis házikót állott körül, amilyen itt van Budapesten s amelynek két bejárása van: az egyik hölgyek, a másik urak számára és ahol „a használati díj előre fizetendő.”

Dorgo kisasszony szerette volna megtudni a csödület okát. Elküldte hát soffőrrjét, hogy kérdezze meg, mi történt. Mikor a tömeg észrevette az elegáns hölgy érdeklődését, igazi gall udvariassággal az automobil köré sereglett és bőbeszédűen adta meg a fölvilágosítást. Persze, többen beszéltek egyszerre s így nem értett semmit. Végül egy kövér, hatalmas csipőjű, rengő mellű, zsiros arcu asszonyság elhallgattatta a többieket és átvette a szót:

— Ne kotyogjanak annyit; én csak jobban tudom, hogy volt s mint volt. Én vagyok ennek a kis házikónak az igazgatónöje. Az imént jelentkezik nálam ez a fiatal ur. (S visszamutatott egy 20—21 éves fiatal emberre.) Olyan fenn hordta az orrát, hogy nem is mertem tőle a díjat előre kérni. Mikor azután távozni akart, úgy tett, mintha minden rendben lenne. „Pardon, — mondom én, — nem feledkezett meg semmiről, uram?” „Nem én!” mondja ő. „Gondolkozzék csak; hiszen még nem fizetett!” Erre ő meglepett arcot vág, mintha akkor pottyant volna le az égből. „Fizetni? Hát itt fizetni is kell? Nálunk Bécsben nem kell fizetni!” Erre azután engem is el kezdett hagyni a türelmem. „Hallja, tisztelt ur, én nem tudom, mi a szokás Bécsben; de azt tudom, hogy itt ingyen nem lehet... itt fizetni kell és fizessen is tüstént, ha azt nem akarja, hogy lecsukassam!” A jómadár erre a legnagyobb hidegvérrel kijelentette, hogy ő, legnagyobb sajnálatára, nem hódolhat ennek a párisi szokásnak, — annál az egyszerű oknál fogva, mert neki nincs egy megveszekedett garasa sem. Hát hallott már ilyet a világ?

Dorgo kisasszony mosolygott s kivette a pénztárczáját:

— Nézze csak, jó asszony, — mondotta, — itt van a maga tíz fillérje és magának, kedves barátom, itt van öt frank... ebédeljen meg jól!

A fiatal ember elfogadta az öt frankot, az asszony azonban visszalökte a tíz fillért és követelte az előjött rendőrtől, hogy tartóztassa le a himpellért. A szabály, szabály. A fiatal urat a rendőrségre vitték. Dorgo kisasszony oda is elkísérte és mindaddig nem vette le róla kezét, míg csak szabadon nem bocsátották. A francia

és angol lapok két nap óta csak Dorgo kisasszony szívéről irnak.

(Ezek után kissé furcsa helyzetben lesznek azok a színésznők, kik elvesztették értékes nyakékjukat, vagy akiktől huszezer forint árárszert loptak el.)

Gyilkosság vallási tébolyból.

— A mainzi vérfürdő. —

Budapest, december 28.

Karácsony második napján történt véres esetről, mely érthető izgalomba hozta Mainz lakosságát, rövid táviratunk alapján mi is megemlékeztünk. Ma megdöbbentő részleteket kapunk erről a borzalmas gyilkosságról, melyet Racke József göttingai egyetemi hallgató követett el. Eleinte azt hitték, hogy a fiatal embert elvetemültsége vitte erre a szörnyű gyilkosságra, melynek anyja és három nővére esett áldozatul, de a vizsgálat azóta megállapította, hogy Racke József vallási tébolyba esett.

A négyszeres gyilkosságról itt következik részletes tudósításunk:

Karácsony második napjára virradó éjszaka rémes gyilkosság történt. Reggel holtan találták Racke Miklós hatvankét éves, tekintélyes borkereskedőt és három leányát. Nem kellett sokáig kutatni, hamarosan kiderült, hogy a négyszeres gyilkosságot Racke József, a borkereskedő 21 éves fia követte el, aki a göttingai egyetemen a csillagászatot tanulja. Karácsonyra hazajött látogatába s első este vidáman mulatott kis hugaival a karácsonyfánál. Semmivel sem árulta el sötét szándékát, pedig minden jel arra vall, hogy már első nap készült a gyilkosságra. Atyjának egy régi, megrozsdásodott puskájáról lecsőfolt a csövet és arra madzaggal ráerősített egy élesre fent, nagy konyhakést, aztán megtöltötte revolverét és behatolt atyjának hálószobájába. A konyhakéssel olyan hatalmas csapást mért alvó atyjának fejére, hogy a szerencsétlen ember koponyája kettéhasadt és agyveleje kilocscsant. Ez az egy vágás már halálos volt, de a gyilkos fiu azután még összekaszabolta a holttestet.

Miután atyjával végzett, átment a lakás másik végébe, ahol nővérei aludtak. Elsőnek 25 éves Anna nevű testvérét rohanta meg, aki szintén látogatába jött haza. Ez a leány egy berlini orvos menyasszonya és husvétra volt kitiizve esküvője. A gyilkos fiatalember a puskacsőre kötött konyhakéssel kettévágta nővéreinek nyakát, aztán a szó szoros értelmében szétdarabolta a holttestet, úgy, hogy felismerhetetlen lett. Innen a szomszéd szobába ment a vérengző gyilkos, leszurta 22 éves Stefánia nevű nővérét és kettéhasította a 17 éves Lisbet fejét. A vizsgáló-bizottság tagjai maídnem elájultak, mikor megtalálták a feldarabolt holttesteket.

Reggel jött be a lakásba Racke idősebbik fia, aki két kis öcsésével az épület tulsó végében aludt, hogy helyet engedjen a látogatába jött két testvérnek. Ő fedezte fel a gyilkosságot és fellármázta a környék népét. A gyilkos fiu a ház egy félreeső hódéjában bezárkózott s ott akadtak rá a rendőrök. Racke József a kis faépület ablakán kikiáltott a rendőröknek:

— Tudom, minek jöttök! Én vagyok a tettes. Meg akartam szabadítani őket földi gondjaiktól.

A rendőrök rátörték az ajtót, megkötötték és elhurcozták. A gyilkos fiu alacsony, vézna és gyenge. Fogságában egyre sir és senkihez sem szól. Mikor meglátta atyjának holttestét, zokogva borult rá.

Nyilvánvaló, hogy a gyilkos fiatalember vallási örületben szenved.

A meggyilkolt Racke Miklósnak nagy borkereskedése van, a nyolczvanas években Mainzot képviselte a birodalmi gyűlésen és a cenztrum pártnak kiváló szónoka volt.

Mint utólagosan jelentik, Racke volt képviselőnek fia, aki atyját és három felnőtt nővérét megölte, tettét nyilvánvalóan örülési rohamban követte el. Tettének okát nem lehet anyagi kérdésekben keresni, a mint annak híre járt.

Nagy földrengés Olaszországban.

— Távirati tudósítások. —

Óriási földrengés híre érkezik Olaszországból, ahol még nem felejtették el az 1905-iki kalábriai katasztrófát. A földrengés részletei hiányoznak, de a lökés óriási lehetett, mert a budapesti, obszervatóriumban levő Wiechert-óra egyik komponensének irótolla kiesett, ami a legritkább esetben fordul elő.

Az első jelentések Monteleone di Calabria-ból érkeznek. Eddig beérkezett táviratok szerint a földrengés Borgia, Cenadi, Centrache, Olivadi, San Vido, Pomerano, Nicotera és Tropes községekben házakat rongált meg. Santa Onofrióban több ember sebesülést szenvedett. Stefanoniban három halottat és hatvan sebesültet huztak ki a romok alól. Több ház beomlott és sok megrepedt. A katonaság vagy lerombolja, vagy helyrehozza a megrongált házakat. San Onofrióban több ember megsebesült. A lakosság a szabadban táborozik. Joppoloban a házakon aggasztó repedések észlelhetők. Miletoiban és Majeratoban a sebesültek száma ugyan csekély, de az okozott kár óriási. A mentési munkálatokban csapatok segédkeznek. San Gregorióban két ember életét vesztette és a házak erősen megrongálódtak. San Constantinoban is nagyon megrepedtek a házak.

A földrengést Szicília több városában is észlelték. Caktanisettában több házon repedések keletkeztek. A lakók elhagyták a házakat és az utcákat, tereket lepik el, vagy a templomba menekülnek. A lakosság izgatottsága igen nagy. Mineoban heves földlökés pánikot idézett elő a lakosság körében. Számos ház megrepedett. Az obszervatórium készülékei folytonos földingadozásról tanuskodnak. Cataniában a földrengés husz másodperczig tartott. A lakosság ijedten a szabadba menekült. Tenger alatti földrengés is volt, amely a kikötőkben jelentékeny kárt tett. Egy fiu a tengerparton meghalt. Lingua Glossából és Saverinából is erős földlökést jelentenek. Notoban harmincz másodperczes földlökést vettek észre. A lakosságon nagy ijedség vett erőt. Több házon és templomon repedések keletkeztek. A foglyok meg akartak szökni, de a katonaság ismét helyreállította a nyugalmat. A lakosság az utcákon tartózkodik. Augustában a földrengés több templomon és számos házon repedéseket okozott. Emberélet nem esett áldozatul.

Giolitti miniszterelnök két hivatalnokot küldött Catanzaro tartományba, hogy a földrengés által okozott kárt vizsgálják meg és a maga részéről 20.000 frankkal áldozott elsőnek a lakosság támogatására megindítandó gyűjtéshez.

Giolitti miniszterelnök a hadügyi és tengerészeti miniszterekkel egyetértve a műszaki csapatokat és egy hadihajót helyzetett készenlétbe, hogy szükség esetén Kalábriába indulhasson. A posta- és távirtdaminiszter a Sirio gőzöst Nápolyból Messinába küldte, hogy helyreállítsa a távirati összeköttetést. Élelmiszerállomásokat Palmiban és Messinában állítanak fel. A Sirio gőzös magával viszi Messinába a vöröskereszt-egylet segélyeszközeit is. Katániában a futóhullám három gyermeket a tengerbe sodort. Négy kis hajó beomlott, több halászbárka eltűnt. A vidék számos helyéről komoly károkról érkezik jelentés. Malettoban két templom sérült meg nagy mérvben és 55 ház esett a földrengés áldozatául, melyeknek egy része teljesen elpusztult. Belpossóban két ház omlott be és több megrongálódott. San-Giovanni de Giarreben tíz ház omlott be. A romok egy embert összezuztak, egyet megsebesítettek. Ripostóban a székes-

egyház rombadőlt. Több más templom, valamint a városháza beomlófélben van. A tíz méter magas futóhullámok egész lakóházakat árasztottak el. A romok alatt négy halottat és több sebesültet találtak. Nagyszámu községből érkeznek épületek megrongálódásának hírei.

Messinával a távirati és telefonösszeköttetések megszakadtak. A kontinensre vezető vonalak is meg vannak zavarva. Csupán a Nápolylyal való kábel-összeköttetés működik. A Messinába elindult gyorsvonatnak a telefonösszeköttetés megszűnése következtében vissza kellett fordulnia. Két másik vonatnak, amelyeket Caltanizetába és Girgentibe indítottak, töltés-csuszamlás miatt ugyancsak vissza kellett térniük.

Rómából jelentik, hogy a földrengéssel egy időben Szicília nyugati partvidékén iszonyu hullámverés volt. A Földközi-tengeren tegnap óta borzasztó délnyugati szél dühöng. Kataniában az ár a tengerbe ragadott három gyermeket. Egy nagy vitorlás hajó és egy osztrák gőzös, amely valószínűleg az Ungaro-Croataé, már maídnem elsüllyedt, mikor mind a kettőt bevonatták egy kikötőbe.

A Giornale d'Italia szerint a Spica torpedónaszád parancsnoka táviratilag jelentette a hadügyminiszternek, hogy Messina városnak egy része elpusztult. Több száz épület bedőlt és a romok igen sok embert halálrauztak. A rendelkezésre álló eszközökkel lehetetlen elvégezni az eltakarítási munkálatokat. Bassino fregattkapitány szintén a romok alatt fekszik. Attól félnek, hogy Bagnaram Palmi, Pietra, Gioja és Marlo községekben is nagy a pusztulás. A tengerészeti minisztérium az összes Nápolyban horgonyzó hadihajókat Messinába rendelte mentőeszközökkel. Különösen sokáig tartott és nagyon erős volt a rengés Palmiban, hol rendkívül nagy károkat okozott. A katasztrófának több száz áldozata van. Messinával és Reggióval minden összeköttetés megszűnt.

Messinából Katánián át mind aggasztóbb hírek érkeznek, melyek szerint szerfelett sok ház omlott össze és a holtak és sebesültek száma rendkívül nagy. Az első sebesültek Katániában a Washington gőzösrre menekültek. Őt gőzös Kataniából Messinába indult mentőeszközzel.

TÁVIRATOK.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	decz 27.	decz. 28.
B u z a	locobuza 108 ¹ / ₂	109 ¹ / ₂
	deczemberre 108 ¹ / ₂	109
	májusra 110 ¹ / ₂	111
T e n g e r i	deczemberre 6 ³ / ₄	65 ³ / ₄
	májusra 67 ³ / ₄	66 ³ / ₄
Csikagó.		
B u z a	deczemberre 100 ⁵ / ₈	100 ¹ / ₂
	májusra 105 ⁵ / ₈	105 ¹ / ₂
T e n g e r i	deczemberre 56 ¹ / ₄	56 ³ / ₄

New-York, decz. 28. Gyapot New-Yorkban helyben 9.15 (9.20 tegnap), gyapot januárra 8.50 (8.55) gyapot márcziusra 8.62 (8.64), gyapot New-Orleansban helyb. 8¹¹/₁₆ (8¹¹/₁₆), petroleum stand withe New-Yorkban 8.50 (8.50), petroleum Stand white Filadelfiában 8.45 (8.45), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, decz. 28 (Zárlat.) Zsir deczemberre 9.30 (tegn. 9.12), zsir januárra 9.30 (tegnap 9.22), szallonna short clear 8.43, (tegnap 8.43), sertésus deczemberre 15.60 (tegnap 15.50)

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. a. van.

A szerkesztőség telefonja: 788

A kiadóhivatal telefonja: 706

Egy karrier csődje.

— Hamis ügyvédi diploma. —

Budapest, december 28.

Esztergom városának néhány nap óta olyan szenzációja van, amely akármilyen világáros társadalmában is szenzáció lenne. Kedden éjszaka ugyanis, a bécsi expresszvonattal elutazott a városból dr. Kelemen Béla, a város egyik legkeresettebb ügyvédje, akiről kiderült, hogy az ügyvédi diplomáját hamisította. Ezt a titkot azonban nem mindenki tudta, s az ügyvéd mostani szokása óriási hullámokat vert a kis városka társadalmában.

Menekülésének előzményei a következők:

Rövid néhány év alatt Esztergomnak egyik legkedveltebb és páratlan népszerűségnek örvendő embere lett Kelemen Béla. Az apja, aki pénzügyőri biztos volt, beleölte magát a Dunába és a fia támasza akart lenni özvegy édesanyjának. Szorgalmasan tanult, letette az első jogi szigorlatot és Burján János esztergomi ügyvéd irodájában jelöltösködött. Zseniális ember léte valóssággal fölvirágoztatta az irodát, a kliensek ő miatta keresték föl az ügyvédet, Kelemen azonban, miután jól folyt a dolga, elhanyagolta tanulmányait. Nemrégien letette ugyan a második szigorlatot, hogy legalább politikai doktor legyen, de mikor hazajött a vizsgáról, elhíresztelte Esztergomban, hogy jogtudományi doktorátust szerzett. Egy ideig a maga szakállára vállalt ügyeket, amikor pedig az ügyvédek ez ellen fölemelték szavukat, átvette egy öreg fiskális, Szenttamási Béla irodájának vezetését. Alighogy beült az irodába, ez is hihetetlenül föllendült, ami újra szemetszurt a kartársaknak. Addig üldözték tehát Keleмент, míg az kénytelen volt a szélhámosághoz folyamodni. Ez évi október tizedikén elutazott Marosvásárhelyre, ahonnan négy nap múlva azzal tért vissza, hogy kitűnő sikerrel levizsgázott. Nagy fényvel irodát nyitott, feleségül vette Helcz Gizikét, a volt esztergomi polgármester leányát. Ettől kezdve a klienseknek valósságos népvándorlása indult meg Kelemen Béla irodája felé.

A nagy szerencse azonban nem tartott sokáig. Hirtelen két oldalról is belesapott a mennykő a föllendült karrierbe. Egy komáromi törvényszéki bíró kétségbe vonta Kelemen Béla diplomáját, a győri ügyvédi kamara pedig, ahol dr. Lukács Vilmos nevű jelölje gyakorlatra akarta magát bejegyeztetni, visszautasította a bejelentést. Most összefogtak az esztergomi ügyvédek és táviratilag kérdezték meg a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló-bizottságot, ahonnan az a válasz érkezett, hogy dr. Kelemen Béla ott nem tett vizsgát. Kelemen erre dr. Janics Imre esztergomi közjegyzőnél hiteles másolatot csináltatott a diplomájáról, de ez nem segítette, mert a marosvásárhelyi vizsgáló-bizottság másodszer is megerősítette, hogy Kelemen diplomája hamis.

Az ál-ügyvéd feje fölött ekkor összecsaptak a hullámok. Még egy hétig dolgozott azonban az irodájában, berendelte a klienseit, pénzt kért tőlük, a barátaival még az utolsó napokban is váltakat íratott alá és leszámoltatta. Nyergesújfalun egy jóbarátjától peres ügyben négyszáz korona előleget vett föl és mikor így együtt volt egy kis pénz, kedden éjszaka a bécsi expresszszel feleségével együtt elutazott Esztergomból. Másnap reggel már az egész város beszélt a szökevényről és huszonnégy óra alatt megállapították, hogy Kelemen Béla negyven ezer korona erejéig városította meg az embereket. Egy Toldy János nevű ember rögtön följelentést tett a rendőrségen ezer korona értékű koronajáradékának elsikkasztása miatt; ezt aztán nyomon követte számtalan bünvádi panasz. Ez alapon most a komáromi ügyészség körözést adott ki dr. Kelemen ellen, aki azóta valószínűleg tengert ért már és utra kelt Afrika felé. Azt hiszik, hogy egy Afrikában élő barátjához menekül, akivel évek óta levelezésben áll.

UJDONSÁGOK.

Lakóhelyváltoztatás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadónak egy czimszalagra, esetleg a régi lakóhely megjelölésére.

NAPIREND. Napár. Kedd, december 29. — Róm. kat.: Dávid kir. — Prot.: Dávid. — Görög-ország: decz. 16. Aggeusz prt. — Zsidó: Kiszlev 5. — A nap két reggel 7 óra 50 perczkor, nyugszik délután 4 óra 15 perczkor. — A hold két délelőtt 11 óra 55 perczkor, nyugszik éjjel 11 óra 26 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

A Képzőművészeti Társulat téli nemzetközi kiállítása nyitva 9-1-ig. Belépő-díj 1 kor. — A Nemzeti Szalon téli tárlata nyitva. — Az Uránia Kigylóteri szalonjában a Műhelykiállítás nyitva 9-5-ig. Belépő-díj 20 fillér. — Állandó kiállítás Könyves Kálmán Nagymező-utczai 37-39. nyitva egész nap. — Kiállítás az Új művészeti szalonban (Kecskeméti-utca 8.) nyitva egész nap. Belépő díj nincs. — Az Iparművészeti Múzeum kiállítása nyitva. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-12 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Irténelmi Képesarnok nyitva. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig, d. u. 8-5-ig. — A Ráth György múzeum nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva. — Az Akadémia könyvtára nyitva. — Az Egyetemi könyvtár nyitva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva. — A pedagógiai könyvtár zárva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak zárva.

— **Személyi hír.** Klótild főhercegnő az arácsonyi ünnepeket József főherceg családja körében töltötte s hosszabb ideig a fővárosban marad.

— **Kossuth Ferencz betegsége.** Kossuth Ferencz állapota, mint a Magyar Tudósító jelenti, annyira javul, hogy a beteg miniszter újév napján, ha csak rövid időre is, alkalmasint már fölkelhet az ágyból.

— **A bolgár király kitüntetésével.** Ferdinánd bolgár király Budapesten való tartózkodása alkalmával több fővárosi rendőrtisztviselőt tüntetett ki. A kitüntetések ma érkeztek le. A bolgár király dr. Boda Dezső főkapitánynak a bolgár polgári érdemrend első osztályát, dr. Pekáry Ferencz főkapitányi helyettesnek ugyanennek a rendnek a III. osztályát, Liekl Géza főparancsnoknak és Krecsányi Kálmán detektívönöknek a Sándor-rend IV. osztályát, Palágyi Kálmán főfelügyelőnek a polgári érdemrend IV. osztályát, dr. Lukács Kálmán rendőrfőkapitánynak ugyane rend V., Kubinyi Barnabás, Császár Károly, Kalmár Hugó, lovag Bialoszky Géza detektívnek a VI. osztályát adományozta. Husz rendőr aranyérmét kapott.

— **A szerb trónörökös újabb botránya.** Néhány nap előtt híre terjedt, hogy Tankosits főhadnagy összeveszett György trónörökössel és kénytelen volt megválni a katonai szolgálattól. Ennek a konfliktusnak érdekes előzményei voltak. Tankosits főhadnagy, aki a júniusi királygyilkosságban nagy szerepet játszott, még tavasszal vállalkozott a trónörökös felszólítására, hogy bandát szervezzen és betörjön Macedóniába, de feltételül kikötötte, hogy távollétében gondoskodjanak agg özvegy anyjáról, akinek ő egyetlen tamása. György trónörökös maga vette át ezt a kötelezettséget és erre Tankosits főhadnagy egy banda élén Macedóniába ment. Mikor néhány hét előtt visszavért Belgrádba, anyját kiéhezve találta, mert senki sem gondoskodott róla, a trónörökös legkevésbé. Ezen aztán a főhadnagy annyira felbőszült, hogy felkereste a trónörököst lakásán és kérdőre vonta. A szöváltus úgy elfajult, hogy a trónörökös inzultálta a főhadnagyot, aki szintén nem volt rest, visszaütötte a trónörököst és a dulakodásból végül György trónörökös húzta a rövidebbet, mert mikor a szolgaszemélyzet berohant, a trónörökös a földön hevert és Tankosits rajta térdelt. A botrányt az udvar természetesen szerette volna agyonhallgatni és ezért nem büntették meg a főhadnagyot. Tankosits azonban elbocsátását kérte és ez meg is történt.

— **Wekerle és az újévi gratuláció.** Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter a pénzügyminisztérium és a pénzügyi külső hivatalok számára rendeletet adott ki, melyben figyelmezteti a tisztviselőket, hogy a szokásos újévi üdvözlőnek bármily formában való nyilvánítását tőlük nem várja, sőt inkább kedvére van, ha az erre szánt összeget jótékony célra fordítják.

— **Merénylet Fallières ellen.** Annak a merényletnek, amelyet Jean Mathis pinczér karácsony első napján reggel Fallières elnök ellen a Place de l'Etoileon elkövetett, ma máj felderítették a részleteit is. Az elnök, mint ahogy minden reggel szokta, sétálni ment Ramondon főtitkárral és Lasson ezredessel, a szolgálattevő palotatisztvel. Legalább egy óra hosszat szokott sétálni az elnök reggelenként orvosi tanácsra, mert erősen hizásnak indult.

Pénteken reggel kilencz óraker történt az eset. Az elnök éppen az Arc de Triomph körül járkált és a vezértitkárral beszélgetett, míg meg lehetős távolságban két rendőrtisztviselő tartotta szemmel az elnököt. A Champs Elysée egészen üres volt. Az Avenue Jena felől egyszerre visszafordult egy züllötten öltözött fiatalember, aki addig vagy husz lépésnyire a társaság előtt ment az Avenue de Marceau felé. Ez az ember hirtelen rávetette magát az elnökre, jobb kezével mellen ragadta és balkézével fojtogatni kezdte. Olyan erővel rohant Fallièresre, hogy az elnök kalapja a földre esett. Ramondon vezértitkár megragadta a támadót, hátra rántotta, akkor már ott termettek a rendőrök, megkötözték és elhurcolták a merénylőt, aki remegve egyre könyörgött:

— Ne bántsanak, nincs nálam revolver.

Fallières maga vette fel a földről kalapját, rendbeszedte ruháját és nyugodtan így szóló ki-sérőinek:

— Nincs semmi bajom. Valószínűleg örült.

A társaság aztán tovább ment és beszélgetve sétált, majd tíz óraker az elnök visszatért az Elyséebe, ahol már várta a miniszterelnök és a kormány nevében sainálkozását fejezte ki az eset felett. Mikor Fallières átöltözött, gallériáján vérfoltot találtak. A merénylő ugyanis az elnök bal fülét erősen megkarcolta s ezért Fallières még tegnap is vattát hordott bal fülében. Egész délután egymást érték a palotában a részvétlétogatások.

A rendőrségen hasztalan vallatták Jean Mathist. Megmotozásakor zsebeiben forradalmi röpiratokat találtak, közte volt az Orleansi herceg arczképe és olyan bélyegek, VIII. Philipp körírásával, amilyenek millió számra vannak forgalomban. A rendőrség a Le Jaun lap szerkesztőségét bezárta és lepecsételte, a pecsétet azonban Bietry képviselő letépte. Kijelentette, hogy holnap ismét leveszi azokat, hogy szerkesztőségének helyiségébe juthasson.

— **Hosvay Lajos ünneplése.** Az új Műgyetem kémiai előadó-termében vasárnap meleg ünneplésben részesítették volt és jelenlegi tanítványai Hosvay Lajos dr. műgyetemi tanárt, aki az idén töltötte be tanárságának huszonötödik esztendejét. Hosvay Lajos ezalatt a huszonöt év alatt egy hatalmas technikus-nemzedéket nevelt s a szeretet egész melegével oltotta bele a tudományok iránt való lelkesedést. A kémia tudományát és irodalmát egész sereg önálló munkával gazdagította, de óriási ambícióval fáradozott a természettudományok népszerűsítésén is. Mint az Országos Közegészségügyi Egyesület elnöke és a Természettudományi Társulat első titkára ez intézmények kereteit rendkívül megnagyobhitotta. Tanártársainak bizalma három ízben tüntette ki a rektori tisztséggel s két ízben volt a Műgyetem dékánja, 1901-ben pedig a király udvari tanácsossággal tüntette ki. A tanítványok jubileumi ajándékát, egy hatalmas ezüst plaketet, a melyet Beck Ö. Fülöp mintázott, dr. Scheitz Pál adta át szép beszéddel. A jubilánst rendkívül meghatotta a meleg ováció. Válaszában büszkeséggel emlékezett meg a magyar vegyész-mérnök karról, a melynek erejét és tudását bátran egy nivón állónak tartja a külföldiekével. Az ifjabb generációt a tudomány fejlesztésén kívül az anyagi függetlenség megszerzésére buzdította, mivel csak egy anyagilag független polgárok hazája lehet gazdag és szabad.

— **A honvédség köréből.** A király Krieger Kálmán ezredes, a besztercebányai 16. és Wagner Béla ezredes, a nagyszabeni 23. honvéd gyalogezred parancsnokát, egészségi tekintetből, jelenlegi szolgálati állásuk alól fölmentette, további Philippovic Alajos brassói 24. honvéd gyalogezredbeli ezredes, a nagyszabeni 23. és Weber Alfréd szegedi 5. honvéd gyalogezredbeli ezredes, a besztercebányai 16. honvéd gyalogezred parancsnokává kinevezte. — Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter Pommersheim Ernőt, a kolozsvári VI. honvédkerület hadbiztosságánál beosztott honvédhadbiztost, a honvédelmi miniszteriumban foglalmazói minőségben több éven át teljesített kitűnő szolgálataiért okirattal megdícsérte.

— **Gróf Apponyi Albertné melegedő szobája.** A Hernád-utca 35. szám alatt immár megnyitott a gróf Apponyi Albertné vezetése alatt álló melegedő szoba, ahol a szegény emberek naponta reggel nyolcz órától délután négyig menedéket találnak a tél hidege elől s minden délből fél tizenkettőtől egy óráig, néhány fillérért jó meleg ebédet és kényeret kapnak. A melegedő szobában a grófnéval egyetemben a háziasszonyi tisztet a következő urhölgyek látják el: dr. Ambrozovics Dezsóné, Baross Károlyné, Földes Béláné, Karlovsky Bertalané, Perlmutter Lili, Szemző Aglájá és Vigh Albertné. A melegedő szoba látogatói számára a legcélszerűbb adományokat is a legnagyobb köszönettel fogadják a hölgyek s kéri a jószívű adakozókat, hogy azokat a melegedő szoba címére, a Hernád-utca 35. szám alá juttatni sziveskedjék.

— **Főhercegi vadászatok.** Ferencz Ferdinánd főherceg tegnap este kilencz óra husz perczkor Bécsből Budapestre érkezett és rögtön tovább is utazott Kisjenőre, ahol holnap kezdődnek az udvari vadászatok. A főherceg szalonkocsija az esti bécsi gyorsvonathoz volt hozzácsatolva. A nyugati pályaudvaron lekapcsolták a kocsi és a mozdony átvitte a kőbányai felső pályaudvarra, ahol már várt reá az aradi gyorsvonat. Ehhez hozzácsatolták a főherceg kocsiját és kilencz óra negyven perczkor tovább utazott Ferencz Ferdinánd, anélkül, hogy Budapesten kiszállt volna. A kőbányai pályaudvaron sok kíváncsi néző gyűlt egybe, a főherceg azonban még csak az ablakban sem mutatkozott. A rendre Pausi rendőrfelügyelő vigyázott, nagy rendőri készenléttel. Kisjenőre Ferencz Ferdinánd trónörökös ma reggel félhét órakor a József főherceg által rendelkezésére bocsátott különvonaton érkezett. A főherceg nem szállt le a vonatról, hanem ott megreggelizett. József főherceg és Augustia főhercegnő, valamint Lipót és Konrád bajor hercegek a vadásztársaság többi tagjaival hét órakor kimentek a pályaudvarra, ahol József főherceg igen melegen üdvözölte a trónörökösöt. A fenség igen szívélyesen üdvözölte ezután Augustia főhercegnőt, Lipót és Konrád bajor hercegeket, majd bemutatották a trónörökösnek a vadásztársaság azon tagjait, akiket még nem ismert. Ezután a vadásztársaság a különvonaton Bánkútra ment, ahol egész nap folyt a fázánvadászati, amely, dacára a szokatlanul erős fagyoknak, rendkívül jól sikerült. Ferencz Ferdinánd trónörökös kitűnő kedélyhangulatban volt, főbbnyire magyarul beszélt a társaság tagjaival és nagy a vadászati rendezője, mint a társaság többi tagja előtt ismételtelen a legnagyobb megelégedettséggel hangsúlyozta, hogy már sok szép vadászban vett részt, de a mai a legsikerültebb s a legszebb valamennyi között. Beesteledvén, a társaság a különvonaton visszautazott Kisjenőre, ahova félhét órakor érkezett. Hét órakor ebéd volt. Holnap a somosi erdőben lesz vadászati. Ferencz Ferdinánd főherceg ezen a vadászaton is résztvesz, de még a délután folyamán különvonaton elutazik, mert már holnapután Bécsben kell lennie. A mai vadászati eredménye 3563 fácán, 380 fogoly, 265 nyul és 5 különféle vad, összesen 4213 darab. Ebből a trónörökös egymaga 870-nél több fácánt és foglyot ejtett el.

— **Egy lapszerkesztő jubileuma.** Csikváry Jákó nyugalmazott máv. főfelügyelőt, az Állami Tisztviselők Lapja szerkesztőjét abból az alkalomból, hogy az általa alapított lapot harmincz év óta szerkeszti, meleg ovációban részesítette tegnap a gróf Battyány Tivadar elnöklése alatt működő állami tisztviselők központja. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete legközelebbi választmányi ülésén hivatalosan is ünnepleni fogja az érdemes szerkesztőt.

— **Vértessy Gyula nagybeteg.** Vértessy Gyula, a kiváló író, akit lapunk olvasói is jól ismernek az Egyetértésben közölt novellái és versei után, nemrégiben párbajt vívott, amelynél jelentéktelenül megsérült. Sebe azonban nemrégiben inficziálódott és most súlyos beteg fekszik temesvári lakásán. A beteg író állapota iránt nemcsak Temesvárott, de a főváros és az egész ország irodalmi köreiből élénken érdeklődnek.

— **Nemzeti dicsőségünk.** Egy előkelő és díszes párisi képes-lap, a „Madame et Monsieur“ a Balkánra küldte egyik munkatársát, s ez az ur Balkánra utaztában kegyeskedett észrevenni, hogy van Magyarország. A „Madame et Monsieur“ ebből az alkalomból két egész oldalt szentel nekünk tizenkét darab képpel. „Magyarország térképéről“ — ez a címé ennek a fotográfia-felvonulásnak s ezeknek a képeknek a tanúsága szerint a francia urnak kegyeskedett észrevenni és lefotografálni szép hazánkból a következőket: Egy toprongyos rácz kölyköt, a kezében öt-hat késsel, a magyarok „kedvelt nemzeti eszközével“. Egy csomó libaárus asszonyt Zágráb piacáról. Egy tenyeres-talpas, széles száju fehércselédet szörnyű nagy kenyérral a karjai közt. Ezt a francia ur kinevezi „egy magyar szépségnek“. Aztán következik a többi kép: dolgozó nő a „pusztá“-ról, mosóteknő előtt; egy verklis koldus, két ökör, azután még két ökör, egy csomó pipázó asszony, paprikát áruló kofa, egy pékasszony óriási kenyérral, alatta azzal a megjegyzéssel, hogy az asszony fiziognómiaja nem jellemző vonásait mutatja-e Bohémiának? És így tovább. A derék francia ur szorgalmasan gyűjtögette az ilyes és más efféle csodabogarakat, melyekről a francia lap lelkesen írja, hogy érdekes és jellemző excentricizitások Magyarországból. Egyet azonban elfelejtett a francia újságíró: nem fotografálta le a „villogó gatyá“-t, pedig Tissot óta honfitársai erre nagyon kíváncsiak.

— **Wright és röpiógépe.** Érdekes módon írja le egy párisi újságban az egyik hírlapíró Wrightot, annak felszállását és repülőgépét. Ime a leírás:

A francia fővárosban rossz az időjárás, nagy szél fu, ami nem alkalmas a repülés kísérleteire. Le Mansba utaztam tehát. A felszállás helye körül autók, hintók sokasága. Ezernyi néző. Csak Wright nem látható, pedig a röpiülésre minden készen áll. Végre megérkezik és szeretetreméltó modorban szól hozzám:

— Ma bizonyára felszállok!

Megtartotta a szavát, bár várakoznunk kellett egy kicsit, amíg a motorokat rendbehozták. A benzinszállítás is késik. Ezt az időközti barátságos ebédnél töltöttük el. Wright mellettem ült és megfigyeltem, hogy csak vizet ivott, a borhoz nem nyúlt. Nyugtalanul és csak keveset evett, mert türelmetlen volt. Siet vissza. Mi persze követjük. Gyorsan átvizsgálja a gépeket, utasításokat ad a mechanikusoknak és máris helyet foglal a repülőgépen. Vézényszavak hangzanak el és a gép nekikramodik előbb a sík pályán, majd a szárnyak mozgásba jönnek és Wright fölemelkedik. Előbb vagy ötvenméter magasságban röpi, különböző íveket írva le, majd egészen mélyen, csaknem a földet surolva, szárnyal a gép, bámulatos precizitással. A közönség éljenz. Mindenkit leirhatatlan mámor fog el és nem tagadhatom meg magamtól, én is lelkesedtem és eszembe jut, hogy már gyermekkoromban izgatott a kérdés: fog-e valaha az ember a levegőn uralkodni? Ime, a probléma megoldottnak látszik, igazán, csak a tökéletesítés van még hátra. Wright igen szerény, kellemes modoru férfi. Munkáiban Hart O. Berg gépészmérnök a társa, aki ezelőtt a lüttihi hadigráz igazgatója volt és aki a Wright fivérekét már akkor támogatta bizalmával, amikor még találmányuknak sehol sem akartak jövőt jósolni.

— **A boszniai katonákért.** A nagyszabeni XII. hadtest területén összesen 13.000 korona készpénz és nagymennyiségű élelmiszer és ruha gyűlt egybe a Boszniában állomásozó katonák részére. Gaudernak hadtestparancsnok az erdélyi sajtónak köszönetét fejezte ki a gyűjtésért.

— **Vidéki hírlapírás köréből.** A Nagykanizsán megjelenő „Zalai Közlöny“ újévtől kezdve hetenként kétszer jelen meg. A lap — mely most lép 48-ik évfolyamába — főszerkesztője dr. Villányi Henrik, felelős szerkesztője Kertész József.

— **Polgári iskolai tanárok gyűlése.** Az Országos Polgári Iskolai Egyesület választmányja ma délután a Wesselényi-utcai polgári iskolában S á g h y Gyula elnökle alatt rendes ülést tartott. A napirend első pontja a polgári iskolai törvénytervezet tárgyalása volt, amely tervezetet az Országos Polgári Iskolai Egyesület igazgató-tanácsa terjesztette a választmány elé. A tervezet előadója Volenszky Gyula titkár volt, akinek előterjesztésére kimondták, hogy a polgári iskola feladata, hogy az ifjúságot magasabb gyakorlati irányu általános műveltséghez juttassa. Tárgyalásra került azután a végbizonyítvány kérdése, erre nézve a gyűlés úgy határozott, hogy külön képesítő vizsgát nem követel, hanem elégnék tartja a tanfolyam sikeres befejezését. A polgári iskolai tantárgyakat illetőleg úgy határozott a gyűlés, hogy a rendes tárgyakon felül, vidékenként különböző mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi kérdéseket is tanítsanak, még pedig gyakorlatilag, hogy az ifjak már az iskolában eltanulják azokat a gyakorlati tanulmányokat, amelyekre az életben szükségük lehet. A tantervre vonatkozó szakaszról, amely akként szól, hogy a tantervet a vallás- és közoktatásügyi miniszter állapítja meg, Keményfy Dániel esztergomi polgári iskolai igazgató szólalt fel, aki a szakasz ezen rendelkezését a felekezetekre nézve sérelmesnek tartja, minthogy szerzett jogokat vesz el. A választmány S á g h y Gyula felvilágosító szavai után az eredeti szövegezésben fogadta el a szakaszt. Nagy vitát keltett a tanítási nyelv kérdése. A tervezet szerint ugyanis a tanítási nyelv magyar, de az illető vidék nyelve is használható kisegítőként az alsóbb osztályokban. A gyűlés hangulata ezen, a magyar nyelv ellen megadni akart koncesszió ellen irányult s végül többek hozzászólása után akként döntött, hogy a polgári iskolában a tanítási nyelv kizárólag a magyar legyen, annál inkább, mert a népoktatásról szóló legújabb törvény a népiskolákban a magyar nyelv tanítását kötelezőleg előírja. Tárgyalásra került ezután a polgári iskolák igazgatósága, tanári kara és felügyelete, a polgári iskolai tanárok képzése és képesítése, a polgári iskolák felállítás és fenntartása, végül azon fejezet, amely a felső népiskolákban polgári iskolákka való átalakításáról szól. A választmány kisebb módosításokkal az igazgatóság előterjesztett javaslatát fogadta el. Ugyancsak elfogadta Kramer József előadásában a polgári iskolai tanulók magánvizsgálatáról, Szeneas Adolf előadásában a polgári iskolai tanárok nyugdíjára vonatkozó előterjesztéseket. Tisztviselők jelentései után az indítványokat tárgyalták, mely után a választmányi ülés véget ért. A választmányi ülés előtt Volenszky Gyula kísérletekkel kísért előadást tartott a „Vetítőgép a polgári iskolai fizikai tanítás szolgálatában“ czimen. A szakavatott előadás általános tetszést aratott.

— **Házasságok.** Botfai Hívős László, botfai Hívős József udvari tanácsos, a Városi Villamos Vasut elnök-igazgatójának fia, december hó 30-án házasságot köt kunágotai Vajda Ilonával, özv. kunágotai Vajda Lajosné leányával.

Dizses esküvő volt vasárnap délelőtt. Eichner Soma budapesti szerkesztő leányát, Ilonát vezette oltárhoz Stern József nagykanizsai nagykereskedő. Az egyházi szertartást megelőzően, tíz órakor volt a polgári esküvő. Tanúként Hoffmann Ede fatermelő és Elek Lajos, a Leszámitolóbank osztályfőnöke szerepeltek. Az egyházi esküvő a Lloyd-Társaság Mária Valéria-utca 12. számú házának szépen felszerített nagytermében volt. Dr. Hevesi Simon főrabbi szép beszédet intézett az ifjú párhoz, amelyet az esküvő után valóságos elhálmozások szerencsekívánatokkal. Az új pár olaszországi nászutra ment.

Ehrwald Sárkát, A Polgár kiadóhivatalának pénztárosnőjét eljegyezte Ritter Jenő Ujpesten.

Gyenes Sándor Budapestről, eljegyezte Arm Luizát Esztergomban.

Engel Alfréd Pécsről, eljegyezte Scheiber Erzsikét Marczaliból.

Réder D. Béla budapesti fogtechnikus eljegyezte Bach Jenő leányát Szegedről.

Dr. Uilaki Géza fővárosi ügyvéd eljegyezte Beer Ármán nagykereskedő özvegyének leányát, Beer Ilonát.

Dr. Szalai Emil budapesti ügyvéd ma házasságot kötött Glasner Piroskával, Glasner Antal mérnök-vállalkozó leányával.

Dr. Róth Róbert budapesti orvos eljegyezte Steiner Iát, dr. Steiner János lippai ügyvéd, Temesmegye tb. főügyésze leányát.

— **Nászajándékok.** Jegygyűriük legelőnyösebbet Polgár Kálmán művész ékszerterelepén, Budapest, VII. Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A pápa jubileuma.** Rómából jelentik: A pápa jubileuma alkalmából rendezett ünnepek tegnap értek véget a Lateráni templomban tartott Tedeummal, melyen a bíborosok, a szentszéki diplomáciai testület, számos püspök és egyházi méltóság, a római nemesség és nagyszámú közönség vett részt.

— **Vizvári Gyula temetése.** A Nemzeti Színház elhunyt nagy művészeinek ma délután volt a temetése. Nagy pompával, a főváros irodalmi és művészvilágának impozáns részvétele mellett történt meg a gyászszertartás.

A holttestet már tegnap d. u. behozták a kerepesi temető halottasházából és a régi Nemzeti Színház udvarán, Egressy Gábor szobra előtt magas katalkos ravatalra tették a barna érczkoporsót, mely mellett négy kandeláber lángja égett. Ma délelőtt nagy közönség tolongott a ravatalhoz, hogy elbucuzzék kedves művésztől, s a koporsóra az illatos virágu koszorúk egész halmaza borult. Koszorút küldöttek: a Nemzeti Színház igazgatósága, gyászoló pályatársai, a Színművészeti Akadémia, a Fészek, a Pátria, Zilahy Gyula és társulata, a Vigszínház tagjai, Perczel György, a Kürthy-család és sokan mások tisztelői és barátai közül. Gárdonyi Géza író, akinek „A bor” című darabjában oly nagy sikert aratott Vizvári Gyula, szintén küldött koszorút a ravatalra és ennek szalagján ezek a szavak állnak: „Durbints sógor, most az egyszer megszomorított kend”.

A temetés délután fél három órakor ment végbe a Nemzeti Színház régi épületének udvaráról. A nagy művész elhunytja felett érzett részvét a ravatal köré gyűjtötte az elhunyt művészkollégáin kívül a főváros művészvilágát, a közélet kiünneplését és a nagyközönséget is, amely oly sokszor gyönyörködött Vizvári Gyula művészetében. Jelen voltak: gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter, Molnár Viktor államtitkár, gróf Festetics Andor színi- és felügyelő, Bárczy István polgármester, Hamvay Sándor előljáró, Dessewffy Arisztid, Gelléri Mór, dr. Bókay Árpád, dr. Kéty Endre, Feszty Árpád festőművész, Lämpérth Géza, megjelentek továbbá a Nemzeti Színház művészei teljes számban Tóth Imre vezetésével, az Operaház képviselőiben Alszegehy Kálmán főrendező, Beöthy László a Király-Színház képviselőiben, a Képzőművészeti Társulat képviselőiben Jendrásik Jenő igazgató, a „Fészek” klub képviselőiben Tolnay Ákos és Győző Lajos, az Országos Színművészeti Akadémia növendékei Latabár Kálmán vezetésével és még számosan. A gyászszertartás az Operaház énekkara által előadott gyászdallal kezdődött, amelyet Noszeda Károly dirigált. Ezután Raffay Sándor evangélikus lelkész megható ima kíséretében megáldotta a koporsót. Utána Tóth Imre igazgató beszúttatta el megható szavakkal a halottat. A nagyhatalmú beszúttató után a Nemzeti Színház szimfonikus zenekara a Hunyadi-gyászdíndulót adta elő, amelynek végeztevel a díszes koporsót feltették a négylovas gyászhintóra és a gyászmenet a közönség hosszú sorfala között, a Rákóczi-úton végig, megindult a kerepesi-úti temetőbe. A sírnál Mihályfy Károly, a Nemzeti Színház tagja mondott rövid beszúttatót. A beszúttató után Raffay lelkész még imát mondott s azután lebozsájtották a koporsót.

— **Ösemilős lelet Háromszékmegyében.** A Kőpecz környéken levő szenttelepekből már eddig is nagyszámú ösemilős került napfényre, de valamennyit felülmúlják szépségük és ritkaságuk miatt azok a hatalmas masztodon fogak, amelyek az álkövek egy részével együtt a minap kerültek ki a hidvégi bányából, ahol a szenttelep alatti agyagban feküdtek. E fogakat Hoffmann Géza bányai igazgató a m. kir. földtani intézetnek ajándékozta, ahol máris megállapították, hogy azok a Masztodon borsoni egyik szépen kifejtett példányától származnak.

— **A nagy áldás.** Marosvásárhelyt Bereczky János Jómódu székely földműves felesége tegnap ikeret szült. A gyermekek Bereczky Jánosnak 29. és 30-ik gyermekei. A keresztapai tisztséget Gál Sándor országos képviselő és Köllő Ignác alispán vállalta el. Bereczkynek ez a harmadik felesége. Unokáinak és dédunokáinak száma meghaladja a százat.

— **Uj műszaki berendezések a postán és távirtdán.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter terjedelmes könyvet adott ki, amelyben ismerteti azokat a műszaki berendezéseket, amelyeket az utolsó időben a postán és távirtdán eszközöltek. A könyv 237 oldalra terjed s szebbnél-szebb illusztrációk díszítik, világos, egyszerű s könnyen megérthető magyarázatok kapcsán ismerteti a legkomplikáltabb technikai berendezéseket.

A könyv több fejezetre oszlik:

Az I-ső fejezet ismerteti a magyar táviró és távbeszélő berendezések terjedelmének és forgalmának fejlődését és a használatra érvényben álló díjfeltételeket.

A II-ik fejezet részletesen ismerteti a budapesti táviróközpontot, 1908. év tavaszán elfoglalt új helyiségeit és ezen helyiségek műszaki berendezéseit.

A III-ik fejezet leírja mindazon újításokat, melyek a forgalom lebonyolítására szolgáló távirógépeken történtek azon czélból, hogy azokon az üzemi minél biztosabban legyen lebonyolítható.

IV-ik fejezet ismerteti a budapesti távbeszélő-hálózat történetét, annak fejlődését és jelenlegi műszaki berendezéseit. A távbeszélő-épület legimpozánsabb része a helyi beszélgetések közvetítésére szolgáló nagy kapcsoló-terem 600 méter négyzetméter alapterülettel. Az ezen teremben felállított kapcsoló-szekrényre 18.000 előfizető kapcsolható s így a jelenleg bekapcsolt mintegy 12.000 előfizetővel szemben, még elég nagy tartalékról gondoskodtak.

Az V-ik fejezet ismerteti azon kísérleteket, melyeket a magyar posta- és táviró végzett az Adrián a czéliből, hogy szaktisztviselői a drótnélküli táviróval megismerkedhessenek és így az e tárgyban tartott nemzetközi értekezleten Magyarországot méltón képviselhessék.

A VI-ik fejezet ismerteti a 10 hold területen épült püspökladányi távirószlop telítő-telepet.

A VII-ik fejezet ismerteti Budapesten, a Gyáli-úton épült javító-műhelyt, melynek czélja a használatban elromlott táviró- és távbeszélő-készülékek javítása.

A VIII-ik fejezet ismerteti a gépkocsi használatát a magyar posta szolgálatában és úgy szerkezeti, mint üzemviteli szempontból igen értékes adatokat szolgáltat.

A IX-ik fejezet leírja a budapesti távbeszélő-épület földszintjén elhelyezett kísérleti állomást.

A X-ik fejezet ismerteti az újabb posta- és táviró-épületek terveit, melyekből látható, mily nagy súlyt helyeznek arra, hogy a hivatalos helyiségek a szolgálat és a közönség érdekeinek minél tökéletesebben megfeleljenek.

— **Meglopott hagyaték.** A román konzulátus értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy ez év novemberében meghalt Bukarestben Cantili György egyetemi tanár és szenátor. Hagyatékából elloptak több részvényt és értékpapírt. Miután nincs kizárva, hogy a hiányzó értékeket Magyarországon értékesítették, a rendőrség az elűnt papírok jegyzékét azzal a kéréssel teszi közzé, hogy a már megtörtént, vagy megkísérelendő beváltásról az illető bankok és pénzárak a budapesti államrendőrséget sürgősen értesíteni sziveskedjenek. A hiányzó értékpapírok a következők: Romániai nemzeti bankrészvények, a romániai mezőgazdasági bank részvényei, a Dalia-Románia biztosító társaság részvényei, Román állami 4% és 5%-os törlesztéses járadék, román földhitelintézet 4 és 5%-os kötvények, bukaresti 5%-os városi földhitelintézet kötvények, községi és kerületi 4½ és 5%-os kölcsönkötvények.

— **Merénylő postamesternő.** Tóth Róza csepi postamesternő, még eddig ismeretlen okból, revolveres merényletet követett el Sebestyén Imre hatvan éves tanító ellen. A postamesternő négyszer lőtt rá a tanítóra, de szerencsére egyik golyója sem talált.

— **Betörő varrógépkereskedő.** Szegeden az utóbbi napokban itt több ékszeres boltot feltörték és kiraboltak. Ma a rendőrség a rablóbanda fejét, Nemesák Vincze varrógépkereskedő, műszerész személyében kinyomozta. A rendőrök kilesték, amidőn Nemesák az éjjel a Kelemen-utcában egy ékszerész-üzletet fessegetett és elfogták. Érdekes, hogy Nemesák üzlete éppen a rendőrszoba mellett van. Ki-hallgatásakor bevallotta, hogy több rablást követett el.

— **Hó.** A sűrű, setét ködfelhőkkel a délután óráiban apró hópillék szállottak le a fővárosra. A szél belefújta a havat a járókelők arcaiba és néhány pillanat alatt fehér lepellel takarta a házak tetefjét, a párkányokat és uttesteket. A metsző hidegben gyorsan megfagyott a hó, s a sikos jágrétegen óvatos lassúsággal haladtak az emberek és alig volt utca, ahol a forgalom meg ne akadt volna. Amint a fővárosban, a vidéken is nagy hóesésekről értesítenek. Veszprémben két nap óta havazik, s a forgalom sok helyütt megakadt. Szatmár vármegye északi és északkeleti részében két nap óta óriási havazások vannak. Az utak majdnem teljesen járhatatlanok, s a vonatok is a nagy hófúvások következtében csak késésekkel tarthatják fenn a közlekedést. Az Avason különösen Bikszád tájékán néhol 65—70 cm.-nyi hólepel fedi a földet.

— **Alapítvány az elszegényedett orvosoknak és sebészeknek.** Néhai Bukovinszky József hat-ezer koronás alapítványt tett, amelynek kamatait elszegényedett magyar orvosoknak vagy sebészeknek, illetve ezek özvegyeinek és árváinak felszólására kell fordítani. Az alapítvány törzstőkéje jelenleg 9400 korona értékű négyszázalékos magyar koronajáradék-kötvényből áll. Az alapítvány kamatjövödelméből segélyezésben a magyar korona országainak területén működő, elszegényedett, magyarországi születésű orvosok vagy sebészek, vagy ilyenek özvegyei és árvái részesülhetnek. A kérvények 1909. január hó 20-áig a belügyminiszteriumba küldendők.

Egy halott gyermek feltámasztása. John D. Rockefeller a „The Worlds Work”-ban elmond egyet-mást az általa alapított orvosi intézetről. Egyik elbeszélése szinte hihetetlen, mert egy halott gyermek feltámasztásáról szól. A gyermek mindjárt születése után betegségbe esett, amely abból állott, hogy a véredényekből a vér a kötszövetekbe szívárgott s így a gyermeket a belső elvzés veszélye fenyegette. Életének ötödik napján az orvosok feladtak minden reményt. A gyermek apja azonban könyörgött a kezelő orvosnak, hogy végezzen a gyermek vérértvitel, amire ő maga önként ajánlkozott. Hosszas ellenkezés után az orvos beleegyezését adta. A gyermek czombjának egyik erét összekötötte nagy fáradtsággal az apa főérével s ekkor — mielőtt ezt felvágta volna — az orvos még egy utolsó kísérletet tett, hogy az apát lebeszélje szándékáról. Megmondotta, hogy a gyermekben már nincsen élet, aminthogy a műtét után is azt állította a legnagyobb határozottsággal, hogy a gyermek tíz percig halott volt. Az apa továbbra is szilárdan ragaszkodott ahhoz, hogy az ereit megnyissák s végre az orvos teljesítette ezt az óhajt. Nyolcz percz múlva az apa véreből már félliternél több ment át a gyermek testébe s erre ez elvesztette sárga színt, negyedóra elteltével pedig a csecsemő sírni kezdett. Néhány napig volt a klinikán, aztán szülei felgyógyulva hazavitték.

Szépségtapasz divatja Párisban. Ninon de L'Enclos, Pompadour asszony, Dubarry grófné és mások nagyon jól tudják, hogy mire jó az, ha ajukon, avagy decolletált mellükön egy-egy apró szépségtapaszt alkalmaztak. A „directoire” idejéből származó eme szokás újabban ismét elterjedt Párisban, ahol a legjobb társaságbeli hölgyek már meg sem jelenhetnek nyilvánosan az ajukon, vagy nyakukon elhelyezett szépségtapasz nélkül. Miss Langtry volt az első, aki párisi tartózkodása idején különféle szépségtapaszokkal jelent meg a színpadon. A társaságbeli hölgyek rendkívül kedvesnek találták ezt és mihamar követték példáját. Legkedveltebbek a félhold-alakúak és a kerek formák, de ezeken kívül sokan használják a csillagszerű, az apró babalaku és számos más változatu flastromot, amelyek esetéről-esetre legjobban illenek az illető hölgy egyéniségéhez. A jelenlegi tapasztdivatban az egyes tapasztok rendkívül takarékosan használhatók. Egy-kettőnél nem szabad több lennie és az ügyesség éppen ezeknek az elhelyezésében rejlik.

— **Vitrioldráma.** Ma délben az Aradi-utca és Teréz-körút sarkán Bór József huszonöt éves pinczér vitriollal leöntötte Szabó Ilona huszonegy éves utcai leányt, aki súlyos sebeket szenvedett. A pinczér féltékeny volt a leányra. A merénylőt le-tartóztatták.

— **Wölfling Lipótról.** Az egykori Lipót Ferdinánd főhercegről, a mostani Wölfling Lipótról és életmódjáról ezeket írja egy zürichi újság: Zürichben nagy egyedülvalóságban él Wölfling feleségével. Most azzal akarja feleségét boldogítani, miután minden ingó és ingatlanát, járadékát és remélhető összes járulékait átengedte nevére, hogy az Orth János örökéből reá jutó milliókat, amelyet 1917-ben megkap, neki ajándékozta. Közjegyző előtt kötötte le Wölfling a milliókat felesége részére. A volt főherceg, dacára annak, hogy mintegy 40.000 korona évi jövedelme van, úgy él, mint egy szegény, havasi oláh pópá, mint egy teherhordó öszvér. A lakása ugyan elég nagy, négy szobából áll, kényelmes, egyébként azonban életrendje nem valami irigylendő. Reggel, ha felkelnek, ő gyújt be a kályhába, elkészíti a fürdőt, kiporolja a ruhákat, sőt ujabban azzal tölti idejét, hogy a legesimesabb kalapformákat készíti neje számára. A legkülönösebb életet élék egyébként. A lakásuk állandóan becsukva, belakotolva, mert rablógyilkostól félnek. Wölflinget, aki alig állott még valakivel szóba, Zürichben bátran szállítványozási kishivatalnoknak nevezheti akárki. Ellenben a felesége a legragyogóbb gyémántokkal jelenik meg az utczákon és gyémánt kezén, fülén, nyakában, mindenütt, ahová csak ér. A házaspár különben februártól kezdve Párisba teszi át lakását, mert a zürichi lakhatási engedély legközelebb lejár és Wölfling nem akarja újra kérni ezt.

— **Repülő művészgárdák.** A Mentő Egyesület gondoskodik róla, hogy az idel Szilveszter emlékezetes maradjon a főváros mulató közönsége előtt. Amerikai dimenziókban szervezett repülő művészgárdái produkcióival kívánja meghálálni azt a példátlan nagyarányú mozgalmat, mely a mentők segítése érdekében a társadalom minden rétegében megindult. A jó ügy érdekében önként jelentkező művésznöket és művészeket olyan különleges összehelyezésben vonultatja fel, amely a mi közönségünk előtt még szokatlan és nagyban hozzá fog járulni a szilveszteri jókedv fokozásához. Ezek a repülő művészgárdák a kaszinókat, köröket és szilveszteri mulatságokat fogják felkeresni és hogy mily nagy irántuk már is az érdeklődés, élénken bizonyítja az a körülmény, hogy a legtöbb szilveszteri mulatság rendezősége kérte a gárda megjelenését és műsorának egy-egy pontját nyitva hagyta a mentő művészek számára. Színházaink népszerű művésznői és művészei tárogató- és gitár-kisérlet mellett dalokat fognak előadni. A Magyar és Király-Színházak művészgárdái kabaretszerű hangversenyeket rendeznek. Felütnést fog kelteni a főváros cigányprimásai leányaiból alakult csapat, amely eredeti cigánydalokat fog előadni cigány nyelven. Ugyanők adják elő Sági Jánosnak, József főhercegre volt cigány tanítójának József főhercegrez írt alkalmi cigány-dalát. Lesz gyermek-banda csupa négy-hat éves csudagyerekekből leány-gárda az úri társaság hölgyeiből, szavaló a drámai művészek és művésznők sorából, akik Váradi Antalnak a Nemzeti Színház részére írt Mentők című alkalmi ódáját és Gedő Artur tanár költeményét fogják szavalni. Szinte lehetetlen felsorolni mind azt az élvezetet, amit a mentők gárdái nyújtani fognak, mert a közreműködők jelentkezése még folyton tart és Somogyi Mór igazgató zongoraművész épp most fáradozik az egyes csoportok összehelyezésén. Hálásan emlékeznek meg a mentők hozzájárult jelentésükben egyes autómobil-tulajdonosokról, akik művész-csapatuk gyorsabb szállítása érdekében autójukat bocsátják a mentők rendelkezésére és egyben kérik szíves válaszákat azoknak, akikhez ez irányban kérést intéztek, de értesítést még nem kaptak.

— **A karácsonyi mise halottai.** Cseperes János és Sós András tíz éves fiuk, karácsony estéjén a miséről elszöktek és Mezőhegyesen a cukorgyári befagyott tóra mentek. A jég beszakadt alattuk. Másnap délután huzták ki holttesteiket.

— **A 70 éves Loubet.** Loubet, a francziák egykori elnöke, december 31-én lesz hetven éves. Amióta Loubet megvált az elnökségtől, szülőföldjén, a délfranciaországi La Drome megyében igen nyugodalmat folytat. Nem messze szülővárosától Montélimártól van La Bégude de Mazene mezőváros, az exlenök Tuszkulánujja. Hogy mivel foglalkozik? Nos, nem ír emlékiratot, mert ilyesmire rá sem ér. Rendkívül kiterjedt levelezést folytat, úgy, hogy csupán a levelezése is az összes délelőtti órákat veszi igénybe. És ezen nincs mit csodálni. Loubet több jótékony egyesületnek az elnöke és még többnek a tagja. Irászatlan minden reggel egész halom levél fekszik és ezeket az agg elnök mind maga intézi el, mert titkárt nem tart. Csak nyáron, amikor a szegény emberek kevésbé szorulnak a jótékony egyesületek támogatására, foglalkozhatik Loubet egyébvel is. Egy szenvedélyének hódol: gazdálkodik. kertészkedik. Aki vendége csak akad, körülvezeti a kertjében és mindig csak azt sajnálja, hogy nem mutathat meg mindent, mert hiszen 70 hektárt lehetetlen egy-két óra alatt bejárni. Helyette reggelire hívja vendégeit és akkor asztalra kerül mindaz, ami jót a kert megterem; a bor, a gyümölcs mind saját termés és ez büszkeséggel tölti el Loubet-t. A hatalmas kert közepén halastó van, amelyben néha horgászni szokott. A ház, amelyben Loubet aggkorát tölti, nem valami pompás palota, hanem egyszerű, fehérre meszelt falusi lak, amelynek tágas szobái azonban egyenesen ellentétben állanak igénytelen külsejével. Az elnök dolgozószobája egyszerű; egy kis könyvtáron, néhány széken és íróasztalon kívül alig van valami a szobában. Annál díszesebb azonban nejeknek a lakosztálya. Termékek értékes szobrocscsa, festmény és emléktárgy emlékeztet itt az elnökség idejére. Egyik hatalmas vászon azt a jelenetet ábrázolja, amikor II. Miklós császár Dünkirchenbe érkeztekor megöleli a fogadására megjelent Loubet elnököt. A képet Kacsenko festette. Az emléktárgyak közül a legérdekesebb az a két aranytálca, amelyen Loubet szentpétervári látogatása alkalmával a város küldöttsége sőt és kenyeret nyújtott át neki. Az épület kis erkélyéről pompás kilátás nyílik La Brégude falura, míg a háttérben termékeny rónaság és a messzeségben a kéklő Allier hegység terül el.

— **Tűz a Gizella-malomban.** Ma éjszaka a Soroksári-úton levő Gizella-malomból jelezték a központi tűzrészre, hogy a malom korpa-kamrája kigyuladt. A központi, a nyomozási és kilenczedik kerületi, az önkéntes tűzoltók és a mentők azonnal kivonultak. Hosszas kutatás után sikerült a tűzoltóknak ráakadni a tűz fészke. A tüzet azután rövidesen elfojtották.

— **Kirabolt vasuti pénztár.** A szikszói csendőrszolgálat részére egy veszedelmes cigánybandát tartóztatott le tegnap. Kiderült, hogy a banda tagjainak lelkét sok bűn nyomja; már eddig is rájuk bizonyult, hogy sok betörést, rablást és lopást követtek el. December huszadikán Rimaszombaton feltörték és kirabolták a vasuti pénztárt, azonkívül betörték több üzletbe és sok értékes tárgyat vittek magukkal. Egy ékszer-üzletet teljesen kifosztottak a cigányok. László járásrészre folytatja a nyomozást, mert remélhető, hogy a cigányok nemcsak Rimaszombaton, de másfelé is vendégszerepeltek.

— **Karácsonyi tragédiák.** Éliás Francziska varrónő az Angyal-utca 28. száma alatt lévő lakásán mellbelőtte magát. Hozzáátartozói nem is sejtik, hogy miért kereste a halált. Őt magát kihallgatni nem lehetett, mivel néhány perc múlva kiszemvedett. A huszonéves leány holttestét a törvényszéki orvostani intézet boncoló-termébe vitték. — Altman Julia tizenhatéves varrónő az Eötvös-utca 46. száma alatt megmérgezte magát s most a Rókus-kórházban fekszik. Feltették okát nem akarta elárulni. — Fabinyi Ede címfestő a Rákóczi-tér 6. száma házában második emeletéről tegnap leugrott az udvarra és szörnnyethalt. A harmincznyolczéves ember, akit a morgueba szállítottak, gyógyíthatatlan betegsége miatt lett öngyilkossá.

— **Megölte az apját.** Egész életében részeges ember volt Belák József napszámos. Karácsony estéjét is megünnepelte a maga módja szerint s később este a sok italtól mámorosan tért haza családja körébe, a Páva-utca 30. száma házába. Amint megérkezett, fojtogatni kezdte a feleségét, mert az asszony részegségéért szemrehányást tett neki. Végre is fia, a huszonkét éves János és a tizenöt éves Károly szabadították ki anyjukat a dühöngő ember kezei közül. A fiuk közbelépésére Belák János éktelen dühbe jött és idősebbik fiát rettenetes vaddal gyanusította meg, amiért anyjának pártjára kelt. Karácsony másodnapján megismétlődött ez a jelenet, de Belák János most már nem tudott uralkodni magán és fölkapta a keze ügyébe eső baltát s azzal kétszer egymásután az ágyban szitkozódó apjára sújtott. Belák Józsefet halálos sebbel szállították a mentők a Rókus-kórházba, Belák Jánost pedig a rendőrség letartóztatta.

— **Rendőrök és gonosztevők csatája.** Egy moszkvai távirat szörnnyü harcra ad hírt, amely 26-án éjjel a város közelében lévő Bossin o-szigeten tört ki a rendőrség és egy csapat gonosztevő között. Az üldözöttek egy kétemeletes házban torlaszolták el magukat s mikor a rendőrség közeledett, lőttek. A rendőrség Moszkvából erősítést kapott és körülfogta a házat. A rendőrség addig tüzelt, amíg elnémitotta a házból jövő tüzelést. Vezetőjük ezután a háztetőn igyekezett behatolni, de puskatüzlet visszavonulásra kényszerítették. Éjjel egy óraker a rendőrség benyomult, de mindössze egyetlen embert talált átlőtt halántékkal. A ház tulajdonosát letartóztatták. Egy tisztviselő meghalt. Több rendőrtisztviselő, a rendőrfőnök súlyosan megsebesült.

— **Egy orvos büne.** A szekszárdi rendőrség letartóztatta dr. Weinberger Béla gyónki orvost, mert törvénytől tiltott operációt végzett több asszonyon. Már négy esztendővel ezelőtt is pörbe fogták ugyanezért a bűnért, de akkor kivágta magát és folytatta az operálást, amíg most rajtavesztet.

— **Az arzén története.** Az arzén már régóta fontos szerepet visz a mérgekverésben és története körülbelül ennek a pokoli mesterségnek történetével kezdődik. Dr. Gordon Sharp sokat írt erről a tárgyról és az arzént már Hippokratés idejében megtalálta. Az arzént Európában először Geber állította elő és azóta nagyon elterjedt, mert a mérgekverés szempontjából igen előnyös tulajdonságai vannak: könnyen oldható, iztelen és szagtalan. Használata különösen a 15. és 16. században divatozott. A Borgiák vele alapították meg hirnevüket, s a kereskedelemben is nagy volt a fontossága, mert az ellenmérgekben rendkívül nagy volt a kereslet. A két hírhedt olaszországi mérgekverő, Spara Beatrix és Tofana arzénal „dolgoztak” és ezen arzénkeverékek közül az egyik „aqua Tofana” néven világhírűvé lett. Nyomukba egész sereg mérgekverő lépett. Így a hírhedt vált Sainte Crgix lovag, Mária Margaréta d'Aubray és később Brinvilliers marquise is. A márkiné a kórház betegeit arzénal „kezelte”. Atyja és két fivére is áldozatul esett pokoli mesterségének. Ez az asszony egész sereg mérgekverőt gyűjtött maga köré és ezek közt volt Penautier kincstárnok és Bouz tábornok is. Angliában a mérgezések száma sokkal kisebb volt. Black kémikus az érdem, hogy rámutatott az arzén iszonyu hatásaira. Ugyanő találta meg annak a módját is, miként lehet az arzénnek a testben való jelenlétét kimutatni. Erre vonatkozólag aztán később többféle módszert találtak, melyek közül Marshé a legismertebb. Még ma is vannak nélkülözhetetlen arzén-preparátumok, amelyeket különböző betegségekre gyógyítására használnak.

— **Halálozások.** Kovási Kovássy Zoltán állami tanítóképző-intézet igazgatója december 26-án Máramaroszigeten meghalt. Temetése ma délután négy órakor volt.

Dr. Moldoványi István Budapestben elhunyt közigazgatási bírót ma temették Szekszárdon a közönség nagy részvétele mellett. A közigazgatási bíró-

Walódi
porosz szalonkőszőnő

és kocszot zsákokban, valamint egész fuvarokban a leggyorsabban és legolcsóbban szállít

Rédei és Társa
Köszönnyagykoreskedő
Központi iroda: V., Béla-utca 4.
Telefon 36-83.

ságot a temetésen dr. Szilassy Aladár közigazgatási tanácsbíró képviselte.

Bóka Kálmán Nagykörösnek tizenkét éven át volt polgármestere, volt főügyész hatvanhét éves korában meghalt.

Fürst Márkus december 28-án nyolcvannégy éves korában meghalt. Temetése kétféle délelőtti lesz.

Ivankai Károly k. tanácsos, nyugalmazott pénzügyigazgató meghalt Besztercebányán.

— **Kézrekerült kasszafurók.** A nagyváradai kerületi munkásbiztosító kasszáját nemrégiben ismeretlen betörők kifurták, akiket tegnap fogott el a lemerbergi rendőrség. A betörők Nagyváradon 1700 koronát emeltek el a pénztárból és nyom nélküli elűntek. A nagyváradai rendőrség megkereste az ország összes rendőrségeit és a körözés sikerrel járt, mert Lembergben elfogtak egy Csinalovszky Gyula nevű notárius kasszafurót, aki a kolozsvári törvényszék fogházából egy Schneider József nevű társával megszökött; a kézrekerült betörőről a fővárosi rendőrség már megállapította, hogy az újvidéki és zimonyi betörést is ő és társa követték el. Már arra nézve is van adat, hogy a jómadarak Nagyváradon is megfordultak és így csaknem bizonyos, hogy a nagyváradai betörést is ők követték el.

x **Czél szerű ajándékok** legjobb harisnyáruk Röslernél, Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x **Czimbalmoglyártás** terén nagy érdemei vannak Mogyoróssy Gyula fővárosi hangszerész-czégnek, VIII., Rákóczi-ut 71. sz., kie téren specialista. E czég czimbalmái mindenütt feltűnést keltenek.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Tegnap este zsúfolt nézőtér előtt a trilógia második részének, Siegfriednek előadására került a sor. Ismét Burrián kezébe került a czimszerep, aki most gyakran és csodálatosmód pontosan jelenik meg az Opera színpadán. Hogy minden ilyen megjelenés számára teljes és tökéletes győzelmet jelent, arról szólni is szinte fölösleges. Perfekt művész, amilyen kevés van ez idő szerint Európában. Erőben, alakításban, harsogó organumában úgy ábrázolja Siegfriedet, amint ezt másképpen Wagner sem képzelhette. A többi szereplők közül Szemere széphangu Wotanja érdemel dicsőítést. A zenekar élén Márkus Dezső állt, akít nap-nap után újra látunk a karmesteri széken. Nem kis munka az, amelyet most végez, és hogy mindennek dacára minden este a méltóság és klasszicizmus színe vonul végig a zenekaron, ez éppen az ő sokoldalúságának és nagy zsenialitásának ereje. e. a.

(*) **Uj szimfóniai zenekar.** A közoktatásügyi miniszter támogatásával a Nemzeti Színház megerősített zenekarából szervezett Országos Szimfóniai Zenekar, amelynek az a rendeltetése, hogy úgy az ország szívében, mint a nagyobb vidéki városokban népszerű klasszikus zenekari hangversenyeket rendezzen és ezzel a nagyobb tömegek számára is hozzáférhetővé tegye a nemesebb élvezeteket: Kun László karnagy, zenekadémiái tanár vezetésével vasárnap este mutatkozott be legelőször a fővárosi közönségnek az orsz. Zenekadémia dísztermében. Azt hittük, a közönség majd kapva-kap az alkalmon, hogy olesó áron jó zenét élvezhet és tömegesen fog erre a hangversenyre tódulni. De csalódtunk, mert a terem csak félig telt meg. Ugy látszik, az emberek nem bíznak az új vállalatban. Sokan azt hitték, hogy amit olyan olesón adnak, az nem lehet jó. Mások úgy okoskodtak, hogy ilyen olesó mulatságra nem érdemes kiöltözödni. Kinek fogják ők ott a butonjaikat meg a csipkéiket mutogatni? Már pedig, ők csakis

ezért szoktak színházba és hangversenyre járni. De az eredmény megmutatta, hogy teljesen indokolatlan volt a közönség bizalmatlansága. Az új szimfóniai zenekar derekasan megállta a tűzpróbát. Kun László karnagy kitünően fegyelmelte és erős kézzel tartotta együtt zenészeit, akik szabatosan és összevágón, finom árnyalással és ragyogó szinppompával adták elő az érdekes műsor minden számát. Kezdték Weber ismeretes Euryante-nyitányával. Ezután következett Buttykay Ákos hangulatos magyar szüitje, amelyet néhány évvel ezelőtt a filharmonikusok is bemutatottak és bátran előadhattak volna az idén még egyszer, — például a Selten-féle torzszülött helyett. Harmadik szám volt D'Indy Vincent „Istar” című szimfóniai költeménye, amely tulmerész harmonizálása és bizarr ritmusai dacára nagyon érdekes és figyelemre méltó mű. Beethoven örökszép ötödik szimfóniája fejezte be az élvezetes hangversenyt. A közönség minden szám után zajos elismeréssel adózott a jeles művészcsapatnak és ügyes vezérének, valamint Buttykay Ákost is nagyon lelkesen ünnepelte.

*

Hangverseny után a zenekar szép ünnepségre gyűlt össze a tisztviselő-kaszinóban. A társasvacsora folyamán lelkesen ünnepelték Kun László karnagyot, akire az első tószót Szende S. Zsigmond mondotta. Kun László gróf Apponyi Albert kultuszminisztert, K. Lippich Eleket és Tóth Imrét életette. A zenekari tagok nevében Löblövitz Béla köszöntötte a szeretett és becsült karmestert, végül ismét Kun László beszélt, megköszönte a zenekari tagok buzgólságát és ügyességét, majd a jelölt vendégre ültette poharát. A társaság emelkedett hangulatban maradt együtt a reggeli órákig.

(*) **Kamarazene-hangverseny.** A Kemény-Kladivko-Szerémi-Schiffer kamarazene-társulat tartotta ma este második hangversenyét. Sem jobb, sem rosszabb nem volt az előbbinél. Általában bizonyos unalom ült a termen, amely azonban később eloszlott. Brahms B-dur vonósnégyese nyitotta meg a hangversenyt. Ennek a gyönyörű kompozíciónak az előadása nélkülözötte mindama kvalitásokat, melyek kritériumai a jó kamarazene. Szerencsére a Dohnányi zongoraötös sokkal kielégítőbb volt. Ebben a zongoraszett Márkus Lilly játszott. Kár, hogy a művész nem mindenütt tudott fizikailag megbirkózni ezzel az érdekes és sok talentummal megkomponált zeneművel. A művész képzettségét egyebekben már jól ismeri közönségünk. Legvégül Mozart G-dur vonósnégyesét játszották, átértett, összevágó előadásban. Kellemtelen, de ki kell terjeszkednünk arra a körülményre, hogy Kemény-ék közreműködésű állandóan dílettáns énekesnők hoznak. Ma este is sikerült Hajdutska Ellának az amugy is unatkozó közönséget a diskurálás berkeibe terelni. Azt hisszük, akadna még Budapestten rátermettebb énekesnő is arra, hogy egy kamara-hangversenyen résztvegyen.

(*) **A M. Kir. Operaházban** holnap, kedden Burrián Károly száz k. kamaraénekes fellépésével Carmen kerül színpadra. A czimszerepet Szamosi Elza énekli, Burrián Don Josét. A darab többi szerepét Ambrusné (Micaela), Payer (Frasquita), Berts (Mercedes), Dalnoki V. (Escamilla), Ney B. (Dancaire), Pichler (Remendado), Kornai (a hadnagy), Mihályi (a szakaszvezető) és Zolnai (korcsmáros) adják. Az előadást vezényli Márkus Dezső karmester, rendezi Alszeghy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 149. sz., felemelt helyárak.) Szerdán „A hegyek alján” című dalmű előadását ismétlik meg. Az Operaházban az 1909. év folyamán tartandó előadásaira a folyó hó 31-éig fogad el bérleti előjegyzéseket az igazgatóság. A jövő naptári év folyamán bérletben 160 előadást fognak tartani és pedig januártól májusig és októbertől decemberig havonként 20 előadás jut a bérletközönség részére. E 160 előadáson felül januártól decemberig még 45 bérleten kívüli előadást rendeznek és pedig 25 népszerű és ifjúsági előadást olesó helyárral, 20-at rendes helyárral. A jövő év folyamán tehát összesen 205 előadás lesz az Operaházban, úgy, hogy hetenkint átlag hat estét át játszanak s rendszerint csak a hétfői napokon nem tartanak előadást.

(*) **D. Ligeti Juliska a színpadon.** A Nemzeti Színház közönsége tegnap rendkívül szívélyesen fogadta D. Ligeti Juliskát, aki hosszas betegségeből felgyógyulva, ismét megjelenhetett a színpadon, melyen már annyi őszinte, fényes sikere volt. A kitűnő művész Mary Ann-ben lépett föl, abban a szerepben, mely különösen megfelel egyéniségének s amely alakítása tette Zangwill darabját népszerűvé Budapestten. D. Ligeti Juliska megjelenését percekig tartó tapsvihar fogadta és a rokonszenves tünemények minden felvonás után inmetlődték.

(*) **A Vigszínházban** holnap, kedden, a „Visszatérés Jeruzsálemből”, Donnay Maurice szenzációs drámája kerül színpadra Góthné-Kertész Ellával, Góth Sándorral, Harmat Hedviggel és Gazi Mariskával a vezető szerepekben. Holnapután, szerdán, a „Király”-t ismétlik Hegedüs Gyulával, Varsányi Irénnel, G.-Kertész Ellával és Góth Sándorral a főszerepekben.

(*) **Sándor Erzsé Idehaza.** Sándor Erzsé, a m. kir. Operaház fiatal s máris ünnepezt koloratúrekesnője, szerződéses szabadságának leteltével, a karácsonyi ünnepekre visszaérkezett a fővárosba. A művész közel hat havi szabadságának legnagyobb részét Párisban énektanulmányokkal töltötte. Sándor Erzsé január 5-én lép föl először, Rigoletto Oilda szerepében — amelyben legnagyobb sikerei egyikét aratta.

(*) **Uj darabok.** A Király-Színház és Magyar Színház igazgatósága a jövő színházi évben való előadás céljából a következő új darabok előadási jogát szerezte meg: „Tiltott nász”, operett, írták: Pásztor József és Bródy Miksa, zenéjét szerzte Vincze Zsigmond. „Hamupipóke”, daljáték, írta: Bakonyi Károly, zenéjét szerzte Buttykay Ákos. „Csokonay”, daljáték, írta Rákosi Jenő és Szemere György, zenéjét szerzte Kern Aurél. „Das Fürsten-Kind”, operett, írta Viktor Leon, zenéjét szerzte Lehár Ferencz. „Die geschiedene Frau”, operett, írta Viktor Leon, zenéjét szerzte Leo Fall. „Bub oder Mädel”, operett, írta Dörmann, zenéjét szerzte Granichstädten. „Martiri dei lavoro” (A munka vértanú), írta G. Antona-Traversi. „La crisi” (A vihar), írta Marco Praga. „L'Oiseau blesse” (A sebzett madár), írta Alfréd Capus. „La femme X.” (A névtelen asszony), írta Bisson.

(*) **Strobentz Frigyes** itthon. Strobentz Frigyes, állandóan Münchenben lakó hírneves festőművész hazánkba, hazaérkezett és több hétig marad Budapestten.

(*) **Mary Ann huszonötödik.** Dr. Kacsóh Pongrácz operettje, a Mary Ann szerdán jut el első jubileumához, a huszonötödik előadáshoz. Ezen az előadáson is azok a szereplők vesznek részt, akik a kiváló operett sikerét kivívták. Mary Ann-t Petrás Sári játszza, Lancelot-ot Király személyesíti. Mellette Örley Flóra, Marosi Adél, Kosári Emmi, Papp, Palásthy és Csiszér vesznek részt a darabban. A huszonötödik előadás is a zeneszerző személyesen fogja vezényelni a zenekart.

(*) **A Lipótvárosi Kaszinó Burrián-estéje.** A Lipótvárosi Kaszinó tagjai ma este Burrián Károly operaénekes tiszteletére rendkívül látogatott társasvacsorát rendeztek. A lakoma után Burrián Károly a Kaszinó tagjainak lelkes ünneplése mellett néhány dalt adott elő frenetikus hatással. A társaság igen kedélyes hangulatban maradt együtt.

(*) **A Nemzeti Szalon** téli kiállítását, melyet az ünnepek alatt nagy közönség látogatott, a nagy érdeklődésre való tekintettel az igazgatóság még újkor is nyitva tartja. Utána Halmi Artur gyűjteményes tárlata kerül bemutatásra, amelynek január 10-én lesz az ünnepélyes megnyitása.

(*) **Szerződötetés.** A kassai Nemzeti Színház igazgatója, Komjáti Béla 1909. január elsejétől kezdődőleg tagjai sorába szerződötette Urai Mellát, a Magyar Színház volt tagját, aki legutóbb a „Váljunk el” című darabban nagy sikerrel mutatkozott be.

(*) **Az Iparművészeti Múzeum** legújabb nyere ményeiből s ajándékba kapott tárgyaiból rendezet kiállítását megnyitása óta 40,722-en látogatták. A kiállítás a jövő évi január hó 6-án zárják be.

(*) Hangverseny-naptár. A IV-ik Grünfeld-hangverseny vasárnap, január 3-án lesz. Mivel Nedbal Oszkár közbejött akadályok miatt lemondott, helyette László Ernőné, Fűchsel Jenni fog közreműködni Schubert B-dur triójának zongorasólamával. Előadják még Beethoven F-dur vonós-negyestet (59. mű). Közben Tauzer Maxim énekelni fog.

A VI. filharmóniai hangverseny hét-főn, január 11-én lesz Treuse-Matzenauer Margit bajor kir. kamaranékesnő közreműködésével, ki már az előző évek egyik filharmóniai hangversenyén nagy tetszésben részesült. Jegyek kaphatók Rózsavölgyi és Tsa zeneműkereskedésében.

Friedmann Ignác zongoraművész január 7-én Chopin-estélyt rendez budapesten.

Culp Julia egyetlen dalestélye január 10-én lesz a Royal-teremben.

A Cseh vonósnyegyes második és utolsó kamarastélyét ebben a szezonban január 27-én rendezi dr. Adler Mihályné zongoraművész és dr. Layerné-Dedovich Elsa énekművész szíves közreműködésével. Jegyek Friedmann, Culp és a Csehek hangversenyére Méry Béliánál váltandók.

Nyilt - tér

szavatban köztettekről nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KALLAY ZOLTÁN

jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

Nyilatkozat.

A közönség megtévesztésének elkerülése céljából az Orsz. Gyermekevédő Liga beleegyezésével a következőket jelentjük ki:

1. Az Országos Gyermekevédő Liga a **Magyar Család Aranykönyve** című munka minden eladott példányát után a kiadótársulat elhatározása folytán 2 koronát kap.

2. Ügynökeink a f. közönség kívánatára minden egyes esetben az **Országos Gyermekevédő Ligának** erre nézve kiadott átiratát be fogják mutatni.

3. Biztos tudomásunk szerint az Országos Gyermekevédő Liga semminemű más könyv után, mint a Magyar Család Aranykönyve után semminemű jövedelmet nem húz: minden ügynök tehát, aki valamely más munka terjesztésénél az Országos Gyermekevédő Ligára hivatkozik, ezzel a közönség megtévesztésére törekszik és súlyos visszaélést követ el.

4. Kérjük a közönséget, hogy minden visszaélést, amelyet az ügynökök fentiekkel ellentétben a közönség rovására megkísérlelnek, szíveskedjék vagy alulírottaknak, vagy pedig közvetlenül a rendőrségnek tudomására juttatni.

5. Nehogy a **Magyar Család Aranykönyv**-t más munkával összetéveszték, kérjük a közönséget, hogy semminemű rendelést ne írjon alá anélkül, hogy legalább az illető könyv címét pontosan el nem olvasta.

Magyar Könyvterjesztő Vállalat
Részvénytársaság.

Angol, francia és amerikai rendszerű
KESZPÉNZERT félárban:
Féltáncolható minden ember finoman és elegánsan
a országos Zélinger Samu előrangú
Buda, László, és a magyar ur-stabónál

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás
SALVATOR
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.
Főraktár Budapeston: RDESKUTY L.-nél.

FŐVÁROS.

(A Kossuth-mauzoleum befejező munkálatai. A képzőművészeti bizottság dr. Vasziliévits János alpolgármester elnöke alatt a Kerepesi-úti Kossuth-mauzoleumban helyszíni szemlét tartott és ez alkalommal megállapította, hogy a belső művészi munkálatok közel állanak teljes befejezésükhöz. Kész a mennyezet két mezéjében a szarkofág fölé diszkoszorút tartó szárnyas angyalok képe, a bejáratok és a pillérek fölött a szarkofágot őrző angyalok csoportja, valamint az Igazságnak és a Jognak a jobb és bal árkádban elhelyezett szimbolikus alakja. A mauzoleum belső részét díszítő üvegmozaik is kész. A hátralevő munka egyik főrése most a padlózat elkészítése, melyet Görögországból hozatott színes márványból és mozaikból raknak ki. Kossuth Lajos impozáns szarkofágjának felállítását most fojtyk. A dus aranyozású, zöld onixból faragott szarkofágot köröskörül bizánci bronzrács védi és a négy sarkon a napokban helyezik el az Attila-kincsek utánzatait, amelyekben időnkint lángok fognak égni. A mauzoleum építője, Gerster Kálmán, jelenleg a mauzoleum köré emelendő árkanos sírboltok tervezésén dolgozik, hogy azok kellő összhangzásban legyenek a monumentális épülettel. Az összes munkálatokat két hónap alatt teljesen befejezik, úgy, hogy Kossuth halálának évfordulóján, márczius 20-án, Kossuth Lajos hamvait átszállíthatják végleges pihenőhelyére.

(Az új ipartörvénytervezet és a főváros. Az a vegyes-bizottság, amelyet az új ipartörvénytervezetre vonatkozólag készített fővárosi előterjesztés tárgyalására küldött ki a tanács, ma délután tartotta negyedik ülését Vasziliévits János alpolgármester elnöklésével, dr. Déri Ferenc tanácssegíző előadása mellett. Sorra került a tervezet harmadik fejezete, amely a munkavédelemről szól, de azonfelül foglalkozik a munkaviszony szabályozásával, a munkaidő megállapításával, az iparfelügyelettel, a munkaközvetítéssel, stb. A munkaviszonyról szóló rendelkezések között első helyen áll az iparostanulók munkaviszonya. Ennek a kérdésnek elbírálásánál az ügyosztályt főleg az a szempont vezeti, hogy az iparostanulók tartását lehetőleg meg kell könnyíteni. A bizottság az előterjesztésnek ehhez a pontjához minden tekintetben hozzájárul. Hosszabb vitát idézett fel a tervezetnek az a rendelkezése, amely taxative felsorolt esetekben megvonja a munkaadótól a tanoncz-tartás jogát. Dr. Hetes Antal, Thék Endre, gróf Festetics Géza tanácsos és dr. Oláh Rezső felszólalása után a bizottság hozzájárult az ügyosztály azon előterjesztéséhez, amely a tanoncztartás jogának minden korlátozását perhorreszkálja. Ugyancsak beható vitára adott alkalmat a tervezetnek az az intézkedése, hogy iparostanulók csak az lehet, aki négy elemi iskolai osztályt végzett. A bizottság kimondotta, hogy ebben a kérdésben a legliberálisabb álláspontra kíván helyezkedni és az iparos pályára lépni kívánó ifjútól elvárás, hogy kimutatását annál kevésbé követeli, mert az inasiskolában ugyanis van alkalma annyi elméleti tudás megszerzésére, amennyire az ipar szempontjából szüksége van. A tanácskozást legközelebb folytatják.

(A kerületi közjótékonyági bizottságok. A belügyminiszter jóváhagyta a kerületi közjótékonyági bizottságok alapszabályait s egyúttal őket gyermekevédő hatáskörrel is felruházta. A kerületi előjárók ma este Hanvai Sándor elnöklésével tartott értekezletükön elhatározták, hogy miután a kerületi bizottságok tagjai teendőikkel nincsenek teljesen tisztában, kézi könyvecskét fognak kiadni, amelyben minden tudnivalót összefoglalnak.

(A fogtechnikusok iparigazolványa. A Fogtechnikusok Ipartestülete azzal a kéréssel fordult a kerületi előjáróságokhoz, hogy a hatóság részéről kiadott fogtechnikus mesteri iparigazolványokat kiküldötteik által megvizsgálhassák. A kerületi előjárók ma elhatározták, hogy az ezután kiadandó iparigazolványok a törvényes tizenöt napi felebbezési határidőn belül megtekinthetők, a rögletet azonban nem engedik fölülbírálni.

(A „penziók“ engedélyezése. Az utóbbi időben a főváros területén a penziók (családi otthonok) meg lehetőségek elszaporodtak. Németország több városának hatósága már szabályozta a penziók kérdését. A mi ipartörvényünk szerint nem egészen világos, vajon a penzió megnyitására iparigazolvány, vagy iparengedély kell-e? A kerületi előjárók ma esti értekezletükön foglalkoztak ezzel a kérdéssel és elhatározták, hogy a penzióknak szállodai iparengedélyeket kell váltaniok. Követelni fogják az egyes kérvényezőktől az erkölcsi megbízhatóság igazolását.

(Györgyterettségük oktatása. A főváros tanácsa tudvalevőleg elhatározta, hogy a györgyterettségük és beszédhibában szenvedők részére az elemi iskolákban kiegészítő osztályokat létesít. A tanács ez osztályoknak szakfelügyeletével most dr. Mihály Józsefet bízta meg.

(A városi állandó színház. A fővárosi közgyűlés tudvalevőleg elhatározta, hogy Feld Zsigmondnak négy évre előre kiutalja a segélyt, összesen 48.000 koronát, hogy könnyebben lehetővé tegye a városi állandó színház felépítését. A közgyűlés egyúttal jóváhagyta azt a szerződést is, melyet Feld az új színház felépítésére vállalkozó építésszel, Vágó Józseffel és Vágó Lászlóval kötött. A közgyűlésnek ezt a határozatát többen megfélebbezték; a belügyminiszter azonban ma értesítette a fővárost, hogy a felebbezés elutasításával jóváhagyta a közgyűlés határozatát.

(A vörheny. A tisztí főorvosi hivatalnál az utolsó 24 órában összesen 17 új skarlát-estét jelentettek be, amelyek kerületenként a következőképpen oszlanak meg: I. kerület 1, II. kerület 2, V. kerület 2, VI. kerület 2, VII. kerület 3, VIII. kerület 7. Halálozás nem történt.

(Virágdísz az erkélyeken és ablakokban. A társadalom körében már régebben mozgalom indult meg, hogy Budapest, a többi külföldi nagyvárosok mintájára virággal és egyéb dísznövényekkel díszítse fel erkélyeit és ablakait. Ennek a mozgalomnak újabb impulzust kíván adni a főváros hatósága. A mérnöki hivatal ugyanis terjedelmes előterjesztést tett a tanácsnak, amelyben hangsúlyozza, hogy a virágdíszítés kedves szokását nálunk is meg kell honosítani. Hogy pedig a hatóság a lakosságot e szép szokásra buzdítsa, a mérnöki hivatal azt javasolja, hogy a főváros kétezer korona erejéig tüzzön ki kisebb-nagyobb díjakat azoknak jutalmazására, akik erkélyeket, vagy ablakait a legszebb és legizlésebb virágdíszszel ékesítik. Akik e prémiumra igényt tartanak, jelentsék be a hatóságnál s egy bizottságnak, amely kétszer évenként szemlét tart, lesz a hivatása, hogy a díjakat odaítélje.

(Fertőző betegségek. A fővárosi tisztí főorvosi hivatalának kimutatása szerint az elmúlt héten a fertőző kórok állása a következő volt: Megbetegedések: hasi hagymáz 7, kanyaró 69, skarlát 87, szármárhurut 6, ronsoló torok- és gégele 20, bárányhimlő 88, fültömírgyömb 4, trachoma 16. Halálozások: Hasi hagymáz 4, kanyaró 3, skarlát 11, ronsoló torok- és gégele 3, influenza 3, gyermekágyi láz 1.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. a. van.

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Régián
Feltöltés 1927
Tollakabál
Budapest, IV., (Belváros)
Magyar-utca 3. sz. I. emelet.
Kossuth Lajos-utca mellett

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári
raktárakban vásárolt 8-8 méteres legújabb divatu
mintá gyapjuszövetekből mérték szerint készítek:
finom öltönyt --- --- --- 21 forintért
nagyon finom prima öltönyt --- 26

Mulatságok.

** Az „Építész-bál“ bizottsága december 23-án ülést tartott, melyen lelkesedéssel vették tudomásul Székely bálelnöknek azt a jelentését, mely szerint a bál idején védnökségét Szerényi József kereskedelmiügyi államtitkár kész örömmel elfogadta. A bálbizottság egyhangulag megválasztott diszelnökkel:

Hauszmann Alajos, Alpár Ignác, Töry Emil, Schikédanz Albert, Wagner Marcell, Körösi Albert, Pucher István, dr. Hüttl Dezső, Palóczy Antal, Quittner Zsigmond, Wellisch Alfréd, Bloch Leó, Wellisch Gyula, dr. Erős Sándor, Grünwald Mór, Havel Lipót, Jakabffy Ferencz, Kauser Gyula, Kunfalvy Nándor, Ney Béla, Ziegler Géza, Korb Flóris, Gaul Károly, Kolbenheyer Gyula, Thék Endre, Zsolnay Miklós, Celléri Mór, Schiffer Miksa és Walla József. A diszelnökséghez mint bálelnökök Ullmann Gyula, Málnai Béla, Horváth Antal, Grieger Gyula, Székely Dezső, Himmler Miksa csatlakoznak és fejtenek ki elhatározó tevékenységet az Építész-bál hagyományos sikere érdekében. A bálra, mely január 28-án lesz a Vigadó összes termeiben, a meghívók szétküldése megkezdődött. Az iparművészek és rajzolók egész serege munkálkodik azon, hogy a meghívóval és tánczrenddel művészi meglepetést nyújtson a közönségnek, a terem díszítése pedig szenzációs lesz. A hálbizottság az idő előrehaladására való tekintettel hivatalos órát tart naponta 6-tól 8-ig Rákóczi-ut 30., I. em., 7. alatti helyiségében.

** Szilveszter-est a Lipótvárosi Kaszinóban. A Lipótvárosi Kaszinó december 31-én, csütörtökön szilveszteri mulatsággal egybekötött kabaret-estét rendez a kaszinó helyiségében. Az est műsora igen érdekes és változatos. Közreműködnek László Rózsai és más kabaret-művészek. A részvételre jelentkezni lehet a kaszinó irodájában.

** A „Magyar Otthon Bécsben“ e hó 31-én, csütörtökön este az egyleti helyiségben: I. Franz Josefs-Quai, Café Siller (Ferdinand Saal) Szilveszter-estélyt rendez kitűnő műsorrall.

** Protestánsbál. A január 16-án a Vigadó összes termeiben tartandó protestánsbálra serényen folynak az előkészületek. A rendező-bizottság most küldi szét a meghívókat s ez uton is felkéri azokat, akik meghívóra igényt tartanak s azt esetleg nem kaptak volna, hogy meghívó végett a bál rendező-bizottságához (VIII., Szentkirályi-utca 32. Bethlen Gábor-kör) forduljanak. A bál iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg a társadalom legelőkelőbb köreiben. A fővédnökséget gróf Bánffy György kir. főajtónálló vállalta s rajta kívül igen nagy számban foglalnak helyet a bál tiszteletbeli elnökségében a protestáns előkelőségek. A bál háziasszonyainak felkérése még folyamatban van, már eddig is azonban harmincezer fogadták el a háziasszonyi tisztet s a végleges névsort legközelebb fogja közzétenni a rendezőbizottság. A bál rendezésére január 8-án a Vadász-kürt éttermében ismerkedő estélyt tart, amelyen a bál rendezésére vonatkozó összes teendőket is véglegesen megállapítja. A személyjegyek előre válthatók, valamint a még meglevő csekély számú páholy és karzatjegyek kaphatók a bál gazdájánál IV., Ferencz József-rakpart 24. III. 3.

** Szilveszter-estély. A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Szakegyületének Ébredés Dalköre utazó-alapja javára december 31-én a Gutenberg-Otthon dísztermében kabaret-al, dallal és tánczszal egybekötött Szilveszter-estélyt rendez. Belépő-díj személyenként 1 korona, a pénztárnál 1 korona 40 fillér. Az estély kilencz órakor kezdődik.

** A „Műbarátok“ asztaltársasága január 10-én (vasárnap) a „Központi Demokrata Kör“ (VII., Liszt Ferencz-tér 4.) összes helyiségeiben tánczszal egybekötött nagyszabású jótékonycélu művész-estélyt rendez.

** A Budapesti Kereskedő Ifjak Társulata dísztermében (IV., Semmelweis-utca 17., I. emelet) e hó 31-én, tombolával és tánczszal egybekötött Szilveszter-estélyt rendez.

Boszu.

Irta: Georges de Lys.

... még érezte a forró csók hevét, melyet épp az imént rabolt a karosszékekben nyugó Gisèle úde ajkairól, mikor kinyitott az ajtó és belépett a férj. Roch ijedt, fürkésző tekintetét vetett barátjának, Hector Morlainesnek arcára.

Ez leült, odatartotta csizmáit a kandalló tűzéhez és szemellátható érdeklődéssel szemlélte a róluik felszálló páráit. Majd nyugtázkodott és mosolyogva dörzsölte kezeit.

Roch tellélegzett.

— Hector mitsem vett észre — nyugtatta meg önmagát.

Hector csakugyan nem vett észre semmit. Hogy erről megbizonyosodjék, elég volt látni azt a nyugodt meglepedést, melylyel amaz átengedte magát a tűz jótékony melegének. S amikor Hector ott látta maga előtt, kényelmesen elnyújtózva a széken és nagy kezét izmos czombjára támasztva — önkéntelenül összehasonlította e vörös óriás izmos termetét a maga czingár alakjával. Az összehasonlítás eredménye nem az ő javára ütött ki, noha másrészt érezte, hogy elegancia és csin tekintetében felette áll barátjának. Lám, hisz ugyanezen a véleményen volt Gisèle is. És Roch unottan mosolygott.

Roch de Stalys mértéktelen életmódja miatt, mely erszényét a legnagyobb mértékben veszélyeztette, kénytelen volt elhagyni Párisot. Nehány hónap óta itt élt elhagyott pusztaságok közepette fekvő birtokán. Egyedüli szomszédja, ifjúkori barátja, Hector Morlaines volt, kit a föld iránt érzett meleg szeretete a honi röhöz kötött. Morlaines nős volt, s örömmel rendelkezésére bocsátotta vendégszeretettel iskolatársának, melylyel ez oly rutul visszaélt. Igaz, hogy Gisèle volt az egyedüli asszony a környéken, aki izlésének megfélelt, s ez neki elég ok volt arra, hogy lelkiismeretét megnyugtassa.

Stalys menni készült, Hector szintén felemelkedett.

— Az éjszaka gyönyörű. Egy darab uton elkísérlek és kiszivom pipámat.

— Szégyeld magad, te rossz ember — szólt tréfás rehezteléssel Gisèle — hát magára tudod hagyni kis feleségedet?

Aztán odatartotta a homlokát férjének, aki gyengéden megcsókolta.

Az ég boltozatán ezernyi csillag ragyogott, mint megannyi gyémánt, s a keményre fagyott föld tompán kongott a két férfi lépteit alatt. Hector, prémes bundájába burkolva, szájában az ég pipával, némán és gyors léptekkel haladt, úgy, hogy Stalysnak sietnie kellett, ha lépést akart vele tartani. Nem volt egyetlen szava, hogy barátját lassabb haldásra bírja, vagy a nyomasztó csendet megtörje. Meg volt ugyan győződve róla, hogy Hector nem gyanakszik, de a megszalt barát oldalán babonás, megmagyarázhatatlan félelem gyötörte.

A két férfi a vasuti vágányokhoz ért, melyek kétfelé osztották a rengeteg kiterjedésű mezőséget. A távirópoznák feketén meredtek a halvány derengésben csillogó, teljesen sötétkéék égbolt felé s messze, a látóhatár peremén jelzőlámpa vörösítő fénye ragyogott.

Morlaines hirtelen megállott, felemelte mindkét karját s azokat súlyos csapással lebozsátotta Stalys vállaira. Ez megtántorodott és földre rogyott. A támadó azután rátérdelt áldozatára, annak száját betömte és kezeit megkötözte, majd felvonszolta a vágányokra s azokon keresztülfektette olyképp, hogy annak nyaka odaért a vágány vasához, melynek metsző hidege kés éléhez hasonlóan marta bőrét.

A megcsalt férj ezután elövette óráját, azt megnézte a pipája fényénél és így szólt:

— Ötvenhét perc múlva itt lesz az expressz.

Roch a hirtelen támadás elbódította s Morlaines vaskezetét fojtogatva, meg sem kísérelte a kiáltást,

majd teljes tehetetlensége megfosztotta akaraterejétől. A jéghideg vágánnyal való érintkezés azonban magához térítette, anélkül, hogy helyzetének tudatára ébredt volna. Csak Hector szavai tárták fel előtte helyzetének borzalmas voltát s most érezte, amint haja az iszonyattól az égnek meredt.

A halálfélelem új erőt kölcsönzött neki. Hátát hirtelen nekivetette a vágányoknak s összegöngyölögve, mint a féreg, legurult a földre.

Am Morlaines ujra felvonszolta és most odakötötte a vágányhoz.

— Így, most próbálj moczczanni!

Sötét kétségbeesés szállt a szerencsétlen ember szívébe. Tudta, hogy menthetlenül elveszett és szeméből, melyet lehunyt, hogy hóhérijának gunyos tekintetét ne lássa, kicsordult a köny.

— Még negyven perc, Roch!

Megsemmisítő hatással csaptak le Rochra a gunyosan kiejtett szavak. Hörögni kezdett. A perczek végtelen lassúsággal teltek. Oh, mit adott volna érte, ha futásukat siettetheette volna, hogy minél előbb tul legyen mindenén!

— Még egy negyedóra!

Roch hirtelen elfogta az élet vágya. Lelke előtt elvonult egész élete s végtelen gyűlölet töltötte el szívét Gisèle iránt, aki miatt most meg kell halnia. Hogy is lehetett oly dőre, hogy veszélybe döntötte magát oly értéktelen nőért, oly libáért, amilyen ez az asszony volt? Oh, mint szeretne volna, ha az most itt fekiúdnék mellette s megosztaná vele rettenetes szenvedését!

— Még tíz perc!

Morlaines kiszámított kegyetlenséggel jelentette az idő haladását. Roch arcára kiült a hideg verejték. A vágány néha gyengén megrendült, a távolból időközönként tompa moraj zaját hozta a szellő. Az expressz közeledett.

— Még három perc, Roch!

A távolban már látszottak a közeledő vonat lámpái. A moraj egyre nőtt, most méhraj döngéséhez, most meg már a tenger zugásához hasonlított. Roch félig öntudatlanul bámult a kérélhetetlenül rohanó gép lámpáiba. Remény és kétségbeesés másodperczenkint váltakoztak dobogó szívében s gondolkodni már alig képes agyában. Am a vonat irtoztató sebességgel közeledett. E pillanatban belátta, hogy menthetlenül elveszett. Érezte a gép meleg lehelet s a fájdalmat, mit fejének hirtelen leszakadása okoz.

Az elrobogó expressz gépésze és fűtője vérfagyasztó kiáltást hallott. Együttal bizonytalan, elmosódó csoportozatot láttak a vágányok szélén; a következő másodperczben minden eltűnt mögöttük.

A vonat elrobogott... Morlaines leszedte Stalys főkötőit, akit az utolsó pillanatban — talán irgalomból, talán kiszámított kegyetlenségéből — lelkőtt a vágányokról.

Mihelyt a szerencsétlen érezte, hogy szabad, elkezdett rohanni s mindkét kezével átfogva nyakát, felverte az éj csendjét, borzalmas, őrtit kiáltásaival:

— Hol a fejem? Hol a fejem?

EGYESÜLETEK.

(—) A nők választójogáért. A Feministák Egyesülete Glücklich Vilma elnöklésével értekezletet tartott tegnap, amelyen Trombitás Erzs, a szombathelyi Nőtisztviselők Egyesületének titkára, a nők választójogát követelte. Határozati javaslatot terjesztett elő, amely kimondja, hogy a nő tisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak csatlakoznak a nők választójogáért indított mozgalomhoz. Utána Spády Adél az aradi nő tisztviselők csatlakozását jelentette be, Bédy-Schwimmer Rózsai pedig további küzdésre buzdította a nőket. Trombitás Erzs határozati javaslatát elfogadták s a képviselőháznak is elküldik.

Harisnya-Ház

Kardos és Steiner
Andrássy-ut 50. sz. (Octogon)

Harisnyák, keztyűk, valódi dr. Jäger trikók, alsó ruhák, berliner kötött áruk és mindennemű test-edző (sport sweter), valamint színházi cikkek stb.

Vidéki rendelések 20 koronán felül bérmentve küldenek.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Hlinka újabb büne. A múlt év novemberében történt, hogy Hlinka a szegedi pályaudvarra megérkezve, mielőtt a börtönbe ment volna, Valka Ferenc morvaországi plébánosnak, aki őt Szegedre elkísérte, egy levelet adott át, melyben tót párthiveitől érzékeny bucsút vett. Megkérte Valkát, adná át a levelet Hodzsa Milánnak, hogy közvégye a Budapesten megjelenő tót nemzetiségi lapjában. De Hodzsa, félve a kellemetlen következményektől, nem mert eleget tenni Hlinka kérelmének, ellenben megküldte azt azoknak a nemzetiségi lapoknak, melyek Magyarországra is eljutnak. Így került a levél az Amerikában megjelenő „Slowensko Amecnky Tabornik” című tót lapba is, ahol Hlinka a magyar törvények ítéletét gaz ármánynak, az ítélőbírákat latroknak czimezi. Végül így írja alá a levelet: Szent András, a szegedi államfogház martirja. Ezért az izgató, népbolondító levélért helyezte most vád alá Hlinkát az ügyészség. Magay Lajos vizsgálóbíró előtt Hlinka mindent letagadott, de a vallomásra ráczáfól Valka Ferenc, ki eskü alatt vallotta, hogy az inkriminált cikket Hlinka írta. Ezenkívül elesípték Hlinka egy másik levelét is, melyet a szegedi államfogházból írt Hodzsanak, arra kérve őt, hogy ne árulja el, hogy ki a bucsulevél szerzője. De más bizonyítékok is vannak, melyek Hlinka bűnösségét kétségtelenné teszik. A derék Szent András legközelebb ismét az esküdt-bírószám elé kerül és aligha lesz alkalma újabb lázításokra.

§ Elítélt orgazda. Lőrincz János gyűjtőfogházi rabmunkabérlő büntető feljelentést tett Takács Gusztáv nevű kocsis ellen, hogy ez a rabok által készített s 50 kilós csomagokban 5000—5000 darabonként összerakott papírzacskókat jogtalanul eladogatta. A megindított nyomozás kiderítette, hogy a lopott zacskókat a lopás miatt már büntetett kocsisból Boda János utcai gyümölcsárúró vette meg 1 koronáért, illetve 40 fillérért. A büntetőtörvényszék Szepessy bíró elnöklése alatt ma ítélkezett az orgazdasággal vádolt Boda János felett. Takács Gusztávval szemben Lőrinczy panaszát visszavonta s így ezt ma csak tanúként hallgatta ki a bíróság s vallomása alapján a fagadásban lévő Boda Jánost orgazdaság vétségéért 3 havi fogházra ítélték. A vádlott felebbezett.

§ Milliós per a Máv ellen. Az István-telki főműhely munkásai, akik a főműhely kihelyezése által tarthatatlan lakásviszonyok közé jutottak, már régóta tervezgetnek egy munkáskolóniát a főműhely közelében. E célból 1906. év nyarán a rákospalotai szőlődűlőben több mint 100.000 négyszögöl területet leopcionáltak a tulajdonos gazdáktól. Az opció rendkívül kedvező volt, 5 korona 50 fillér négyszögölenként számítva. Abban az időben nagyon nehéz viszonyok voltak a pénzpiacra, úgy hogy november 1-én, amikor az opció lejárt, a munkások nem tudták pénzt teremteni. Erre a kormányhoz fordultak, amely, miután meggyőződött arról, hogy a telkek már akkor is sokkal többet értek az opcionális árnál, a munkások elővételi joga alapján megvétette a telkeket a Máv.-val. A vásár a munkások részére történt azzal a megállapodással, hogy ha elöteremlik a szükséges összeget, ugyanabban az árban megkapják a telkeket, mint amennyit a Máv. kiízetett érték. A telkek ára időközben oly rohamosan emelkedett, hogy ez év tavaszán a kereskedelmi bank már 18 koronára becsülte négyszögölenként a területet és hajlandó volt a szükséges kölcsönt folyósítani. A munkások erre átvételre jelentkeztek, de a vasút igazgatósága megtagadta a telkek átadását és azokat a Máv. tulajdonrába végleg átmenteknek jelentette ki. A munkások erre most dr. Kadosa Marcell ügyvédek által 1,250,000 koronára beperelték a Máv.-ot, amely a munkások kárára legalább ily összeg erejéig gazdagodott a telkeken. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, aki a telkek megvételét a munkások részére elrendelte, hajlandó a munkások méltányos igényeit kielégíteni.

§ A fiúmei tanárok aijérje. A fiúmei kir. járás-bírószám ma tárgyalta Kőszegi László fiúmei gimnáziumi tanár által több gimnáziumi tanár ellen indított becsületsértési perét, mely abból származott, hogy Kőszegi egy budapesti napilapban olyan cikket írt, amelyben a tanárok magukra nézve sértőnek találtak. A tanárok előbb a tanári konferencia elé

vitték az ügyet, ahol Kőszegi elmondotta a cikkírás okát és megmagyarázta, hogy a cikkben foglaltak a tanári karra nem foglaltak sértést magokban. E magyarázat dacára néhány tanár becsületsértő kifejezéssel illette Kőszegit, aki felszólította Fest igazgatót, a konferencia elnököt, hogy oldalmazza meg az inzultusoktól. Az elnök Kőszegi kérésének nem tett eleget s ezért Kőszegi a járásbírószámhoz fordult és perrel támadta meg Fest igazgatót és Urbán Sándor, valamint Hausner Ignác tanárokat is. A járásbírószám meghozott végzésével a panaszt visszautasította Fest igazgatóval szemben és illetéktelennek mondotta magát az ügy elbírálására. A tanárok elleni panaszban pedig utasította, hogy bíróságon kívül béküljenek ki. Kőszegi az elutasító végzést megfélebbezte. A járásbírószám felterjesztette az ügyet a törvényszékhez és felszólította a feleket, hogy lehetőleg békés uton rendezzék az ügyet.

SPORT.

() Az utolsó bajnoki mérkőzések. Az őszi forduló mérkőzései végre befejeződtek. Az eredmények közül meglepetést keltett a BAK. nagy fölényű győzelme Ujpest fölött.

Az eredmények a következők:

I. oszt. bajnokság: BAK.—UTE. 5:0 (3:0). Az Amerikai-uti pályán találkoztak ezek a csapatok. A BAK. ez alkalommal nagy fölényvel verte le általa eddig még soha le nem győzött riválisát. Bíró: Szűsz Hugó (MTK.).

BAK. II.—UTE. II. 1:1 (0:0).

BTC.—Typ. SC. 3:0 (0:0). A Typ. az első félidőben csaknem egyenrangú ellenfélnek mutatkozott és csak a második félidő döntötte el a mérkőzés sorsát. Bíró: Schubert M. Ferenc (MUE.).

II. oszt. bajnokság: 33. FC.—Kőbányai TE. 3:1 (1:0). A kőbányaiak nagy lelkesedéssel játszottak, de nem tudták megakadályozni a mindvégig fölényvel játszó 33 FC. győzelmét.

URAK.—III. ker. T. és VE. 12:0 (5:0). (Margitszigeti pálya.) Az URAK. csapat a szenzációs goalarányával győzte le az utóbbi időben szépen szereplő III-ik kerületieket. Bíró: Vámos (Föv. TC.).

URAK. II.—III. ker. T. és VE. II. 3:2 (2:0), Bíró: Vámos (Föv. TC.).

MAFC.—KADE. 1:0 (0:0). (Soroksári-uti pálya.) A technikusok a karácsonyi ünnepek miatt kénytelenek voltak három legjobb játékosukat nélkülözni. Csak a játék vége felé kezd élni a tempó és ekkor esik a mérkőzés egyetlen goalja. Bíró: Horváth Ferenc (FTC.).

() A MUE karácsonyi uszóversenye. A Magyar Uszó-Egyesület karácsony másodnapján rendezett nemzetközi versenye, a megszokott kitűnő rendezésben, fényesen sikerült. A meeting főversenyei mellett különösen a hölgyek részére kiirt számok keltettek nagy érdeklődést, melyeket a bécsi hölgyek nagy fölényvel nyertek meg.

A részletes eredmény a következő:

100 méteres megnyitó-verseny. 1. Hégner Jenő (MUE) 1 p háromötöd mp., 2. Domonkos Pál (FTC). Indult még Rimanóczy Jenő (BTC), aki azonban már a második hossz után feladta a versenyt.

II. 60 méteres handicap. (Két előfutam után a döntőben.) 1. Honti Gábor (MAFC) 14 mp. hátr., 3. Rickert József (MUE) 11 mp. hátr.

III. Négyszer 60 méteres melluszó-staféta-verseny. 1. Magyar Uszó-Egyesület I. (Friedmann—Boróvi—Kovács—Elek) 3 p. 39 háromötöd mp. Indult még a MUE II. is (10 mp. előnnyel), de már a harmadik staféta feladta a küzdelmet.

IV. 80 méteres gyorsuszás. 1. Ónody József (MUE) 52 mp., 2. Hégner Jenő (MUE).

V. 100 méteres hölgyek-versenye. 1. Milch Klára (Ausztria) 1 p. 41 háromötöd mp., 2. Adler Gizella (Ausztria).

VI. Vendégek versenye (80 méter). 1. Hornung Gyula (Vác) 1 p. 1 kétötöd mp., 2. Köllner Róbert (Amatőr).

VII. 100 méteres melluszó-handicap. (Két előfutam után a döntőben.) 1. Elek Imre (MUE) 15 mp. hátr., 1 p. 35 mp., 2. Szőke Elemér (BAK) 6 mp., 3. Nagy Jenő (BUE) 12 mp. hátr.

VIII. 200 méteres oldaluszás. 1. Apor Lóránt (MUE) 2 p. 53 mp., ellenfél nélkül.

IX. 60 méteres gyermekverseny-handicap. 1. Perényes János (MUE) 0 mp. hátr., 46 négytized mp., X. 500 méteres főverseny. 1. Hégner Jenő (MUE) 7 p. 36 háromötöd mp., 2. Nagy Géza (BUE), 3. Apor Lóránt (MUE).

XI. 60 méteres hátuszás. 1. Pois István (OTE) 47 háromötöd mp., 2. Kállner Róbert (Amatőr)

XII. Hölgyek vegyes uszása. 1. Milch Klára (Ausztria) 58 mp., 2. Böhm Frida (Ausztria), 3. Steiner Erna (MUE).

XIII. Flunging-handicap. 1. Schafhauser Béla (MUE) 350 cm. előny, 20 m. 65 cm., 2. Bán Endre (MUE) 470 cm. előny, 20 m. 15 cm., 3. Ónody Károly scratch (MUE) 18 m.

XIV. 100 méteres ifjúsági handicap. (Két előfutam után a döntőben.) 1. Sugár Aladár (FTD) 12 mp. hátr., 1 p. 25 egyötöd mp.

XV. Szeniorok versenye (80 méter). 1. Ónody Károly (MUE) 1 p. 18 egyötöd mp.

XVI. 100 méteres junior hátuszás. 1. Boróvi Ferenc (MUE) 1 p. 1 kétötöd mp., 2. Domonkos Pál (FTC), 3. Kálmán Ernő (OTE).

XVII. Tányérkérdés. 1. Hégner Jenő (MUE) 24 tányér., 2. Burgmayer Ferenc (FTC) 21 tányér., 3. Demjén Oszkár (BTC) 20 tányér.

XVIII. Négyszer 40 méteres vegyes staféta-verseny. 1. Magyar Uszó-Egyesület (Elek, Dávid, Apor, Hégner) 1 p. 54 mp.

XIX. 40 méteres buváruszás. 1. Domonkos Pál (FTC) 30 p., 2. Hégner Jenő (MUE), 3. Schmidt József (MTK).

XX. 800 méteres juniorverseny. 1. Fekete István (MAFC) 13 p. 29 kétötöd mp., 2. Pois István (OTE), 3. Tamedly József (BEAC).

XXI. Hölgyek staféta-versenye. Brüll Alfréd vendördiáért. (Védő a W. S. C. Ausztria.) 1. Wiener Schwimm-Club Ausztria (Böhm, Adler, Milch) 1 p. 52 mp., 2. Magyar Uszó-Egyesület.

XXII. Vízpolo-mérkőzés. Magyar Uszó-Egyesület I. győz 7:3 egy kombinált magyar-osztrák csapat ellen. Félidő 3:3. Bíró: Halmay Zoltán (MTK).

KÖZGAZDASÁG.

Uj közös bank? Bécsben ma sokat beszéltek arról, hogy az Osztrák-Magyar Bank Szerajevóban fiókiintézetet állít, amely közvetlenül a főtanács rendelkezése alatt fog állni, függetlenül a bécsi és budapesti igazgatóságoktól. Ez a hír a magyar közgazdasági körökben erős visszataszást kelt, mert egy újabb föntézet létesítése Boszniában most, midőn az annexió közjogi része rendezetlen, csak olyan színben tünteti föl a dolgot, mint hogyha az O. M. B. már is biztosra venné szabadalmának meghosszabbítását.

Az aliföldi pályaudvarok kibővítése. Akik a dunáninneni főbb vonalakon utaztak, azok maguk is meggyőződhetnek arról, hogy ezeken a régi nagyforgalmu vonalakon milyen soróyzen folynak a kibővítési munkálatok. Az állomások bővítése nagy részt befejezéséhez közeledik, új felvételi épületek pedig Czegléden, Szolnokon készen vannak. A czeglédi állomási épülete már be is költöztek, a szolnoki állomási épülete tavaszra elkészül. Aradon is nagy szabású állomást terveznek. A debreczeni pályaudvart is ki akarják bővíteni. Mielőtt azonban a pályaudvar kibővítése tárgyában véglegesen döntenének Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter elrendelte a közigazgatási bejárást, melylyel Ney Ferenc kir. tanácsos, államvasúti felügyelőt bízta meg. A bejárás e hó 30-án lesz s résztvesznek rajta a városi tanács részéről Körner Adólf, Magoss György és Aczé Géza, a közigazgatási bizottság részéről Fejér Ferenc és Latimovics Mihály.

Baja—Kiskörös viczinálisa. Baja város törvényhatósága előmunkálati engedélyt kapott Bajától Kiskörösig tervezett helyiérdekű vasút építésére. A vonalmenti lakosságnak régi óhajta ez a vasút s mindegyik község nagy összegű hozzájárulással igyekszik a vasút megvalósítását lehetővé tenni. Így Kiskörös 100.000, Keczel 60.000, Császártöltés 100.000, Nemesnáduvvar 100.000, Sükösd 50.000, Érsekcsanád 60.000, kalocsai főkapitány 20.000 és Windisch Imre felsőpolgári földbirtokos egymaga 40.000 koronát szavazott meg. A tervezett vasutnak egy másik vonalát a dunapataj—hajós—reni—bajai vasutat egy másik érdekeltég tervezi, de a vasutvonal mentén lévő községek ennek megvalósítását nem kívánják, csupán Kalocsa és Hajós községek szavaztak meg a dunapataj—hajosi vasut czéljaira 60.000—60.000 koronát. Az érdekelt községek legutóbb Kiskörösön kimondották, hogy kívánják, hogy Baja város előmunkálati engedélyesnek tervei alapján már közigazgatásilag is bejárta baja—keczel—kiskörösi vasutvonal teljes egészében egységes vonalként megvalósíthatassék. Ezt a határozatot Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek, Sztéryny József államtitkárnak és Fazekas Ágoston Pest-Pilis-Solt-Kisküu vármegye alispánjának küldötték a következőképpen:

A krassószörénymegyei kereskedők gyűlése. Az OMGE. krassószörénymegyei fiókja a múlt vasárnap tartotta közgyűlését a lugosi városháza nagytermében, amely zsúfolásig megtelt a nagyszámban megjelent kereskedő és iparos közönséggel. Az OMGE. központját Beck Géza helyettes főtákar képviselte. A gyűlést Hirschl Miksa kerületi elnök és Grünhut Géza társelnök vezették. Beck Géza ismertette hosszabb előadásban, hogy minő helyzettel áll szemben az adóreform kérdésében a kereskedő- és iparosvilág a pénzügyi bizottság tárgyalásain történetek figyelembevételével. Nézet szerint, ha a törvényhozás a javaslatokon nem változtat, azok mostani formájukban az amugy is tökeszegény és keresetében mindenfelől szorongatott kereskedelmünket a lassu elvzés veszedelme elé állítaná. Kéri a kerületet, támogassa teljes erejével a központot abban a küzdelemben, amelyet az adókérdésben folytat. Az előadó még az ipartörvény tervezetéről szólt részletesebben s végül a közlekedésügy terén fenforgó súlyos visszasságokkal foglalkozott. Kóka Lajos ipartestületi elnök köszönetét fejezte ki a központi titkár előadásáért és az iparosság lelkes csatlakozását jelentette be az előadásban érintett és szükségesnek ítélt mozgalmakhoz. Egyhangú lelkesedéssel kimondták, hogy: 1. az adójavaslatoknak az igazságos és arányos közteljesítés alapján és a hazai ipar és kereskedelem versenyképességének megővásával való módosítását követeli; 2. kimondja, hogy a kerület résztvesz az adókérdésben Budapesten, január 17-én megtartandó tiltakozó nagygyűlésen és országgyűlési képviselőit is felhívja, hogy szavazatukkal és felszólalásukkal pártolják a nagygyűlés határozatainak érvényesülését a képviselőház plenáris tárgyalásain; 3. a kerület szükségesnek tartja, hogy a kereskedők a községi és képviselőházi választásokon nagyobb mértékben vegyenek részt, mint eddig, amely célból a kerület kellő időben megfelelő mozgalmat indít. Végül a választásokat eítették meg. Elnök lett: Hirschl Miksa, társelnök Grünhut Géza, alelnökök Recht Henrik, Haberehr Antal és Mailänder Rafael.

A tüzelési célokra szolgáló petroleum tarifája. Ismeretes az a mozgalom, mely az egyre jobban dráguló kőszén helyett az ipari üzemből a nyers kőolajat igyekszik meghonosítani. Maga a kormány s méltányolta annak idején ezt s tarifakedvezéssel könnyítette a gyárosok helyzetét. E tarifakedvezmény azonban most, december 31-én lejár, miért is a Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara az fennepek előtt tartott utolsó közgyűléséből távirati kérelmet intézett Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterhez, hogy a tüzelési célra használt nyers kőolaj kedvezményes vasuti díjtételeit állandósítsa, minthogy a gyárvállalatok, szemben a kőszén természetes és mesterségesen is megnehezített beszerzési költségeivel, sorra kénytelenek a nafta-tüzelési módra áttérni és ha egyszer erre a tüzelési módra költségesen berendezkednek, újabb csapásként nehezednek rájuk a kedvezményes vasuti díjtételek megszüntetése s a tüzelő berendezkedéseknek ennek folytán szükségessé váló visszaállítása. Remélhető, hogy a miniszter kedvezően intézi el ezt a jogosult kérelmet.

Gazdatisztek országos nagygyűlése. A Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete vasárnap délután gróf Batthyány Tivadár elnöke alatt Pestvármegye dísztermében ülést tartott, amelyen az ország minden részéből nagy számban vettek részt a gazdatisztek. Tárgyalás alá került a gazdatiszti fizetés-rendezés, a nyugdíj-ügy és a központi állásközvetítés ügye, amelyre vonatkozólag a gyűlés elfogadta az igazgatóság előterjesztéseit. Az ülés végén gróf Batthyány Tivadarnak önteláldozó és önzetlen működéséért, melyet a gazdatisztek érdekében kifejt, köszönetet szavaztak.

Külföldi tanulmányi ösztöndíjak iparosok részére. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter nagy súlyt helyezvén a magyar textiliparnak hazai munkaerőkkel való ellátására, már eddig is számos a textilipari pályára készülő, vagy ezen a pályán már működő egyének a szükséges szakismeretek elsajátítására, vagy kibővítésére külföldi tanulmányi ösztöndíjat engedélyezett. Tekintettel arra, hogy utabban a magyar ifjuság mind nagyobb számban fordul a textilipar felé és ebből folyólag a külföldi tanulmányi ösztöndíjakra pályázók száma is egyre fokozódik, másrészt pedig a már eddig kiképzett ifjaknak hazai

gyárakban való elhelyezése már eddig is gyakran nehézségekbe ütközött, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy a textilipari ösztöndíjak adományozásánál jövőben a magyar textilgyárosok országos egyesületének közreműködésével fog eljárni. A miniszter ezentul a textiliparban észlelt szükséglethez mérve az egyesület után évenként bizonyos számú ösztöndíjra pályázatot fog hirdetni, melyen csak olyanok vehetnek részt, akik valamely hazai textilgyárban már bizonyos időn át alkalmazva voltak és ez alatt az idő alatt a külföldön való továbbképzéshez szükséges gyakorlati ismereteket megszerezték és megfelelő nyelvismeretekkel is bírnak, feltéve, hogy az illetőket foglalkoztató gyár őket a külföldön való továbbképzésre alkalmasnak találja és kötelezi magát, hogy az ösztöndíjakat visszatérésük után fizetéssel legalább három éven át alkalmazza. Az ösztöndíjak odaitélése az egyesület javaslata alapján fog megtörténni. Ha olyan egyén akar ösztöndíjban részesülni, aki még gyárban nem dolgozott, annak előbb az egyesülethez kell folyamodni, hogy valamely textilgyárban való elhelyezéséről gondoskodják. A miniszter ösztöndíjakat fog adományozni művezetők és gépészmérnökök képzésére, továbbá középiskolai érettségire tett ifjak és felső kereskedelmi iskolát, vagy akadémiát végzett ifjak képzésére.

Az Osztrák-Magyar Bank állása e hó 23-án a következő volt: Bankjegyforgalom 1.948.438.000 (+16.767.000) K, érczkészlet 1.531.958.000 (+310.000) K, leszámítolási tárcza 561.515.000 (+7.700.000) K, lombardkölcésnök 84.564.000 (+12.381.000) K, adóköteles bankjegyforgalom 16.479.000 (+16.457.000) korona.

A német birodalmi bank állása december 23-án. Aktívák: Érczkészlet árfolyamképes német pénzben, aranyrudakban vagy külföldi érmékben, fontját 1392 márkával számítva 1.059.068.000 (-14.465.000), birodalmi pénztárjegyek 64.109.000 (-801.000), más bankjegyek 29.463.000 (+7.077.000) váltótárcza 907.040.000 (+70.664.000), lombardkövetelés 74.068.000 (+641.000), értékpapírok 318.415.000 (-125.000), egyéb aktívák 175.953.000 (-23.854.000). Passzívák: Alaptőke 180.000.000 változatlan, tartalékalapok 64.814.000 változatlan, bankjegyforgalom 1.588.014.000 (+82.060.000), napról-napra esedékes kötelezettségek 730.397.000 (-41.460.000), egyéb passzívák 64.191.000 (+1.537.000).

Női ruha tanonczmunka-kiállítás. A női ruha tanonczmunka-kiállítás, amely tegnap nyílt meg a női ruhakészítő ipartestületének helyiségében, nemcsak a női szabómesterek és ezek alkalmazottai körében keltett nagy érdeklődést, hanem érdeklődéssel viseltek iránta a különböző női tanintézetek vezetői s maga a budapesti előkelő hölgyközönség is. A kiállítás 1909. január 3-ig lesz nyitva s ez idő alatt naponként délelőtt 9-12-ig és délután 4-7-ig tekinthető meg.

Árufelvétel beszüntetése. Az árufelvétel Wien Praterparkpart (Wien dunaparti pályaudvaron és Wien északi pályaudvaron is) és Budapest állomásokon (Budapest dunaparti teherpályaudvaron is) f. é. december hó 27-vel a folyó évre végleg beszüntették.

A Magyar Jézálog-Hitelbank kamatozatlan nyereménykötvényeinek december 28-án tartott sorsolása alkalmával a következő kötvényeket az alábbi nyereményekkel húzták ki: Főnyeremény 1.000.000 korona 1028 sorozat 48. szám B betű. 100.000 koronás nyeremény 1028 sorozat 48 szám A betű. 10.000 koronás nyeremény 182 sorozat 80 szám B betű. 5000 koronás nyeremények: 182 s. 80. sz. A b., 3139 s. 34 sz. B b. — 1000 koronás nyeremények: 3139 s. 34 sz. A b., 259 s. 78 sz. A b., 259 s. 78 sz. B b., 712 s. 34 sz. A b., 712 s. 34 sz. B b. — 500 koronás nyeremények: 2432 s. 93 sz. A b., 2432 s. 93 sz. B b., 993 s. 78 sz. A b., 993 s. 78 sz. B b., 2554 s. 70 sz. A b., 2554 s. 70 sz. B b., 1208 s. 23 sz. A b., 1208 s. 23 sz. B b. — 200 koronás nyeremények: 13 s. 42 sz. A b., 13 s. 42 sz. B b., 11 s. 44 sz. A b., 11 s. 44 sz. B b., 40 s. 59 sz. A b., 40 s. 59 sz. B b., 53 s. 69 sz. A b., 53 s. 69 sz. B b., 55 s. 58 sz. A b., 55 s. 58 sz. B b., 72 s. 67 sz. A b., 72 s. 67 sz. B b., 78 s. 58 sz. A b., 78 s. 58 sz. B b., 223 s. 2 sz. A b., 223 s. 2 sz. B b., 266 s. 64 sz. A b., 266 s. 64 sz. B b., 269 s. 99 sz. A b., 269 s. 99 sz. B b., 273 s. 19 sz. A b., 273 s. 19 sz. B b., 283 s. 51 sz. A b., 283 s. 51 sz. B b., 307 s. 25 sz. A b., 307 s. 25 sz. B b., 340 s. 73 sz. A b., 340 s. 73 sz. B b., 350 s. 53 sz. A b., 350 s. 53 sz. B b., 388 s. 18 sz. A b., 388 s. 18 sz. B b., 427 s. 81 sz. A b., 427 s. 81 sz. B b.,

552 s. 30 sz. A b., 552 s. 30 sz. B b., 577 s. 85 sz. A b., 577 s. 85 sz. B b., 610 s. 22 sz. A b., 610 s. 22 sz. B b., 644 s. 79 sz. A b., 644 s. 79 sz. B b., 656 s. 95 sz. A b., 656 s. 95 sz. B b., 785 s. 60 sz. A b., 785 s. 60 sz. B b., 811 s. 95 sz. A b., 811 s. 95 sz. B b., 819 s. 78 sz. A b., 819 s. 78 sz. B b., 843 s. 30 sz. A b., 843 s. 30 sz. B b., 848 s. 52 sz. A b., 848 s. 52 sz. B b., 888 s. 39 sz. A b., 888 s. 39 sz. B b., 895 s. 84 sz. A b., 895 s. 84 sz. B b., 961 s. 58 sz. A b., 961 s. 58 sz. B b., 1042 s. 95 sz. A b., 1042 s. 95 sz. B b., 1045 s. 92 sz. A b., 1045 s. 92 sz. B b., 1113 s. 36 sz. A b., 1113 s. 36 sz. B b., 1124 s. 93 sz. A b., 1124 s. 93 sz. B b., 1128 s. 53 sz. A b., 1128 s. 53 sz. B b., 1144 s. 53 sz. A b., 1144 s. 53 sz. B b., 1169 s. 15 sz. A b., 1169 s. 15 sz. B b., 1190 s. 96 sz. A b., 1190 s. 96 sz. B b., 1193 s. 58 sz. A b., 1193 s. 58 sz. B b., 1240 s. 82 sz. A b., 1240 s. 82 sz. B b., 1302 s. 17 sz. A b., 1302 s. 17 sz. B b., 1311 s. 50 sz. A b., 1311 s. 50 sz. B b., 1332 s. 82 sz. A b., 1332 s. 82 sz. B b., 1338 s. 33 sz. A b., 1338 s. 33 sz. B b., 1366 s. 15 sz. A b., 1366 s. 15 sz. B b., 1410 s. 70 sz. A b., 1410 s. 70 sz. B b., 1438 s. 44 sz. A b., 1438 s. 44 sz. B b., 1471 s. 99 sz. A b., 1471 s. 99 sz. B b., 1472 s. 92 sz. A b., 1472 s. 92 sz. B b., 1525 s. 51 sz. A b., 1525 s. 51 sz. B b., 1755 s. 61 sz. A b., 1755 s. 61 sz. B b., 1769 s. 59 sz. A b., 1769 s. 59 sz. B b., 1804 s. 81 sz. A b., 1804 s. 81 sz. B b., 1828 s. 90 sz. A b., 1828 s. 90 sz. B b., 1840 s. 4 sz. A b., 1840 s. 4 sz. B b., 1881 s. 94 sz. A b., 1881 s. 94 sz. B b., 2048 s. 37 sz. A b., 2048 s. 37 sz. B b., 2080 s. 13 sz. A b., 2080 s. 13 sz. B b., 2136 s. 92 sz. A b., 2136 s. 92 sz. B b., 2159 s. 10 sz. A b., 2159 s. 10 sz. B b., 2207 s. 37 sz. A b., 2207 s. 37 sz. B b., 2225 s. 12 sz. A b., 2225 s. 12 sz. B b., 2268 s. 64 sz. A b., 2268 s. 64 sz. B b., 2320 s. 27 sz. A b., 2320 s. 27 sz. B b., 2361 s. 99 sz. A b., 2361 s. 99 sz. B b., 2432 s. 44 sz. A b., 2432 s. 44 sz. B b., 2438 s. 40 sz. A b., 2438 s. 40 sz. B b., 2475 s. 87 sz. A b., 2475 s. 87 sz. B b., 2490 s. 36 sz. A b., 2490 s. 36 sz. B b., 2490 s. 51 sz. A b., 2490 s. 51 sz. B b., 2526 s. 78 sz. A b., 2526 s. 78 sz. B b., 2543 s. 29 sz. A b., 2543 s. 29 sz. B b., 2615 s. 53 sz. A b., 2615 s. 53 sz. B b., 2615 s. 53 sz. B b., 2710 s. 22 sz. A b., 2710 s. 22 sz. B b., 2728 s. 47 sz. A b., 2728 s. 47 sz. B b., 2799 s. 82 sz. A b., 2799 s. 82 sz. B b., 2905 s. 1 sz. A b., 2905 s. 1 sz. B b., 2935 s. 30 sz. A b., 2935 s. 30 sz. B b., 2935 s. 87 sz. A b., 2935 s. 87 sz. B b., 2948 s. 27 sz. A b., 2948 s. 27 sz. B b., 2970 s. 31 sz. A b., 2970 s. 31 sz. B b., 3014 s. 60 sz. A b., 3014 s. 60 sz. B b., 3032 s. 39 sz. A b., 3032 s. 39 sz. B b., 3117 s. 50 sz. A b., 3117 s. 50 sz. B b., 3120 s. 13 sz. A b., 3120 s. 13 sz. B b., 3140 s. 71 sz. A b., 3140 s. 71 sz. B b., 3150 s. 95 sz. A b., 3150 s. 95 sz. B b., 3149 s. 9 sz. A b., 3149 s. 9 sz. B b., 3170 s. 80 sz. A b., 3170 s. 80 sz. B b., 3247 s. 9 sz. A b., 3247 s. 9 sz. B b., 3274 s. 66 sz. A b., 3274 s. 66 sz. B b., 3282 s. 24 sz. A b., 3282 s. 24 sz. B b., 3308 s. 69 sz. A b., 3308 s. 69 sz. B b., 3393 s. 75 sz. A b., 3393 s. 75 sz. B b., 3420 s. 73 sz. A b., 3420 s. 73 sz. B b., 3428 s. 89 sz. A b., 3428 s. 89 sz. B b., 3447 s. 17 sz. A b., 3447 s. 17 sz. B b., 3453 s. 67 sz. A b., 3453 s. 67 sz. B b., 3460 s. 67 sz. A b., 3460 s. 67 sz. B b., 3486 s. 72 sz. A b., 3486 s. 72 sz. B b.

A nyeremények kifizetése (minden kisorsolt A vagy B nyereménykötvény után a 100 korona névérték levonásával, mely a törlesztési huzásban törlesztetik) 1909. márczius 27-től kezdve történik. A nyeremények kifizetését a Magyar Jézálog-Hitelbank főpénztára Budapesten eszközi.

A nyereményhuzáson kihuzott kötvények a nyeremények kifizetésekor új kötvényekre cserélhetnek be, amelyek ugyanazon sorozattal, számmal és betűvel vannak ellátva és amelyeken kiütöttetik, hogy az azokra esett nyeremények már kifizettek.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadófeladónos:

A Magyar Ujságkladó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Óvakodjunk utánzatoktól.

COGNAC

vásárlásnál határozottan
Gróf Keglevich István uid.
hírneves gyártmányait kérjék,
Bel- és külföldön kizárólag díszkocsiakkal kintéve

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidhauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbajásoknak és székazorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elroptott gyomor
3-3 óra alatt tel.
jelesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 100 fillér.

Buza		100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
	ár	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.
tiszavidéki uj	75	24.90	25.30	79	25.40
" " " "	76	25.10	25.50	80	25.55
" " " "	77	25.35	25.70	81	25.80
fehértaljai uj	75	24.70	25.10	79	25.20
" " " "	76	24.90	25.30	80	25.45
" " " "	77	25.15	25.55	81	25.70
pestvidéki uj	75	24.80	25.20	79	25.30
" " " "	76	25.00	25.40	80	25.55
" " " "	77	25.25	25.65	81	25.80
bánási uj	75	25.15	25.55	79	25.25
" " " "	76	25.35	25.75	80	25.95
" " " "	77	25.60	26.05	81	26.30
dacsai uj	75	24.90	25.30	79	25.40
" " " "	76	25.10	25.50	80	25.65
" " " "	77	25.35	25.75	81	26.00

Egyéb gabonaméleek		100 kilogramm ára	
	ár	K. t. l.	K. t. l.
Rozsa elsőrendű uj	19.90	19.90	20.10
" " " "	19.90	19.90	20.10
Arpa elsőrendű uj	16.10	16.10	16.30
" " " "	15.70	15.70	15.90
Zab elsőrendű uj	17.25	17.25	17.50
" " " "	16.95	16.95	17.25
Tengeri magyar	17.25	17.25	17.50
Repeze kaspóslapocsa	16.95	16.95	17.25

Burgonya		Koronátói-koronáig	
	ár	K. t. l.	K. t. l.
Dunántúli	5.20-5.30	6.20-6.30	6.60-6.80
Felsőmagyarországi	5.30-5.40	6.30-6.40	6.60-6.80
Nyírségi	5.20-5.30	6.20-6.30	6.40-6.60
Hódvölgyi	5.20-5.30	6.20-6.30	6.40-6.60
Pesti	5.20-5.30	6.20-6.30	6.40-6.60

Különléte termények		Faj		Férfi		Áru	
	ár	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.
disznózsír	138	138	139	138	139	138	139
szőlőanna	106	107	107	106	107	106	107
szilva készáru	111	112	112	111	112	111	112
heremag	104	104	104	104	104	104	104

Allamadoóság közkölcsondok		Pénz		Áru	
	ár	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.
Magyar aranyáradek 4%	109.75	110.25	110.25	109.75	110.25
koronajáradek 4%	81	81.50	81.50	81	81.50
koronajáradek 4%	91.10	91.50	91.50	91.10	91.50
All.köl. Vaskapu célj. ar. 6.3%	75	75.50	75.50	75	75.50
1870. nyeresémi kölc. 100 frt	186	188	188	186	188
Horv.-szlav. reg.-kár. k. 14%	186	188	188	186	188
M. földterherment. kölc. 4%	92.50	93.50	93.50	92.50	93.50
Horv.-szlav. Tiszai szegedi nyér. kölc. 4%	98.50	99.50	99.50	98.50	99.50
Horv.-szlav. jelz. földk. kölc. 4%	142	146	146	142	146
Konv. osztr. adóm. koronai. 4%	94	95.50	95.50	94	95.50
Egyes. osztr. ár. papir. 4 1/2%	97	97.50	97.50	97	97.50
Oszt. aranyáradek 4%	114.50	115	115	114.50	115
koronajáradek 4%	94.50	95	95	94.50	95
All.-sors. 1880. 1000 K 4%	152.50	156.50	156.50	152.50	156.50
1880-ból 200 K 4%	210	214	214	210	214
1884-ből 100 K 4%	285	290	290	285	290
1884-ből 100 K 4%	285	290	290	285	290
Bosz.-herc. orsz. k. 1895. 4%	98.50	99.50	99.50	98.50	99.50
vasút 1888. 4 1/2%	96	97	97	96	97
1902 4 1/2%	96	97	97	96	97
Bpest. székess.-f. kölc. 4%	89.50	90.50	90.50	89.50	90.50
Orosz államkölcsön 6.5%	98	98.50	98.50	98	98.50

Záloglevelek. Elsőbbségek.		Pénz		Áru	
	ár	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.
Belvár. t. p. r. t. 4 1/2%	98	99	99	98	99
Egyesült. f. v. takp. 4 1/2%	98	99	99	98	99
Kisbirt. orsz. földh. 84 év 5%	100.50	101.50	101.50	100.50	101.50
50% évre 5%	97.10	98.10	98.10	97.10	98.10
50% évre kor. ért. 4 1/2%	93.50	94.50	94.50	93.50	94.50
M. agrár-jár.-b. szőlők. 4%	92.25	93.25	93.25	92.25	93.25
járadek egy vt. 4 1/2%	92.25	93.25	93.25	92.25	93.25
zálogk. kölc. 4 1/2%	92.25	93.25	93.25	92.25	93.25
M. ált. takp. r. t. 60 évre 4%	92.25	93.25	93.25	92.25	93.25
65 évre 4%	92.25	93.25	93.25	92.25	93.25
Magy. földhitelint. 41 évre 4%	94.50	95.50	95.50	94.50	95.50
65 évre 4%	91.40	92.40	92.40	91.40	92.40
68 évre 4 1/2%	83	84	84	83	84
szab. és talajjav. 4%	91.50	92.50	92.50	91.50	92.50
M. jelz. nitel. frt.-ban 4 1/2%	98.25	99.25	99.25	98.25	99.25
ugyanaz 50 évre 4 1/2%	91.50	92.50	92.50	91.50	92.50
forint értékben 4%	91.50	92.50	92.50	91.50	92.50
60 évre kor. 6. 4%	91.50	92.50	92.50	91.50	92.50
közs. kötv. 60 évre 4 1/2%	98.25	99.25	99.25	98.25	99.25
ugyanaz 50 évre 4%	114	118	118	114	118
60 év vt. 110 frt. 4%	118	122	122	118	122
nyer. kötv. frt. 6. 4%	99	101	101	99	101
nyer. kötv. kor. 6. 8%	92	93	93	92	93
M. lezárt. prvitk. 60 évre 4%	92	93	93	92	93
65 4%	92	93	93	92	93
M. tkpt. közp. jelz. 4 1/2%	98.25	99.25	99.25	98.25	99.25
közs. kötv. 80 évre 4 1/2%	98.25	99.25	99.25	98.25	99.25
közs. kötv. 70 évre 4 1/2%	100	101	101	100	101
Orsz. közp. hitelsz. kötv. 4%	97.70	98.70	98.70	97.70	98.70
Osztr.-m. bank 50 év o. 6. 4%	99	100	100	99	100
kor. 6. 4%	98.25	99.25	99.25	98.25	99.25
P. hazale. tkp. közs. kv. 4 1/2%	92.50	93.50	93.50	92.50	93.50
100 K n. o. egyébrt.	98.75	99.75	99.75	98.75	99.75
Pesti m. keresk. bank 4%	92	93	93	92	93
kor. 6. 4%	113.30	114.30	114.30	113.30	114.30
közs. kötv. vt. 110 frt. 4%	94	95	95	94	95
közs. kötv. vt. 105 k. 4%	99.50	100.50	100.50	99.50	100.50
Adria tengerhaj. r. t. 4 1/2%	92.50	93.50	93.50	92.50	93.50
Bpesti közautó vasútv. 4%	111	113	113	111	113
vil. vasút 100 márk. ért. 4%	111	113	113	111	113

Kassa-derb. v. 1889. frt. 4 1/2%		Pénz		Áru	
	ár	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.
1889 aranyáradek 4%	98	99	99	98	99
1891 aranyáradek 4%	108	109	109	108	109
1891 aranyáradek 4%	98	99	99	98	99
oszt. vonal tel. c. 4%	95	96	96	95	96
M. folyam-igh. r. t. k. ért. 4%	99	100	100	99	100

Bankok részvényei.		Pénz		Áru	
	ár	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.
Angol-oszt. bank	291	298	298	291	298
Budapesti bankgy. részv. 5%	40	45	45	40	45
Erzsébet bankgy. részv. 5%	374	378	378	374	378
Magyar bankgy. részv. 5%	277	278	278	277	278
Magy. agr. és jár. b. r. t. 5%	850	855	855	850	855
M. ált. hitelbank dec. k. 5%	408	410	410	408	410
M. jelzáloghitel. dec. k. 5%	408	408.50	408.50	408	408.50
Magy. kereskedelmi r. t. 5%	578	580	580	578	580
Magy. k. sz. osz. társaság 5%	1000	1050	1050	1000	1050
M. lezárt. és p. b. dec. v. 5%	476	480	480	476	480
M. pénzt. k. p. h. b. r. t.	975	1000	1000	975	1000
M. tkp. közp. jelz.-ja 5%	1080	1050	1050	1080	1050
Magyar teleph. és par. bank	840	850	850	840	850
Osztrák-magyar bank 5%	610.75	620.25	620.25	610.75	620.25
Pesti m. keresk. bank 5%	1780	1740	1740	1780	1740
Unionbank 5%	8885	8840	8840	8885	8840
Magy. k. sz. osz. társaság 5%	592	600	600	592	600
Budapesti bankgy. részv. 5%	198	208	208	198	208
Budapesti-Lipótvárosi bank r. t.	145	147	147	145	147
Bpesti bankgy. részv. 5%	425	430	430	425	430
Egyesült pesti fővárosi tkp.	2140	2150	2150	2140	2150
Magy. ált. takarékpénzt. 5%	576	578	578	576	578
Magyar orsz. központi tkp.	1615	1135	1135	1615	1135
Pesti hazai első takarékp.	18375	18650	18650	18375	18650

Takarékpénztárak.		Pénz		Áru	
	ár	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.
Belvárosi takarékpénztár 5%	592	600	600	592	600
Budapesti-Erzsébetvárosi tak.	198	208	208	198	208
Budapesti-Lipótvárosi bank r. t.	145	147	147	145	147
Bpesti tak. sorsz. zálogk. r. t.	425	430	430	425	430
Egyesült pesti fővárosi tkp.	2140	2150	2150	2140	2150
Magy. ált. takarékpénzt. 5%	576	578	578	576	578
Magyar orsz. központi tkp.	1615	1135	1135	1615	1135
Pesti hazai első takarékp.	18375	18650	18650	18375	18650

Biztosító társaságok.		Pénz		Áru	
	ár	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.
Első magyar ált. biztosító	9500	9600	9600	9500	9600
Ponciere pesti bizt. int. 5%	255	260	260	255	260
Magy. jég-és vízsz. bizt. 5%	290	300	300	290	300
Nemzeti baleset biztosító 5%	210	225	225	210	225
Pannónia vízsz. bizt. intézet	2100	2225	2225	2100	2225

Gőzmalak.		Pénz		Áru	
	ár	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.
Concordia	210	220	220	210	220
Első budapesti	1460	1490	1490	1460	1490
Erzsébet	300	310	310	300	310
Lauza	278	288	288	278	288
Pesti hengermalom	380	395	395	380	395
Pesti molnárak és sütők	355	375	375	355	375
Pesti Viktoria	625	635	635	625	635

Különléte vállalatok.		Pénz		Áru	
	ár	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.	K. t. l.
Bpest-szt.-lőrincz tegy. gyár	365	367	367	365	367
Egyes. tegy. és cementgy. 5%	185	190	190	185	190
Eszaki. egy. köz.-bánya 5%	205	210	210	205	210
Felsőm. bány. és kohóip. 5%	580	570	570	580	570
Kőbányai gőztég. gyár	890	900	900	890	900
Közbeny. és tegy. gyár	435	445	445	435	445
Magyar asztal r. t.	148	148	148	148	148

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1908 deczember 29-én.

Nemzeti Színház

Magyar Színház

Napamasszony.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Victorien Sardou. Noivellné Csúg, Susane Török L., Thérionot Dezős, Gerard Honis, Davonay Náday B., Bondinos Horváth Mihály, Kovács Károly, Pucol Helvay, Plochoul Helvay, Barquin Bartos.

Kezdeté fél 8 órakor.

II. Kir. Operaház

Carmen.

Opera 4 felvonásban. Zenelet szerzete Bizet. Műveget Mercedier Prosper basszói átán Irták Meilhac és Halévy L. Don José Burján, Escamillo Daluoki, Carmen Szamosi, Dancolra Ney, Remendado Pichler, Zuniga Kormai, Morales Mihály, Lillas Pastie Zsolnai.

Kezdeté 7 órakor.

Operaszínház

A modern sport

Kezdeté fél 8 órakor.

Forradalminász

Dráma 3 felvonásban. Irtá Sophus Michaelis. Ford. Homonnai Albert.

Személyek:

Alain de l'Estolle Forgács R., Ernest des Tressailles Tarnai, Du Bérta László, Copin abbé Fenyvesi, Leonlin Forrai R., Jeromes mester Rétey, Prosper Rákay, Montaloup Garas, Davoux Papp, Marc-Aron Ceollos, Jean Laupus Kórmendy.

Kezdeté fél 8 órakor.

Királyszínház

Mary Ann.

Operetta 3 felvonásban. Irtá János Sándor, zenét szerzette Kacsob Pongrácz.

Személyek:

Lancelot Király, Péter, barátja Paláthy, Mary Ann Peiráss, Mr. Leadbetter Marosi A., Kitti Lőránt L., Ladi Stewben Orley F., Aliso Kosári E., Lord Leafles László, Parrot hadnagy Papp.

Kezdeté 8 órakor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Minden este 8 órakor.

A deczemberi új műsor.

„Fiu vagy leány?” lávnyos operetta.

„A primadonna” zenés bohózat.

Ujváry Károly új kupaikkal, Seymour Duett, Kovács Andor, Szilgeti Aranka Giroflé-Girofla, Les Tongers, Little Paff, Les Figinis.

A téliert nyitva reggel 5 óráig, internacionális táncok és cabaretelőadások.

KOVÁCS GYULA

zongoratermel

BUDAPEST,

(Gresham-palota)

V., Ferencz József-tér 5-6.

TELEFON 110-68

Inhalatorium,

pneumatikus kamara, póstyéni iszapkura, villamos szénsavas, o o forrólégfürdők o o

Dr. Pajor új vizgyógyintézete és szanatoriumában

Budapest, VIII. Vas-utca 17.

Bejárók és benlakóknak.

CIMBALMOK,

Legjobb szabadalmazott acél bécsi szerkezettel, melynek hangja, hangtartalma rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmegengedőbb feltételekkel kaphatók. Fonografok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, omlatók, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kifutottak ellenszertől munkáért.

Arjegyzéket ingyen küld Magyaróssy Gyula m. kir. szabadalmazott hangszergyáros budapest, VIII. Rákóczi-ut 7L Telefon 88-20

Advertisement for a bed with technical specifications: Ezen szabadalmazott ágy 15-20 részekkel, részletesen, erős acélsztronybetéttel 32 K. Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K. Réz sztronybetéttel 80 K. Rézgyöngy-szalag és javítás 17 K. Vaskeretes ágybetét erősminőségű 11.50 K. Feketéssel 7.50 K. Kárpitozott matrások minden kivitelben. Vas- és rézrukorok legolcsóbban szállít.

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46. (Voll Uj-utca.)

Turul beszélőgép

mely számtalan előnyös ujtítás mellett felülmul minden más gyármanyr.

Világosoda! Szenzációs ujdonság! Tölcsér nélküli beszélő-gép!

Hatalmas hang harral, ment minden előnyös ujtítás 20 kor. Pataphon hangemelő (új) nélküli jelző ó (emelő) nagy nemzékű műsor 10 darab véteendő a 5 kor. egy Path-féle hangdoboz INGYEN! A létező összes elsőrangú hangemelő gyári raklára még eddig nem létezett olcsó árak mellett. Tessék lemezt arjegyzéket saját érdekében kérni ingyen és bérmentve küldjék.

Grammofonok részletfizetésre is. Kereskedőknek legolcsóbb beszerzési forrás. Képes arjegyzék ingyen. Fried Győző és Tsa grammofon különlegesség ec es hangemelő nagy kereskedők Bpest, VIII., Aggteleki-u. 10. Mákos-túrói két percz. Telefon 4-00.

BUTOR RESZLETFIZETÉSRE KENDŐVÜLLI OLCSÓÁRON HÁBHTO ÉHRENTREU TESTVEREKÉK BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SARKÁN) TELEFON 62-27

DÓCZIM,

Budapest, Rákóczi-ut 10/A.

Egyedárusítása a világhírű amerikai

„GO-ON”-cipőknek.

Párja 18 és 20 kor.

Table with 2 columns: Férficzipők and Kor. Legújabb! Amerikai cipők, széles talppal 18.-. Legt. nomabb boxbőrű, cugos 9.50, tűzős 10.-. Francia sevrő, cugos vagy tűzős 10.- gombos 11.-. Borjubőr tűzős, sima vagy betétes 8.-. Posztó, bőrrel körűl 8.50, oroszakkal 9.50. Ugyanílyan, 24 cm. magas-szaru bőrral 10.-. oroszakkal borítva 11.-.

Table with 2 columns: Női cipők and Kor. Zergo- vagy borjubőr, tűzős vagy cugos 7.-. Legt. nomabb boxbőr, tűzős v. cug. 8.50, gombos 9.-. Francia sevrő, tűzős vagy cugos 10.-, gombos 10.50. Posztó, bőrrel körűl 7.50, oroszakkal 8.-. 10.000 par női, posztó komolcipő 2.- 8.-.

Table with 2 columns: Férficizmák and Kor. Amerikai boxbőrű, tiszti csizma 24.- 28.-. Bagarilábű, erős doplattal 18.- 22.-. Há nabol, többféle kiállításban 12.- 16.-.

Vidéki megrendelések aznap eszközöltetnek. Rendelések 20 koronán fölül bérmentve. Meg nem felelő árut készséggel becsorúdnak. 150 fényképpel ellátott remekű kiállított képa nagy arjegyzéket küld-matra ingyen és bérmentve küldök.

Most jelent meg az 1909. évre szóló Magyar Közigazgatási Kalendárium!

Hivatalok, intézetek, közigazgatási hatóságok és tisztviselők részére nélkülözhetetlen az

XVIII. ATHENAEUM XVIII. évfolyam. XVIII. MAGYAR XVIII. évfolyam. Közel 400 oldal. Közel 400 oldal. KÖZIGAZGATÁSI KALENDÁRIUMA

AZ 1909. ÉVRE. Ára tartós kötésben 2 korona.

Kivonat a tartalomból Naptár-rész. Közhasználati rész. Budapesti kalauz. Tüzetes tájékoztató a fővárosban. Posta- és távirat-árszabály. A legújabb hivatalos adatok alapján teljesen átdolgozott, meg bővített és a nyomtatás napjáiig kiugazított Tiszti címtár. Ó felsőge címe, kabinetirodája, udvari hivatalok, zászlósorok, testőrség, egyházak, főrendiház, képviselőház (teljes név- és lakásjegyzékkel). Az összes minisztériumok teljes címtára. Igazságügyi hivatalok. Ügyvédi kamarák, a magyarországi, alsóausztriai és bécsi ügyvédek név- és lakásjegyzéke. Tanintézetek. Különböző szaktanácsok, bizottságok, múzeumok, kóptárak. Vármegyék a közigazgatási járással. Szab. kir. városok, rend. tanácsu városok és ragyközsegek teljes tisztikara. Budapesti orvosok, fogorvosok, gyógyszerészek teljes név- és lakásjegyzéke. Tudományos, irodalmi és közművelődési egyesületek. Közlekedési intézetek, stb. stb.

Kapható a kiadó ATHENAEUM részvénytársulat könyvkiadóhivatalában (VII. ker., Rákóczi-ut 54. sz.) és minden könyvkereskedésben.

FŐVÁROSI ORFEUM WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17. Még csak néhány napig a fényes decemberi műsor. Az előadás kezdete 8 órakor. Jegyelővétele 10-1 és 3-6 óráig a nappali pénztárnál. - Jegyek a Sylvester-estére máris előre válthatók.

FOLIES CAPRICE igazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTT SANDOR Budapest, Révai-utca 18. sz. Az előadás kezdete fél 9 órakor „SZABADSÁGON” (Czabari), Betöltötte: Trébitsch Sándor. Előadás az egész személyzet. Továbbá: «Corpus Delicti» és »Scheiden thut weh.» Nappali pénztár d. e. 9-11 és d. u. 3-6-ig. Az első emeleti Casino de Parisban elsőrangú táncelőadások. - Kezdeté fél 12 órakor.

BUDAPESTI CABARET BOMBONIÉRE VI., Teréz-körút 28. Telefon 52-83. Minden este 9 órakor BARON EROVIN, a könni Stadt theater művészenek rövid német vendéglátása DER BRANDSTIFTER (a gyújtogató). Dráma 1 felvonásban. Irtá H. Heyermann. (Az összes szereplőt Baron Erwin jászai) Berliuben Kölnben szenzációs sikerrel adták elő. Aronkivül: Bözse-anket. - Az első hó. Bzenyiványgyar (a teljes fényes műsor. Jegyet: 0, 5, 4 és 8 kor. ért. - Bővebbet a plakátok.

Hull a haja? Petroleum-hajszesz-t. Egy üveges 0.50 és 2 korona. Németországban készült. Gara Geza és Tsa drogéria Bpest, VIII., József-tér 7B. Képes arjegyzéket küldök.

SZÍNHÁZAK
Kedden, 1908. december 29-én

Vígyszínház
Visszatérés Jeruzsálemből.
Eszmélt é felszabadult. Ista Mauice Donnay, Fordította Adorján A. Mielbe! Goth. Andree M. Hármat. Yonriette Judith Góthné. Susanna P. Gassi M. Jaendelszohn László Fenyeves Emil Vendrei. Dr. Luszau Libanyi. Jovanberg Tausy. Geolys Tapolcsay.
Kezdeté 1/8 órákor.

Várszínház
Zárva

Surányi szalonczukorkák
legfinomabb minőségben
1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K.,
vándvétel mellett bérvenve.
Finom friss teásüttemény is kapható.
Surányi cukorkagyár
Nagy-Surány Nyitra megye.

Saját érdekében
Kérjen árjegyzéket ingyen és bérmentve a világban a legjobban anatómiai rendszerű cipőkről.

Fióküzletek:
Budapest: Rákóczi-ut 64.
Nagyvárad: Kossuth-utca 5. szám és Rákóczi-ut.
Szarajevó: Badolcsinó.
Pécs: Király-utca 7. sz.
Petrovárszeg: Kossuth-utca.

Központi gyártelep: Nagyvárad.
Fiókgyár: Moskovits Farkas és Társa
telep; es. és kir. Kőszahadsereg szállító.
Budapest, VII., Rákóczi-ut 64/0. szám.

STEINHARDT MULATÓ
Telefon 84-22. Rákóczi-ut 63. Telefon 84-23.
Minden nap! Kezdeté 1/8 órákor.
Ujdonság! **Zsiga nem akar!** Ujdonság!
Böhözt, Iriák Glingér és Tausy. Fordította Steinhardt G. K. kövél.
A nőtlen férj
Böhözt, Iriák Glingér és Tausy. Fordította: Széke. Steinhardt, Gyárfás, Selmé és Pápy teljesen új magánzámmakkal, valamint Vandero's tornászok, Lee Angelotti's furbiilion táncosok és Boston and Philadelphia szentrikusok teóptio.
A szemek telkerten zene és tánc regény, elsőrendű attrakciók. Beléptidj nincs. — Jegyek: 8-12-ig és 8-6-ig Rákóczi-ut 63. és Özv. konti Józsefné dobánykötőművészeti áruházában Andrássy-ut 29. — Vasárnap délután fél 4 órával kezdettel mérsékelt helyűr előadás. Szinre kerül: A Nőtlen Férj. Steinhardt' fellépte magánzámmakkal.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHEK optikusok, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látászékek is legelőelőbb kaphatók inoven árjelvezék bérmentve.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC
L. FRANÇOIS & Co.

"VALUTA" arszény
egy darab bőrből készült ára 1 korona kizárólag
"Székely" bőrdobozból VII.-9 Rákóczi-ut 4
Arizvezék ingyen

A PARADICSOM KABARET
DILLÓI-UT 46. szám. — Telefonszám: 115-84.
Igazgató Widátsch Kossó József, Karmester Nádor Mihály, Zóvács Jenő, Kóder Ernő, Bogrády Gizi, Csabai Zsófi, Lángai Jónó, Mészáros Mihály, Nagy Tilla, Dainoky Imre, Balázs Béla, Tarján Vilmos, Sztárossky Lajos konferenciar.
RABLOK A BANKBAN
Aktuális tréfa, előadja az egész személyzet.

Szőnyeg-ujdonság!
200-300 nagyságban nyírott Jacquard szőnyeg, tartós minőségben 5 fnt 80 krért.
Rosenberg és Qitt
női divet, szőnyeg- és vászonárak nagy árúháza
Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet
Alapítéetési 1895.

Magyar királyi államvasutak
Budapest jobbparti üzletvezetőség
52408 szám.

Versenyárgyalási hirdetés
(darabolt kavics szállításra.)

A magyar kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége nyilvános pályázatot hirdet 60.000 m³ bazalt vagy trahyt-kövekből készítenő darabolt kavics szállítására.

Ezen mennyiségnél a jövő 1909. év folyamán 10 százalékkal több vagy kevesebb is megrendelhető.

Az ajánlatok a jövő 1909. évi január hó 12-én déli 12 óráig üzletvezetőségünk I. általános osztályának (VIII., Kerepesi-ut 3. sz. I. emelet 38. sz. a.) adandók át, a bántatpéz ugyanott a gyűjtőpénztárnál jövő 1909. évi január 11-én déli 12 óráig teendő le.

Részletes pályázati feltételek és ajánlati űrlap valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthető, üzletvezetőségünk általános osztályában pedig azok díjmentesen megszerezhetők.

Budapest, 1908. évi december hó 20.
a Budapest-jobbparti üzletvezetőség.

Ingyen
adunk egy gramofont legfinomabb kivittel, ha a ki nálunk lemezekre előfizet Progresszív ingyen.
Grammofon-társaság
Budapest, VII., Vörösmarty-u. 17.

Üzlethelyiség nagyobbítás
miatt 50.000 pár mindennemű **lérfi, női és gyermekcipőt** előállítási áron alul kiárusított.
Vszontefeladónak és gyermekfelruházási egyleteknek 20% engedm.
DÓCZI M.
BUDAPEST,
VII., Rákóczi-ut 10. sz.
Egyedelárusítása a világhírű amerikai cipőknek
Párja 13, 15 és 18 korona.

Kalap Király
a legelőelőbb órii ujdonságok megérkeztek, a nagyérdemű közönség ügyeimet felhívjuk saját gyártmányú 4, 5 és 6 kor. kalapjainkra. Nálunk vásárolt kalapok ingyen vasaltatnak.
Különös gondot fordítunk műhelyünkben EÁrs'a-u 33. női kalapok átalanítására.
Becses pártfogásért csodásunk **Osztermann és Stern** kalapos mester
Szigoruan szabott árak! Esku-ut 6. (Bottild palota.)

CZIMBALMOT
ne vegyen még **REMERYI MIHALY**
legjobb ozimbalom árjegyzéket át nem ovisata, melyet Remenyi ozimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve.
Budapestről **KIRÁLY UICZA 58.**
Telefon 87-84.
Hang mint a zongoráé. Kivitel a legjobban stílusokban.
10 évi kezesség! 6 LC SO ÁRAK.

Eredet francia gyártmányú **para, selyemgarni és haloblyagok** tucza a kor 1, 2, 3, 4, 5, 10 korona ár. Egy korona bekiid se mian franko és bérmentve küldök 8 db. legfinomabb minőségű eményi diszertív mellett **NEUMAYER LIPÓT** Budapest, gumitáru-különlege-ségek **VI. Váozsi-körút 3 sz., Auertényház.**

HETI MŰSOR.

December — Január		Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Uránia	Várszínház
30	Szerda	Hamlet	A hegyek alján	A király	Mary Ana	A szerencse fia	Az éjleli nap orszáva.	—
31	Csütörtök	Urhatnám polgár	Jancsi és Juliska A babatündér	Jóka ördöge Az ördög	Mary Ann	Forradalmi nász	A párisi asszony	—
1	Péntek d. u. este	A betyár kendője A csók	A csavargó	Visszatérés Jeruzsálemből A király	Mary Ann	Forradalmi nász	Hogyan mulatunk	—
2	Szombat	Nóra	Faust	Tatárjárás	Mary Ann	A holnap	—	—
3	Vasárnap d. u. este	Ka elias hölgy A piros bugyél.	Istenek alkonya	A tanítónő A király	Mary Ann	Forradalmi nász	—	—

**MESÉS
AJÁNDÉKOT AD
A BAZÁR
A DIVATLAPOK KIRÁLYA
KÉRJEN EGY MUTATVÁNYT
A KIADÓBÓL
BUDAPEST, DOHÁNY-Ú 16**

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diétetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

50 év óta használatos a legtöbb állatalkban étvágytalanság és rossz emésztés esetében, tehénknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Valódi csak ezen védjeggyel: Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÓRÓK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrassy-ut 28. szám.

Benedek Elek Kis Könyvtára

a legkedveltebb olvasmányok gyűjteménye.

9-15 éves gyermekek számára.

A legújabb kötetek:

Frühliehné Kafka Margit. Képzeltkirályiák (mese)	Ára	—89f.
Havas Mihály. A bükki harang	—	—60e
Kolumbán Lajos. A Magas-Tátra hazájában	1 K	20e
Lengyel Laura. A magyar levegő	—	—60e
Mosdóssy Imre. Útravaló	—	—60e
Sarándy István. Elpusztult birodalom	—	—60e
Szivos Béla. A Hajduság	—	—60e

A teljes gyűjtemény jegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Kaphatók:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) r. t. n. l.
Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

**A „GLOBUS” műintézet és kiadóval-
lalat részvénytársaság**

Budapest, VI., Aradi-utca 8. sz.

Kb.
2 millió darab

Képes-Levelezőlap

készletét mélyen leszállított
árak mellett eladja

Raktáron vannak **karácsonyi, újévi, husvétii**, valamint **genre** kártyák a legváltozatosabb művészi kivitelben. Ár: 1000 darabonként 7 korona, utánvét vagy az ár előzetes befizetése ellen. 1000 darabnál kisebb mennyiség nem szállítatik.

A bosznia-hercegovinai államvasutak üzemkimutatása

1908. november haváról. — Üzemhossza 940 km.

Időszak	Továbbított		Devételek	Összehasonlítás a múlt 1907. évvel	
	személyek száma	árak tonnában		bevétel	költség
1908. január 1-től október 31-ig	2,075,063	1,183,610	10,378,640	9,341,010	1,037,630
1908. november 1-től 30-ig	182,015	112,750	1,110,893	996,233	14,660
Összeg	2,257,078	1,296,360	11,489,533	10,337,243	1,052,290

Sarajevo, 1908. december 12-én. Az igazgatóság.

Karácsonyra, ujévre a legszebb, legkedvesebb meglepetés gyermekek számára

AZ ÉN UJSÁGOM.

Nincs az a játék, nincs az a drága ajándék, amivel nagyobb örömet szerezhetünk, mint ezzel a gyönyörű gyermekujssággal. A gyermekvilágnak színes vidám mese kell, **Az Én Ujságom** pedig valóságos kincsébányája a szebbnél-szebb meséknek. Egész éven át hétről-hétre beköszönt az ő kis olvasóhoz és a hányzor be-kopogtat, elevelenség, vidámság, tréfa kél nyomában.

Az Én Ujságom kiadóhivatala szívesen küld mutatványszámot és kérésre díjtalanul elküldi a karácsonvi és az újévi számot.

≡ AZ ELŐFIZETÉSI DIJ: ≡

Negyedévre	Félévre	Egész évre
2.50 KORONA	5.— KORONA	10.— KORONA

Januárban minden előfizető ingyen megkapja **Az Én Ujságom** képes naptárát, amely szórakoztat, tanít, lelkesít. A naptárnak különösen népszerű része a rejtvénypályázat, amelynek megfejtői között 25 értékes pályadíjat sorsolnak ki.

**Magyar királyi államvasutak
Budapest-balparti üzletvezetőség.**

480-3/III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Pozsony rendező pályaudvarán lévő vasúti vendéglői üzletre 1909. évi február hó 1-étől számítandó öt évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettek.

Az ezen üzletet bérbe venni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen felbelyegzett és a kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb 1909. évi január hó 5-ig déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége általános osztályához (Budapest, VI., Teréz-körút 62. sz., I. em. 6. ajtó) a következő megjelölés mellett adják be:

„Ajánlat a Pozsony rendező pályaudvari vendéglői bérletére 48083. számhoz.”

Bérbeadó üzletvezetőség részéről kikötetik, hogy a pályázó vendéglős egyszersmind mérsáros és hentes is legyen, mely körülmény a pályázatban felemlítendő.

Az ajánlattevő köteles ugyanezen üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1909. évi január hó 4-én déli 12 óráig bánatpénz fejében 400, azaz négyszáz koronát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban letétbe helyezni, illetve oda posta útján külön borítékban beküldeni.

A bánatpénzről nyert elismervény az ajánlatához nem csatolandó.

Bánatpénz letétele nélkül az ajánlat figyelembe nem vétetik.

Előzetes tájékoztató céljából közöltetik, hogy a vendéglői üzlet céljaira átengedett összes helyiségek fűtéséről, tisztogatásáról bérlet saját költségén maga tartozik gondoskodni. A fűtési és világítási anyagokat a bérlet, ha azt kívánja, önköltségi áron kaphatja, de évenként legfeljebb 70 köbméter tüzfűtő vagy ezzel egyenértékű szenet és 900 kg. kőolaj jár.

A bérletre vonatkozó részletes feltételek az alulírott üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest, VI., Teréz-körút 62. sz., lélemezlet 12. ajtó alatt), továbbá a magyar királyi államvasutak forgalmi főnökségénél Pozsonyban (Stefánia-út 4. sz. a.) hétköznapokon a hivatalos órák alatt (reggel 8 órától délután 2 óráig) megtekinthetők, az ajánlattevőkről tehát feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

A bérbeadó üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők közül függetlenül a felajánlott összeg magasságára, belátása szerint szabadon választ-hasson.

Budapest, 1908. évi december hónapban

E hirdetés rovatban minden egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrény raktárban, Budapest, V. Balvány-utca 6/C. 28

Kárpitos nyergesek
Készre mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Pázmánygyár Részvénytárs. Nagyvezető-utca E. 46. 27003 F.

Parlament
Gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, kereskedelmi akadémiaifutárak által oktatott szaktantúrgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Aligottta Markovits Iván 1883-ban. Biztos állásbiztosítás. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Csíme vizsgázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógépcégektől a más hirdetésünket utánzó utóbb tanfolyamoktól független. Telefon 84-68. Beírások egész napon át. 28044

Mézédes
Csemegecsokoládé, fagymenteseket postakosaraként 350, csemege fajtalmak és nemes birsalmák postakosaraként 2 80, 50 kilonként 18 koronáért, papírheju csemegecsokoládé postakosaraként 3 50. Faliborokat hektoliterenként lejtve 28 koronáért kölcsönhordóban szállítja Gyümölcsök vitél Csongrádrol.

Hordós
Savanyú káposztát hasábbal és föld babot a legkifűnőbb ízűeket postakosárúvegekben 3 kor., ananász kajszinbarack-levárnak kilóját 2 20, mézédess szilvalekvárnak 1 kor., különleges birsalmalekvárnak vagy sajnak 1 80. Faliborokat hektoliterenként lejtve 28 koronáért szállítja Gyümölcsök vitél Csongrádrol.

Vesszőkosarakat
minden nagyságban a legolcsóbb ár mellett szállítja Gyümölcsök vitél Csongrádrol

Azonnali pénz-
előleggel beraktározunk butort, kocsikat, varrógépeket, autómobil és kereskedelmi árut, száraz raktárainkban utólagos díj-fizetéssel! és igen mérsékelt díj mellett. Tauber Armin és Társa, Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Gimnáziumi,
polgári iskolai magánvizsgákra lelkiismeretesen előkészít Magánintézet előkészítő. Rottenhiller-utca 1. 9239

THE ROYAL
beszélőgépeket
A legújabb modelleket, egyszerű és eredeti gyári áron
30% árleszállítással
szállítunk havi 5-10 K. részletekben is, vidékre is házhoz.
Láng Jakab és fia gramofon-nagykereskedő
Budapest, József-körút 41.
Főkülföldi: VII., Baross-tér 4.
és Budán, II., Margit-körút 6. sz.
Telefonok ingyen és bérmentve.

Pénzszekrények
és amerikai iradabatorok használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, VII., Szegényház-tér 5.

Ha meglepő es
praktikus alkalmi ajánlatokra akarunk szert tenni akkor Kohn Ede és Lársa utoda, Budapest, Város-ház-utca 6, (volt Granáfos-utca) céghez forduljunk. E régi szolid cég-nél előnyösen szerezhetünk be arany, ezüst és ékszerárut. 28505

Rizike salatagomba
5 kilós postahordó 6 kor. Molegny Aladár, Kassa. 5682

Magán építőiparos-
iskola előkészít építő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerepny díjazás mellett elvégzett tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Váglóssó műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 29110

12 drb. Makart-
fénykép, matt vagy fényes 5 frt. 12 Kabinet, matt vagy fényes 4 frt. 12 Vistit 1 50 a legszebb kivitelben
HERZ fényképésznel,
Budapest, Rákóczi-ut 18. Vidéki megrendeléseket bármilyen fénykép után.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. Magyar, német gyorsírást oktatás 10-gyeres gépirás tanítás az összes rendszerű irógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelberger gyorsíró és gépiró iskolában havonta új magyar, német gyorsírást, gépirást, kereskedelmi és közszolgálati tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró és kereskedelmi iskolai rendszer tanárok. Az intézet sokszorosított és másoló tanfolyam elvállal mindennemű írás és díszmunkák előkészítését és sokszorosítását. A „Stenográfia” szepitoni osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer átvételében minden esetben sikeres gépirás-feladat. Mérsékelt tandíj. Beírások naponta Zizárdia Rákóczi-ut 60 I. em. Hónap-tévesztendő össze hasonló hangzású iskolák. Korláton tájékoztatót.

Zalogcédulát
Ingyenről is, brillantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiéket veszek. Kérlekézz ékszerész, Budapest, VII. ker., Király-utca 85. sz. Telefonszám 95-48.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizelem.
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Bip utca 8. sz.

Jogi,
politikai eszloriatokra, alap-és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámvitelani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel

Modern urasági butorok
alkalmi vétel és eladás
náló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rez-butorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 1. sz. ezelőtt Gyár-utca
Telefon 14-08.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Al-lendő nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 19. sz.

Vadászfegyver
Ritka kedvű alkalmi vétel egyenként is potom aron eladó. Közöttük Toplewer-kulcs Lancaster 20 forint, Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint, Greener-zárú, Bücksilinte 40 forint, Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejector-ros (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélsővekkkel 65 frt. Winchester 35 frt. Né-hány jobb revolver, mint Brauning Welodoghamerles, ugyanitt karacsonyi ajándék tárgyak szébbnél-szebb dísz és használati tárgyak és gramofon beszélő-gépek valamint Gorr Zeiss, Voigtlander és más finom fényképezőgépek, perzsa szőnyegek és egy motorkerékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám Radónál. (Nem Egyetem utca. 49082

INGYEN.
GUMMI
és különféle óvszer-árjegyeket-eket útközlejárás mellett ingyen és bérmentve küldjük.
NAKIRA
Törvényesen védett lérf G U M M I - különlegesség tucatszja 12.- kor., 8 tucatszól 20% engedély.
Uterus - Spray
Ingyenből higiénikus nőszor 11 kor.
GUMMI - HALHOLYAG
2, 4, 6, 8, 10, 12 kor. tucatszja.
Mintagyűlömény 12 darab 4 K. Pess velus 8-8 K. Ig-Irrigator 8 kor. és foljebb. Bidea vasállványon 3 kor.

Magyar Orvosi Moszterár
Bpest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rokus-kórházzal szemben). Pontos címre és a város-keresztre ügyeljenek.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örököségi és egyéb könyves ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások ülések feltűnése nélkül megfigyelést a el-tunt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna László János, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 15. Telefon 108-52. 28587

30 forint. Varrógépek
egy új valódi osz-ládi Singer varró-gép zárszerkezet-nyel 5 évi totállás-sal órák
SINGER A.
műgépésznel Budapest, főüz-lei Akáofa-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legújantósabb árban elvállalja. Árlistákat ingyen.

Jogtudomány!
és államtudományi eszloriatokra, alapvizsgákra, államt-vizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. Erős Vilmos
jogi szeminariuma
Budapest,
Musselényi-utca 18 szám.

Saját gyártmányú vas-és rezbutorok
Rézagy --- 45.- frt
Vasagy matraczcsal 8 50 +
Gyermekágy --- 11.50 +
Sodronyágy-határ 3.50 +
Vas-és rezbutorok gyári árban. 28046
WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 87-02

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám,
Izabella-utca-sarkán

VALÓ.
di francia külön-gességűek (óvszer) csakis
P. BERGUERANFILS
legújantósabb pártai gyarostól legújantósabb szőnyeg-ek
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 60.
Részletes képen és jegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ.
di francia külön-gességűek (óvszer) csakis
P. BERGUERANFILS
legújantósabb pártai gyarostól legújantósabb szőnyeg-ek
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 60.
Részletes képen és jegyzék ingyen és bérmentve.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czu-korka, 60 fillérért minde-nütt kapható. 71k.

Legszebb és legértékesebb KARÁCSNYI AJÁNDÉK

Ha Ön családját, gyermekeit, barátját, ismerősét egy pompás és értékes ajándékkal akarja meglepni, rendelje meg a legszebb díszművet, az

Erzsébet király-asszony emlékére

kiadásunkban megjelent könyvet, amely a királyi család tagjainak, főpapoknak, főembereknek, íróknak és műszeknek eredeti kéziratain kívül 59 nagy fejezetben megdicsőült Erzsébet királynék élettörténetét születésétől haláláig érdekes elbeszélés alakjában ismeretli legjelesebb írónk tollából. A mű számos rajzzal és műmelléklettel 200 oldal jóval meghaladó terjedelemben, pompás aranyozott dombornyomású angol vázson díszkötésben, a királyné sikerült relief arcképével

ára 20 korona.
Nem kevesebb értékes és ajándéknak kiválóan alkalmas a legnagyobb magyar költők emlékére a «Petőfi társaság» megbízásából szerkesztett és kiadott vaskos kötet, a

Petőfi Album

is, mely remek angol vázson díszkötésben, dombornyomással, több mint 300 oldal terjedelemben, számos rajzzal, eredeti okmányok sikerült másolataival, képekkel, műmellékletekkel, Petőfi Sándor életére vonatkozó minden nevezetesebb eseménytlegjelesebb írónk tollából érdekes elbeszélés alakjában adja elő. Ennek a pompás és értékes díszműnek megrendelési ára 16 korona.

Mind a két díszmű egyszerre megrendelve csak 30 kor.
Megrendelhető az

Erzsébet Királyné Album kiadovolataiban Budapest, Erzsébet-körút 50
Megrendelések utánvetel, vagy a pénz előzetes be-ktlítése ellenében pontosan eszközöltetnek. Könyvgy-nökök helyben és vidéken leltételek.

A legelőnyösebb részleltételest
zongorát, pianinót, czím balmot,

hegedűt
készpénzbeni áron a leg-újabb rendszerű
bankhitel
után kizárólag csakis
Reményi nagy magyar bank-szerkeletben.
Prospektus és árjegyzék in-gyven.
Budapest, Király-utca 58. szám.

Megvételle
keresek adómentes házat 400-600,000 koronáig 7-8% házbér alapján. Csakis közvetlen ajánla-tok „Z. N. 2679” jelgére Haasenstein és Voglerhez Prag.

+ Soványság +
As egyedüli eredménytől kizárólag a dr. Wil-liam Bartley tanár ame-rikai erőtáp-pora. Sován-nyak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hülygek remek kóbelt. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jutálást. Vérszegénység, gyenge-ség, idegesség ellen és gyo-morbaszoknák kiküszöbölésére táspszor. Kétfé-letve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országából. — Dobozon-ként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főrak-tár: Balázs Mór E. Budapest, VII. István-ut 11. II. emelet.

BUTOROK
náló-, ebédlő-, szalon-berendezések, továbbá ur-szoba, irodai berendezések rész-és mahagony butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétel.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám.
I. emelet 220
Bastáczy-utca sarkán

ALTYEN
DRAGABB, MINT MÁLYUK RENDELT FÉNYKÉP
MAGYAROK
PROHIBÍCIÓ ELETNAGYSÁG
KÉPET 5 KORONÁRT
DÍZTES PASZPARTUVAL
55-68 CMA. NAGYSÁGBAN
CSOMAGOLVA SZINES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA.
KÉPVISELŐK MINDENÜTT
PELVÉTELEMBEN.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
RAFAEL FÉNYKÉP-ÉRTÉKES
BUDAPEST, VI. ROTTENHILLER-UTCA
KÜTÖNTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRSI
NEMZETKÖZI KIÁLLITÁSON
OSZTRAKÉVAL. MÉRÉSZTELÉS
ARANY-ÉREMMEL.